M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATA.

IN

Usum Scholæ *Westmonasteriensis*.

LONDINI,

Ex Officinâ ELIZ. REDMAYNE.
MDCLXXXIX.

72

VITA
M. VAL. MARTIALIS
EX PETRO CRINITO.

Marc. Valerius Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut veteres autores tradunt, & ipse Martialis cùm pluribus locis demonstrat, tum maxime his versibus ad Licinianum municipem suum :

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostræque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam, quo facilius in literarum studio versari posset, suumque ingenium erudire: sed cùm agendis causis minime se idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit judicio veterum. Maxime autem valuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studiis, adeo urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis; quibus satis colligere possumus, quanti fecerit hunc ipsum poetam, quantumque illius versibus oblectari consueverit. Itaque minime mirari oportet, si Ælius Verus Imperator (qui Cæsari Hadri-

 ano

ano gratissimus fuit) solitus est singulari affectu prosequi lepores atque jocos poetæ Martialis, suumque Virgilium vocare. Neque dubium est illum Romæ publicis honoribus ornatum atque honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & jure trium liberorum; ut ipse de se testatur. Lib. XII. *Epigrammatôn composuit miro ingenio & singulari urbanitate: quibus adjecit Xenia & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poetam, Pedonem, atque Getulicum: Valerium quoque Catullum, & Licinium Calvum plurimi fecit. In duodecimo libro Nervæ atq; Trajano Imperatoribus blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à nostris grammaticis, ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, V. Flaccum, Parthenium, aliosq; complures: ad quos sæpenumero scribit. Stertinius vir clarissimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum concessit ipsius ingenio atq; doctrinæ, ut viventi adhuc imaginem more veterum in sua bibliotheca posuerit. Postremo cũ Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atq; in natali solo paulo post interiit, non sine lacrymis ac magno mærore C. Plinii; ut ingenue testatus est, scripta epistola ad Cornelium Priscum.*

C. Plinius

C. Plinius Cæcilius Secundus, Epiſtola lib. III ultima.

CORNELIO PRISCO SUO S.

AUdio Valerium Martialem deceſſiſſe; & moleſtè fero. Erat homo ingenioſus, acutus, acer, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet, & fellis; nec candoris minus. Proſequutus eram viatico ſecedentem. Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam verſiculis, quos de me compoſuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel ſingulorum laudes, vel urbium ſcripſerant, aut honoribus, aut pecuniâ ornare: Noſtris verò temporibus, aut alia ſpecioſa & egregia, ita hoc imprimis exolevit. Nam poſtquam deſivimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui ſint verſiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipſum Volumen, niſi quoſdam tenerem: Tu, ſi placuerint hi, cæteros in libro requires. *Libr.* X. *Epigr.* XIX) Alloquitur Muſam, mandat ut domum meam in Eſquiliis quærat, adeat reverenter.

Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria januam, videto.

Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum
Hoc, quod ſecula poſterique poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora eſt tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat roſa, cum madent capilli :
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Meritóne eum, qui hoc de me ſcripſit, & tunc dimiſi amiciſſimè, & nunc, ut amiciſſimum, defunctum eſſe doleo? Dedit enim mihi quantum maximè potuit; daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari majus, quàm gloria, laus & æternitas? At non erunt æterna, quæ ſcripſit? Non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit, tanquam futura. Vale.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER PRIMUS.

AD LECTOREM EPISTOLA.

SPero me secutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non possit, quisquis de se benè senserit, cum salvâ infimarum quoque personarum reverentiâ ludant; quæ adeo antiquis autoribus defuit, ut nominibus non tantum veris abusi sint, sed & magnis. Mihi fama vilius constet, & probetur in me nunc novissimum ingenium. Absit à jocorum nostrorum simplicitate malignus interpres, nec epigrammata mea scribat. Improbè facit, qui in alieno libro ingeniosus est. Videor mihi meo jure facturus, si Epistolam versibus clausero.

Ad Eundem. I.

HIc est, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis Epigrammatôn libellis:
Cui, Lector studiose, quod dedisti
Viventi decus atque sentienti,
Rari post cineres habent Poetæ.

Ad eundem. II.

QUi tecum cupis esse meos ubicunque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:
Scrinia da magnis, me manus una capit.
Nec tamen ignores ubi sim venalis, & erres
Urba vagus totâ: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundum,
Limina post Pacis, Palladiumque forum.

Ad librum suum. III.

ARgiletanas mavis habitare tabernas,
Cùm tibi, parve liber, scrinia nostra vacent.
Nescis, heu! nescis dominæ fastidia Romæ:
Crede mihi, nimiùm Martia turba sapit.
Majores nusquam ronchi: juvenesque senesque,
Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande sophos, dum basia captas,
Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Neve notet lusus tristis arundo tuos,
Ætherias, lascive, cupis volitare per auras:
I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

COntigeris nostros, Cæsar, si fortè libellos,
Terrarum dominum pone supercilium.
Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphi,
Materiam doctis nec pudet esse ducem.
Quâ Thymelen spectas, derisoremque latinum,
Illâ fronte, precor, carmina nostra legas.

Ad seipsum sub persona Cæsaris. V.

DO tibi Naumachiam, tu das Epigrammata nobis:
Vis, puto, cum libro, Marce, natare tuo.

De leone Cæsaris. VI.

ÆTherias aquilâ puerum portante per auras,
Illæsum timidis unguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsarios exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.

Quæ

Quæ majora putas miracula; ſummus utriſque
Auctor adeſt: hæc ſunt Cæſaris, illa Jovis.

Ad Catonem. VII.

CUr in theatrum, Cato ſevere, veniſti?
An ideo tantum veneras, ut ex re?

Ad Maximum de columba Stellæ. VIII.

STellæ delicium mei columba,
Veronâ licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, paſſerem Catulli:
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò paſſere major eſt columba.

Ad Decianum. IX.

QUod magni Thraſeæ, conſummatique Catonis,
Dogmata ſic ſequeris, ſalvus ut eſſe velis;
Pectore nec nudo ſtrictos incurris in enſes:
Quod feciſſe velim te, Deciane, facis.
Nolo virum, facili redimit qui ſanguine famam:
Hunc volo, laudari qui ſine morte poteſt.

In Cottam. X.

BEllus homo & magnus vis idem, Cotta, videri:
Sed qui bellus homo eſt, Cotta, puſillus homo eſt.

De Gemello & Maronilla. XI.

PEtit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra eſt? immo fœdius nil eſt:
Quid ergo in illa petitur & placet? tuſſis.

In Sextilianum. XII.

CUm data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus, Sextiliane, bibis?
Jam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares, Sextiliane, merum.

De Regulo. XIII.

ITur ad Herculei gelidas quà Tiburis arces,
Canaque ſulphureis Albula fumat aquis;
Rura, nemuſque ſacrum, delectaque jugera Muſis
Signat vicina quartus ab urbe lapis;

Hic

Hic rudis æſtivas præſtabat porticus umbras ;
Heu quam penè novum porticus auſa nefas !
Nam ſubito collapſa ruit, cùm mole ſub illa
Geſtatus bijugis Regulus eſſet equis.
Nimirum timuit noſtras Fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.
Nunc & damna juvant : ſunt ipſa pericula tanti :
Stantia non poterant tecta probare Deos.

De Arria & Pæto. XIV.

CAſta ſuo gladium cum traderet Arria Pæto,
Quem de viſceribus traxerat ipſa ſuis :
Siqua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit ;
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

De leone Cæſaris. XV.

DElicias, Cæſar, luſuſque, jocoſque leonum
Vidimus : hoc etiam præſtat arena tibi.
Cùm prenſus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus ;
Unde poteſt avidus captæ leo parcere prædæ ?
Sed tamen eſſe tuus dicitur, ergo poteſt.

Ad Julium. XVI.

O Mihi poſt nullos Juli memorande ſodales,
Si quid longa fides, canaque jura valent.
Bis jam penè tibi conſul trigeſimus inſtat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene diſtuleris, videas quæ poſſe negari ;
Et ſolum hoc ducas, quod fuit, eſſe tuum.
Expectant curæque catenatique labores :
Gaudia non remanent, ſed fugitiva volant.
Hæc utrâque manu, complexuque aſſere toto :
Sæpe fluunt imo ſic quoque lapſa ſinu.
Non eſt, crede mihi, ſapientis dicere, vivam :
Sera nimis vita eſt craſtina ; vive hodie.

Ad Avitum de Libro. XVII.

SUnt bona, ſunt quædam mediocria, ſunt mala plura
Quæ legis hic : aliter non fit, Avite, liber.

Ad

Ad Titum. XVIII.

COgit me Titus actitare causas,
  Et dicit mihi sæpe, magna res est.
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. XIX.

QUid te, Tucca, juvat vetulo miscere Falerno
  In Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
  Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile est: scelus est jugulare Falernum,
  Et dare Campano toxica sæva mero.
Convivæ meruere tui fortasse perire:
  Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Æliam. XX.

SI memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes:
  Expuit una duos tussis, & una duos.
Jam secura potes totis tussire diebus;
  Nil istic, quod agat, tertia tussis habet.

Ad Cæcilianum. XXI.

DIc mihi, quis furor est? turbâ spectante vocatâ,
  Solus boletos, Cæciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre gulâque precabor?
  Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Mucio Scævola. XXII.

CUm peteret regem decepta satellite dextra,
  Injecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,
  Et raptum flammis jussit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mucius igne,
  Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Major deceptæ fama est & gloria dextræ:
  Si non errâsset, fecerat illa minus.

De leone Cæsaris. XXIII.

QUid nunc sæva fugis placidi, lepus, ora Leonis?
  Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues,
  Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.

Præda canum lepus eſt, vaſtos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæſaris arma puer.

Ad Fauſtinum. XXIV.

EDe tuos tandem populo, Fauſtine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec ſileant noſtri prætereantque ſenes.
Ante fores ſtantem dubitas admittere famam?
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Poſt te, victuræ per te quoque vivere chartæ
Incipiant: cineri gloria ſera venit.

In Sextilianum. XXV.

SExtiliane, bibis quantum ſubſellia quinque
Solus, aquâ toties ebrius eſſe potes.
Nec conſeſſorum vicina numiſmata tantùm,
Æra ſed à cuneis ulteriora petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
Uva nec in Tuſcis naſcitur iſta jugis.
Teſta ſed antiqui felix ſiccatur Opimi,
Egerit & nigros Maſſica cella cados.
A caupone tibi fæx Laletana petatur,
Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

Ad Procillum. XXVI.

HEſternâ tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, poſt decem peractos,
Cœnares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem ſtatim putâſti,
Et non ſobria verba ſubnotâſti;
Exemplo nimiùm periculoſo.
Μισῶ μνήμονα συμπότην, Procille.

De Acerra. XXVII.

HEſterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur, in lucem ſemper Acerra bibit.

Ad Fidentinum plagiarium. XXVIII.

FAma refert noſtros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea vis dici, gratìs tibi carmina mittam:
Si dici tua vis; hæc eme, ne mea ſint.

In

In Diaulum. XXIX.

CHirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Cœpit quo poterat clinicus eſſe modo.

Ad Sabidium. XXX.

NOn amo te, Sabidi; nec poſſum dicere, quare:
Hoc tantùm poſſum dicere; non amo te.

De Gellia. XXXI.

AMiſſum non flet, cùm ſola eſt, Gellia patrem:
Si quis adeſt; juſſæ proſiliunt lacrymæ.
Non luget, quiſquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Ad Lucanum & Tullum fratres. XXXII.

SI Lucane, tibi, vel ſi tibi, Tulle, darentur
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
Quòd pro fratre mori vellet uterque prior.
Diceret infernas & qui prior iſſet ad umbras;
Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

Ad Fidentinum. XXXIII.

QUem recitas, meus eſt, ô Fidentine, libellus:
Sed male cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Decianum. XXXIV.

SI quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaque novit anus:
Si quis Cecropiæ madidus Latiæque Minervæ
Artibus, & verâ ſimplicitate bonus:
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti;
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis;
Diſpeream, ſi non hic Decianus erit.

Ad Lividum. XXXV.

QUi ducis vultus, & non legis iſta libenter;
Omnibus invideas, Livide; nemo tibi.

In Cæcilium. XXXVI.

URbanus tibi, Cæcili, videris:
Non es, crede mihi: quid ergo? verna es.
Hoc quod Tranſtiberinus ambulator,

Qui

Qui pallentia sulphurata fractis
Permutat vitreis: quod otiosæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod custos dominusque viperarum:
Quod viles pueri salariorum:
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis:
Quod non optimus Urbicus Poëta.
Quare desine jam tibi videri,
Quod soli tibi, Cæcili, videris;
Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
Possis vincere Sestium Caballum.
Non cuicunque datum est habere nasum;
Ludit qui stolida procacitate,
Non est Sestius ille, sed caballus.

De Porcia. XXXVII.

Conjugis audisset fatum cùm Porcia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram satis hoc vos docuisse patrem.
Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas:
I nunc, & ferrum, turba molesta, nega.

In Mancinum. XXXVIII.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati;
Et positum est nobis nil herè præter aprum.
Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ;
Dulcibus aut certant quæ melimela favis:
Non pyra quæ lentâ pendent religata genistâ;
Aut imitata breves Punica mala rosas:
Rustica lactentes nec misit fiscina metas;
Nec de Picenis venit oliva cadis.
Nudus aper, sed & hic minimus, qualisque necari
A non armato pumilione potest.
Et nihil inde datum est: tantum spectavimus omnes.
Ponere aprum nobis sic & arena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Ad Stellam. XXXIX.

LAſcivos leporum curſus, luſuſque leonum,
Quod major nobis charta minorque gerit.
Et bis idem facimus, nimium ſi, Stella, videtur
Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro ſuo. XL.

EDita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τ̃ δ' ἀπαμειϐόμεν☉.

De Diaulo. XLI.

NUper erat medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus,
Quod veſpillo facit, fecerat & medicus.

De leonum & leporum ſpectaculo. XLII.

RIctibus his tauros non eripuere magiſtri,
Per quos præda fugax itque reditque lepus.
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoſte,
Cùm nil à tantâ nobilitate refert.
Tutior in ſola non eſt cùm currit arena,
Nec caveæ tantâ conditur ille fide.
Si vitare canum morſus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugias ora leonis habes.

Ad Licinianum. XLIII.

VIr Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræque laus Hiſpaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem,
Sterilemque Caunum nivibus, & fractis ſacrum
Vadaveronem montibus,
Et delicati dulce Botrodi nemus,
Pomona quod felix amat,
Tepidi natabis lene Congedi vadum,
Molleſque nympharum lacus;
Quibus remiſſum corpus adſtringas brevi
Salone, qui ferrum gelat.
Præſtabit illic ipſa figendas propè
Voberta prandenti feras.
Æſtus ſerenos aureos franges Tago,
Obſcurus umbris arborum.

Avidam

Avidam rigens Dircenna placabit ſitim,
  Et Nemea, quæ vincit nives.
At cùm December canus, & bruma impotens
  Aquilone rauco mugiet;
Aprica repetes Tarraconis littora,
  Tuamque Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
  Mactabis, & vernas apros;
Leporemque forti callidum rumpens equo,
  Cervos relinques villico.
Vicina in ipſum ſilva deſcendet focum
  Infante cinctum ſordido.
Vocabitur venator, & veniet tibi
  Conviva clamatus prope.
Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga,
  Olidæque veſtes murice:
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens;
  Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus ſomnum reus,
  Sed mane totum dormies.
Mercetur alius grande & inſanum ſophos:
  Miſerere tu felicium;
Veroque fruere non ſuperbus gaudio,
  Dum Sura laudatur tuus:
Non impudenter vita, quod reliquum eſt, petit,
  Cùm fama, quod ſatis eſt, habet.

In Æmilianum. XLIV.

SI tibi Miſtyllus cocus, Æmiliane, vocatur;
  Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad Leporem. XLV.

NOn facit ad ſævos cervix niſi prima leones,
  Quid fugis hos dentes, ambitioſe lepus?
Scilicet à magnis ad te deſcendere tauris,
  Et, quæ non cernunt, frangere colla velint:
Deſperanda tibi eſt ingentis gloria fati,
  Non potes hoc tenuis præda ſub hoſte mori.

Ad Quinctianum. XLVI.

COmmendo tibi, Quinctiane, nostros,
(Nostros dicere si tamen libellos
Possim, quos recitat tuus Poëta :)
Si de servitio gravi queruntur,
Assertor venias, satisque præstes ;
Et, cùm se dominum vocabit ille,
Dicas esse meos, manuque missos.
Hoc si terque quaterque clamitâris,
Impones plagiario pudorem.

In Fidentinum plagiarium. XLVII.

UNa est in nostris tua, Fidentine, libellis
Pagina,sed certâ domini signata figurâ ;
Quæ tua traducit manifesto carmina furto.
Sic interpositus vitio contaminat uncto
Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus :
Sic Aretinæ violant crystallina testæ :
Sic niger, in ripis errat cùm fortè Caystri,
Inter Ledæos ridetur corvus olores :
Sic, ubi multisonâ fervet sacer Atthide lucus,
Improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus est nostris, nec vindice, libris :
Stat contrà, dicitque tibi tua pagina, Fur es.

Ad Fuscum. XLVIII.

SI quid, Fusce, vacas adhuc amari,
(Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici)
Unum, si superest, locum rogamus:
Nec me, quòd tibi sim novus,recuses ;
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantùm inspice, qui novus paratur,
An possit fieri vetus sodalis.

Votum Martialis ad Frontonem. XLIX.

VOta tui breviter si vis cognoscere Marci,
Clarum militiæ, Fronto, togæque decus ;
Hoc petit : esse sui, nec magni ruris arator,
Sordidaque in parvis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora saxi,
Et matutinum portat ineptus ave ;

Cui licet, exigui nemoris rurisque beati,
Ante focum plenas explicuisse plagas;
Et piscem tremulâ salientem ducere setâ,
Flavaque de rubro promere mella cado:
Pinguis inæquales onerat cui villica mensas,
Et sua non emptus præparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quisquis me non amat, opto:
Vivat & urbanis albus in officiis.

Ad Cauponem. L.

COntinuis vexata madet vindemia nimbis:
Non potes, ut cupias, vendere, caupo, merum.

Ad Flaccum. LI.

QUalem, Flacce, velim quæris, nolimve libellum?
Nolo nimis facilem, difficilemve nimis.
Illud quod medium est, atque inter utrumque probamus:
Nec volo quod cruciat: nec volo quod satiat.

Ad Eundem. LII.

DAt Bajana mihi quadrantes sportula centum:
Inter delicias quid facit ista fames?
Redde Lupi nobis, tenebrosaque balnea Grylli:
Tam malè cùm cœnem; cur bene, Flacce, lavor?

De leone Cæsaris. LIII.

INtres ampla licèt torvi, lepus, ora leonis,
Esse tamen vacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos?
Alta juvencorum vulnera figet ubi?
Quid frustra nemorum dominum regemque fatigas?
Non nisi delectâ pascitur ille ferâ.

Ad Licinianum. LIV.

VErona docti syllabas amat Vatis,
Marone felix Mantua est:
Censetur Apona Livio suo tellus,
Stellaque nec Flacco minùs:
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
Nasone Peligni sonant:
Duosque Senecas, unicumque Lucanum,
Facunda loquitur Corduba:

Gaudent jocosæ Canio suo Gades,
Emerita Deciano meo.
Te, Liciniane, gloriabitur nostra,
Nec me tacebit, Bilbilis.

De Lævina. LV.

CAsta, nec antiquis cedens Lævina Sabinis,
Et quamvis tetrico tristior ipsa viro,
Dum modò Lucrino, modò se permittit Averno,
Et dum Bajanis sæpe fovetur aquis,
Incidit in flammas, juvenemque secuta, relicto
Conjuge, Penelope venit, abit Helene.

Ad Celerem. LVI.

UT recitem tibi nostra rogas Epigrammata: nolo.
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam. LVII.

BElla es; novimus: & puella; verum est:
Et dives; quis enim potest negare?
Sed dum te nimiùm, Fabulla, laudas,
Nec dives, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum. LVIII.

CUm dixi ficus, rides quasi barbara verba;
Et dici ficos, Cæciliane, jubes.
Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci,
Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

Ad Plagiarium. LIX.

ERras, meorum fur avare librorum,
Fieri poëtam posse qui putas tanti,
Scriptura quanti constet, & tomus vilis:
Non sex paratur aut decem sophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas novit unus, scrinioque signatas
Custodit ipse virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non potest liber notus:
Sed pumicatâ fronte si quis est nondum,
Nec umbilicis cultus atque membrana,

Mer-

Mercare tales adeò, nec ſciet quiſquam.
Aliena quiſquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

Ad Chærilum. LX.

LIber homo es nimium, dicis mihi, Chœrile, ſemper:
In te qui dicit, Chœrile, liber homo eſt.

De Rufo. LXI.

QUicquid agit Rufus, nihil eſt niſi Nævia Rufo:
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poſcit, negat, innuit, una eſt
Nævia: ſi non ſit Nævia, mutus erit.
Scriberet heſternâ patri cùm luce ſalutem,
Nævia lux inquit, Nævia lumen, ave.

Ad Maximum De Canio Rufo. LXII.

COepit, Maxime, Pana quæ ſolebat,
Nunc oſtendere Canium Terentos.

Ad Librum. LXIII.

VAde ſalutatum; pro me, liber, ire juberis
Ad Proculi nitidos, officioſe, Lares.
Quæris iter? dicam: vicinum Caſtora canæ
Tranſibis Veſtæ, virgineamque domum.
Inde ſacro veneranda petes pallatia clivo,
Plurima quæ ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata coloſſi
Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hàc quà madidi ſunt tecta Lyæi,
Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
Protinus à læva clari tibi fronte Penates,
Atriaque excelſæ ſunt adeunda domus.
Hanc pete, nec metuas faſtus, limenque ſuperbum:
Nulla magìs toto janua poſte patet:
Nec propior quàm Phœbus amet, doctæque ſorores.
Si dicet, quare non tamen ipſe venit?
Sic, licet, excuſes: Quia qualiacunque leguntur
Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

In

In Fidentinum plagiarium. LXIV.

NOstris versibus esse te poëtam,
Fidentine, putas, cupisque credi?
Sic dentata sibi videtur Ægle,
Emptis ossibus, Indicoque cornu:
Sic, quæ nigrior est cadente moro,
Cerussata sibi placet Lycoris.
Hâc & tu ratione, quâ poeta es,
Calvus cùm fueris, eris comatus.

De Lino. LXV.

DImidium donare Lino, quàm credere totum
Qui mavult, mavult perdere dimidium.

Ad Flaccum. LXVI.

O Mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, Antenorei spes & alumne Laris:
Pierios differ cantusque chorosque sororum:
Æs dabit ex istis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minervæ;
Hæc sapit, hæc omnes fœnerat una deos.
Quid possent ederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & serta, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum, semper inane, sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permessidos unda?
Romanum propius, divitiusque forum est.
Illic æra sonant: at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras basia sola crepant.

De Festo. LXVII.

INdignas premeret pestis cùm rabida fauces,
Inque ipsos vultus serperet atra lues;
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
Decrevit Stygios Festus adire lacus.
Nec tamen obscuro pia polluit ora Veneno,
Aut torsit lentâ tristia fata fame.
Sanctam Romanâ vitam sed morte peregit,
Dimisitque animam nobiliore viâ.

Hanc

Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama poteſt ; hujus Cæſar amicus erat.

Ad Attalum. LXVIII.

SEmper agis cauſas, & res agis, Attale, ſemper ;
Eſt, non eſt, quod agas, Attale, ſemper agis.
Si res, & cauſæ deſunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne quod agas deſit, agas animam.

Ad Canum. LXIX.

SPortula, Cane, tibi ſupremâ nocte petita eſt ;
Occidit, puto, te, Cane, quòd una fuit.

Ad Soſibianum. LXX.

E Servo ſcis te genitum, blandéque fateris ;
Cùm dicis dominum, Soſibiane, patrem.

De Regulo. LXXI.

HÆc quæ pulvere diſſipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet abſoluta caſu !
Tectis nam modo Regulus ſub illis
Geſtatus fuerat, receſſeratque :
Victa eſt pondere cum ſuo repenté ;
Et poſtquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule, poſt metum querelæ,
Quis curam neget eſſe te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina ?

De Mario. LXXII.

VEnderet excultos colles cùm præco facetus,
Atque ſuburbani jugera pulchra ſoli :
Errat, ait, ſi quis Mario putet eſſe neceſſe
Vendere : nil debet ; fœnerat immo magis.
Quæ ratio eſt igitur ? ſervos ubi perdidit omnes,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, niſi qui ſua perdere vellet
Omnia ? ſic Mario noxius hæret ager.

De Novio. LXXIII.

VIcinus meus eſt, manuque tangi
De noſtris Novius poteſt feneſtris.

Quis

Quis non invideat mihi, putetque
Horis omnibus eſſe me beatum,
Juncto cui liceat frui ſodale?
Tam longè eſt mihi, quàm Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre ſaltem,
Non audire licet; nec urbe totâ
Quiſquam eſt tam propè, tam proculque nobis:
Migrandum eſt mihi longiùs, vel illi.
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, ſi quis Novium videre non vult.

Ad Feſcenniam. LXXIV.

NE gravis heſterno fragres, Feſcennia, vino,
Paſtillos Coſmi luxurioſa voras.
Iſta linunt dentes jentacula: ſed nihil obſtat,
Extremo ructus cum venit à barathro.
Quid? quòd olet graviùs miſtum diapaſmate virus,
Atque duplex animæ longiùs exit odor.
Notas ergo nimis fraudes, deprenſaque furta
Jam tollas, & ſis ebria ſimpliciter.

De Alcimo. LXXV.

ALcime, quem raptum domino creſcentibus annis
Labicana levi ceſpite velat humus;
Accipe non Pario nutantia pondera ſaxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæque virent lachrymis roſcida prata meis.
Accipe, care puer, noſtri monumenta doloris:
Hic tibi perpetuo tempore vivit honor.
Cum mihi ſupremos Lacheſis pervenerit annos,
Non aliter cineres mando jacere meos.

In Cinnam. LXXVI.

GArris in aurem ſemper omnibus, Cinna:
Garris & illud, teſte quod licet turbâ.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.

Adeóne

Adeóne penitus ſedit hic tibi morbus,
Ut ſæpe in aurem, Cinna, Cæſarem laudes?

Ad Lælium. LXXVII.

CUm tua non edas, carpis mea carmina, Læli:
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

De Aquino & Fabricio. LXXVIII.

FAbricio junctus fido requieſcit Aquinus,
Qui prior Elyſias gaudet abîſſe domos.
Ara duplex primi teſtatur munera pili:
Plus tamen eſt, titulo quod breviore legis:
Junctus uterque ſacro laudatæ fœdere vitæ,
Famaque quod rarò novit, amicus erat.

Ad Ælium. LXXIX.

QUòd clamas ſemper, quòd agentibus obſtrepis, Æli,
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

Ad Maternum. LXXX.

SI non moleſtum eſt, teque non piget, Scazon,
Noſtro (rogamus) pauca verba Materno
Dicas in aurem, ſic, ut audiat ſolus.
Amator ille triſtium lacernarum,
Et Bæticatus atque leucophæatus,
Qui coccinatos non putat viros eſſe,
Amethyſtinaſque mulierum vocat veſtes;
Nativa laudet, habeat & licet ſemper
Fuſcos colores; Galbanos habet mores.
Quæris, quis hic ſit? excidit mihi nomen.

Ad Nævolam. LXXXI.

Cùm clamant omnes, loqueris tu, Nævole, tantùm,
Et te patronum, cauſidicumque putas.
Hâc ratione poteſt nemo non eſſe diſertus:
Ecce, tacent omnes, Nævole; dic aliquid.

In Diodorum, Ad Flaccum. LXXXII.

LItigat, & podagrâ Diodorus, Flacce, laborat:
Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra eſt.

Ad Calenum avarum. LXXXIIII.

NOn plenum modò vicies habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, precesque nostras;
Atque intra, puto, septimas Calendas,
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu sic,quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti
In tantum miser esuritionem,
Ut convivia sumptuosiora,
Toto quæ semel apparas in anno,
Nigræ sordidus explices monetæ:
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi plumbeâ selibrâ.
Quid dignum meritis precemur istis?
Optemus tibi millies, Calene:
Hoc si contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. LXXXIV.

MAmmas atq;tatas habet Afra, sed ipsa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma potest.

De Demetrio. LXXXV.

ILla manus quondam studiorum fida meorum,
Et felix domino, notaque Cæsaribus.
Destituit primos viridis Demetrius annos:
Quarta tribus lustris addita messis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,
Ureret implicitum cùm scelerata lues,
Cavimus; & domini jus omne remisimus ægro:
Munere dignus erat convaluisse meo.
Sensit deficiens sua præmia, meque patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. LXXXVI.

QUi pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto, pictor est Minervæ.

In Scævolam. LXXXVII.

SI dederint superi decies mihi millia centum,
Dicebas, nondum, Scævola, factus eques:
Qualiter, ô vivam, quàm large, quámque beate!
Riserunt faciles, & tribuere Dei.
Sordidior multò post hoc toga; penula pejor;
Calceus est sarta terque quaterque cute.
Deque decem plures semper servantur olivæ;
Explicat & cœnas unica mensa duas.
Et Veientani bibitur fæx crassa rubelli;
Asse cicer tepidum constat, & asse caro.
In jus, ô fallax atque inficiator, eamus:
Aut vive, aut decies, Scævola, redde deis.

De leonibus Cæsaris. LXXXVIII.

PIcto quòd juga delicata collo
Pardus sustinet; improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello;
Mordent aurea quòd lupata cervi;
Quòd fræno Libyci domantur ursi;
Et quantum Calidon tulisse fertur,
Paret purpureis aper capistris;
Turpes esseda quòd trahunt bisontes;
Et molles dare jussa quòd choreas
Nigro bellua nil negat Magistro;
Quis spectacula non putet Deorum?
Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque captos,
Et securior est in ore præda;
Laxos cui dare perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes;
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cùm modò venerint juvencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed nôrunt cui serviant leones.

Ad Ovidium. LXXXIX.

IN Nomentanis, Ovidi, quod naſcitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum;
Exuit annoſa mores nomenque ſenecta,
Et, quidquid voluit, teſta vocatur anus.

Ad Lucium Julium. XC.

SÆpe mihi dicis, Luci chariſſime Juli,
Scribe aliquid magnum: deſidioſus homo es.
Otia da nobis; ſed qualia fecerat olim
Mecœnas Flacco, Virgilioque ſuo:
Condere victuras tentem per ſecula chartas,
Et nomen flammis eripuiſſe meum.
In ſteriles campos nolunt juga ferre juvenci:
Pingue ſolum laſſat; ſed juvat ipſe labor.

Ad Gallum. XCI.

EST tibi(ſitque precor,multos creſcatq;per annos)
Pulchra quidem,verùm Tranſtiberina domus.
At mea Vipſanas ſpectant cœnacula laurus:
Factus in hac ego ſum jam regione ſenex.
Migrandum eſt, ut manè domi te, Galle, ſalutem:
Es tanti, vel ſi longiùs illa foret.
Sed tibi non multum eſt, unum ſi præſto togatum;
Multum eſt, hunc unum ſi mihi, Galle, nego.
Ipſe ſalutabo decima vel ſeriùs hora:
Manè tibi pro me dicat avere liber.

De Iſſa, Catella Publii. XCII.

ISſa eſt paſſere nequior Catulli.
Iſſa eſt purior oſculo columbæ.
Iſſa eſt blandior omnibus puellis.
Iſſa eſt carior Indicis lapillis.
Iſſa eſt deliciæ catella Publî.
Hanc tu, ſi queritur, loqui putabis.
Sentit triſtitiamque, gaudiumque.
Collo nixa cubat, capitque ſomnos,
Ut ſuſpiria nulla ſentiantur:
Et deſiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla;

Sed blando pede ſuſcitat, toroque
Deponi monet, & rogat levari;
Caſtæ tantus ineſt pudor catellæ.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta Publius exprimit tabella;
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Ut ſit tam ſimilis ſibi nec Iſſa.
Iſſam denique pone cum tabella,
Aut utramque putabis eſſe veram,
Aut utramque putabis eſſe pictam.

Ad Velocem. XCIII.

SCribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipſe nihil ſcribis: tu breviora facis.

Ad Regulum. XCIV.

CUm tibi ſit Sophiæ par fama & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo:
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

In Priſcum. XCV.

CUm te non nôſſem, dominum, regemque vocabam:
Cùm bene te novi, jam mihi Priſcus eris.

Ad Lectorem. XCVI.

QUæcunque luſi juvenis & puer quondam,
Apinaſque noſtras, quas nec ipſe jam novi;
Male collocare ſi bonas voles horas,
Et invidebis otio tuo, lector;
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

De Antulla, ad Fauſtinum. XCVII.

HOs tibi vicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos
Fænius, & breve rus, udaque prata tenet.
Condidit hîc natæ cineres, nomenque ſacravit
Quod legis Antullæ, dignior ipſe legi;
Et Stygias æquum fuerat pater îſſet ad umbras:
Quod quia non licuit; vivit, ut oſſa colat.

De

De Eadem. XCVIII.

HOc nemus æterno cinerum ſacravit honori
Fænius, & culti jugera pauca ſoli.
Hoc tegitur citò rapta ſuis Antulla ſepulchro;
Hoc erit Antullæ miſtus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne ſperet agellum:
Perpetuò dominis ſerviet iſte ſuis.

Ad Lupercum. XCIX.

OCcurris quoties, Luperce, nobis,
Vis mittam puerum, ſubinde dicis,
Cui tradas Epigrammatôn libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non eſt, quòd puerum, Luperce, vexes:
Longum eſt ſi velit ad Pyrum venire,
Et ſcalis habito tribus, ſed altis.
Quod quæris, propiùs petas licebit;
Argi nempe ſoles ſubire letum:
Contra Cæſaris eſt forum taberna
Scriptis poſtibus hinc & inde totis,
Omnes ut cito perlegas Poëtas:
Illinc me pete; nec roges Atrectum,
(Hoc nomen dominus gerit tabernæ:)
De primo dabit alterove nido
Raſum pumice, purpurâque cultum
Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais? ſapis Luperce.

Ad Cæcilianum. C.

CUi legiſſe ſatis non eſt epigrammata centum,
Nil illi ſatis eſt, Cæciliane, mali.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER II.

Ad Decianum.

QVid nobis, inquis, cum epistola? Parumne tibi præstamus, si legimus epigrammata? Quid hic porrò dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video, quare Tragœdi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, & contenta sunt suâ, id est, malâ linguâ. In quacunque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli, rogo, si tibi videtur rem facere ridiculam, & togam saltanti induere personæ. Denique videris, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant. Puto, mehercule, Deciane, verum dicis. Quid si scias, cum qua & quàm longa epistola negotium fueris habiturus? itaque quod exigis, fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lassi pervenient.

Ad librum suum. I.

TEr centena quidem poteras epigrammata ferre;
Sed quis te ferret, perlegeretve, liber?
At nunc succincti quæ sint bona disce libelli:
Hoc primum est, brevior quòd mihi charta perit.
Deinde, quòd hæc unâ peraget librarius horâ,
Nec tantùm nugis serviet iste meis.
Tertia res hæc est, quòd si cui fortè legeris,
Sis licèt usque malus, non odiosus eris.
Te conviva leget misto quincunce; sed antè
Incipiat positus quàm tepuisse calix.
Esse tibi tantâ cautus brevitate videris?
Hei mihi! quàm multis sic quoque longus eris!

Ad Domitianum. II.

CReta dedit magnum, majus dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodque Metellus habet.

No-

Nobilius domito tribuit Germania Rhenò,
Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex Cattis laurea, tota tua est.

Ad Sextum. III.

SExte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur:
Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

Ad Decianum. IV.

NE valeam, si non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passûm:
Quatuor hæc fiunt, cùm rediturus eam.
Sæpe domi non es: cùm sis quoque sæpe, negaris:
Vel tantùm causis, vel tibi sæpe vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire;
Ut te non videam, quatuor ire piget.

Ad Severum. V.

I Nunc, edere me jube libellos;
Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas ἐσχατοκώλιον, Severe,
Et longas trahis oscitationes.
Hæc sunt, quæ relegente me solebas
Raptim scribere, sed Vitellianis.
Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra:
Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis.
Quid prodest mihi tam macer libellus,
Nullo crassior ut sit umbilico,
Si totus triduo tibi legatur?
Nusquam deliciæ supiniores.
Lassus tam citò deficis viator?
Et cùm currere debeas Bovillas,
Interjungere quæris ad Camoenas?
I nunc, edere me jube libellos.

In Attalum. VI.

DEclamas bellè, causas agis, Attale, bellè:
Historias bellas, carmina bella facis.

Componis bellè mimos, epigrammata bellé :
Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus.
Et bellè cantas, & saltas, Attale, bellé :
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias ; facis attamen omnia bellé :
Vis dicam quid sis ? magnus es ardelio.

Ad Lectorem. VII.

SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis,
Sive obscura nimis, sive Latina parùm ;
Non meus est error : nocuit librarius illis,
Dum properat versus annumerare tibi.
Quòd si non illum, sed me peccâsse putabis ;
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Ista tamen mala sunt, quasi nos manifesta negemus :
Hæc mala sunt ; sed tu non meliora facis.

In Posthumum. VIII.

BAsia dimidio quòd das mihi, Posthume, labro,
Laudo : licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus ?
Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

Ad Rufum, de Selio. IX.

QUòd fronte Selium nubilâ vides, Rufe,
Quòd ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,
Quòd penè terram tangit indecens nasus,
Et dextra pectus pulsat, & comam vellit ;
Non ille amici fata luget, aut fratris :
Uterque natus vivit, & precor vivat :
Salva est & uxor, sarcinæque, servique :
Nihil colonus, villicusque decoxit.
Mœroris igitur causa quæ ? domi cœnat.

In Posthumum. X.

ESse quid hoc dicam, quòd olent tua basia myrrhā,
Quódque tibi est nunquam non alienus odor ?
Hoc mihi suspectum est, quòd oles bene, Posthume, semper :
Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

Ad Sextum. XI.

ET Judex petit, & petit patronus.
Solvas censeo, Sexte, creditori.

De Selio, ad Paulinum. XII.

NIl intentatum Selius, nil linquit inausum,
Cœnandum quoties jam videt esse domi.
Currit ad Europen, & te, Pauline, tuosque
Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.
Hic quoq; deceptus Memphytica templa frequentat,
Assidet & cathedris mœsta juvenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis;
Illinc Pompeii dona, nemusque duplex.
Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti;
Nec Grylli tenebras, Æoliamque Lupi:
Nam thermis iterum cunctis iterumque lavatur.
Omnia cùm fecit, sed renuente deo,
Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit;
Si quis ibi serum carpat amicus iter.
Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.

In Hermum. XIII.

QUòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis, Herme, non superbè.

In Zoilum. XIV.

ZOilus ægrotat, faciunt hanc stragula febrem:
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid torus à Nilo, quid sindone cinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omneis:
Vis fieri sanus? stragula sume mea.

In Maximum. XV.

CApto tuam, pudet, heu! sed capto, Maxime cœnam:
Tu captas aliam, jam sumus ergo pares.
Manè salutatum venio: tu diceris isse
Antè salutatum, jam sumus ergo pares.

Sum comes ipse tuus, tumidique anteambulo regis :
Tu comes alterius ; jam sumus ergo pares.
Esse sat est servum : jam nolo vicarius esse.
Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XVI.

FElicem fieri credis me, Zoile, cœnâ :
Felicem cœnâ Zoile ? deinde tuâ ?
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Paullo. XVII.

CArmina Paullus emit, recitat sua carmina Paullus :
Nam quod emas, possis dicere jure tuum.

In Posthumum. XVIII.

BAsia das aliis ; aliis das, Posthume, dextram :
Dicis, utrum mavis ? elige : malo manum.

De eodem. XIX.

QUid mihi vobiscum est, ô Phœbe, novemque sorores ?
Ecce nocet vati Musa jocosa suo.
Dimidio nobis dare Posthumus antè solebat
Basia ; nunc labro cœpit utroque dare.

De eodem. XX.

NOn dicam, licèt usque me rogetis,
Quis sit Posthumus in meo libello :
Non dicam; quid enim mihi necesse est
Has offendere basiationes,
Quæ se tam bene vindicare possunt ?

In Candidum. XXI.

SI det iniqua tibi tristem fortuna reatum ;
Squallidus hærebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patriâ damnatum excedere terrâ ;
Per freta, per scopulos exulis ibo comes.
Dat tibi divitias, ecquid sunt ista duorum ?
Das partem ? multum est ; Candide, das aliquid ?
Mecum eris ergo miser : quòd si Deus ore sereno
Annuerit, felix, Candide, solus eris.

Ad Gallam. XXII.

DAs nunquam, ſemper promittis, Galla, roganti:
Si ſemper fallis, jam rogo; Galla, nega.

De Nævia, ad Bythinicum. XXIII.

QUòd querulum ſpirat, quòd acerbum Nævia tuſſit,
Inque tuos mittit ſputa ſubinde ſinus:
Jam te rem factam, Bythinice, credis habere?
Erras: blanditur Nævia, non moritur.

De Selio. XXIV.

LAudantem Selium, cœnæ cum retia tendit,
Accipe, ſive legas, ſive patronus agas.
Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!
Hoc volui: facta eſt jam tibi cœna, tace.

Ad Rufum. XXV.

RUfe, vides illum ſubſellia prima tenentem,
Cujus & hinc lucet ſardonychata manus:
Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et toga non tactas vincere juſſa nives:
Cujus olet toto pinguis coma Marcellano,
Et ſplendent vulſo brachia trita pilo.
Non heſterna ſedet lunatâ lingula plantâ;
Coccina non læſum pingit aluta pedem;
Et numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontem.
Ignoras quis ſit? ſplenia tolle, leges.

In Cajum. XXVI.

MUtua viginti ſeſtertia fortè rogabam;
Quæ vel donanti non grave munus erat:
Quippe rogabatur felixque, vetuſque ſodalis,
Et cujus laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, ſi cauſas egeris, inquit.
Quod peto, da Cai; non peto conſilium.

In Ponticum. XXVII.

LIs mihi cum Balbo eſt; tu Balbum offendere non vis,
Pontice: cum Licino eſt; hic quoque magnus homo eſt.

Vexat

Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum :
Contra libertum Cæsaris ire times.
Abnegat, & retinet nostrum Laronia servum :
Respondes ; orba est, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, servo servitur amico :
Sit liber, dominus qui volet esse meus.

Ad Phœbum. XXVIII.

CUm sint crura tibi, simulent quæ cornua lunæ ;
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

Ad Pannicum. XXIX.

PEctere te nolim, sed nec turbare capillos :
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.
Nolo virum nimiùm, Pannice ; nolo parum.
Sunt tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
Horrida ; sed mens est, Pannice, vulsa tibi.

In Cæcilianum. XXX.

QUicquid ponitur hinc & inde, verris ;
Mammas suminis, imbricemque porci,
Communemque duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murenæque latus, femurque pulli,
Stillantemque alicâ suâ palumbum.
Hæc cùm condita sunt madente mappâ,
Traduntur puero domum ferenda:
Nos accumbimus otiosa turba.
Ullus si pudor est, repone cœnam :
Cras te, Cæciliane, non vocavi.

In Linum. XXXI.

QUid mihi reddat ager quæris, Line, Nomentanus ?
Hoc mihi reddit ager : te, Line, non video.

De Mœcha veste. XXXII.

COccina famosæ donas & Janthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit, munera ? mitte togam.

In Tongilium. XXXIII.

URi Tongilius malè dicitur hemitritæo.
Novi hominis mores, esurit atque sitit.

Subdola.

Subdola tenduntur craſſis modò retia turdis:
  Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.
Cæcuba ſaccentur, quæque annus coxit Opimi:
  Condantur parco fuſca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici juſſere lavari.
  O ſtulti, febrem creditis eſſe? gula eſt.

Ad Maximinam, puellam edentulam. XXXIV.

RIde, ſi ſapis, ô puella, ride,
Pelignus, puto, dixerat Poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Verùm ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi, tu puella non es:
Nam tres ſunt tibi, Maximina, dentes,
Sed planè piceique, buxeique.
Quare ſi ſpeculo, mihique credis,
Debes non aliter timere riſum,
Quàm ventum Spanius, manumve Priſcus;
Quàm cretata timet Fabulla nimbum,
Ceruſſata timet Sabella ſolem.
Vultus induito magìs ſeveros,
Quàm conjux Priami, nuruſque major.
Mimos ridiculi Philiſtionis,
Et convivia nequiora vita;
Et quicquid lepidâ procacitate,
Laxat perſpicuo labella riſu.
Te mœſtæ decet aſſidere matri,
Lugentique virum, piumque fratrem;
Et tantùm tragicis vacare Muſis.
At tu, judicium ſecuta noſtrum,
Plora, ſi ſapis, ô puella, plora.

In Zoilum. XXXV.

ZOile, quid ſolium ſubluto podice perdis?
  Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

In Candidum, XXXVI.

CAndide κοινὰ φίλων, hæc ſunt tua, Candide, πάντα,
  Quæ tu magniloquus nocte dieque ſonas?
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeſo,
  Vel quam ſepoſito de grege Parma dedit:

At

At me, quæ passa est furiosi cornua tauri;
 Noluerit dici quam pila prima suam.
Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
 Non vendes nummis coccina nostra tribus.
Tu Lybicos Indis suspendis dentibus orbes:
 Fulcitur testâ fagina mensa mihi.
Immodici tibi flava tegunt chrysendeta mulli:
 Concolor in nostra, cammare, lance rubes.
Ex opibus tantis veteri fidoque sodali
 Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

In Sextum fœneratorem. XXXVII.

EMi seu puerum, togamve pexam,
 Seu tres, ut puto, quatuorve libras:
Sextus protinus ille foenerator,
Quem nôstis veterem meum sodalem,
Ne quid fortè petam, timet, cavetque;
Et secum, sed ut audiam, susurrat:
Septem millia debeo Secundo;
Phœbo quatuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus est in arca.
O grande ingenium mei sodalis!
Durum est, Sexte, negare, cum rogaris:
Quantò duriùs, antequam rogeris?

In Nævolum. XXXVIII.

FLorida per varios ut pingitur Hybla colores,
 Cùm breve Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua suppositis pellucent præla lacernis;
 Sic micat innumeris arcula synthesibus.
Atque unam vestire tribum tua vellera possunt,
 Appula non uno quæ grege terra tulit.
Tu spectas hyemem succincti lentus amici,
 (Pro scelus!) & lateris frigora trita mei.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,
 (Quid renuis?) non te, Nævole, sed tineas?

Ad Rufum. XXXIX.

CAuponem, laniumque, balneumque,
 Tonsorem, tabulamque, calculosque,

Et paucos, sed ut eligam, libellos;
Unum non nimium rudem sodalem;
Hæc præsta mihi Rufe, vel Bitonti,
Et thermas tibi habe Neronianas.

Ad Maximum. XL.

VIs fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris si, Maxime, nolis:
Veientana tuam si domat uva sitim:
Si ridere potes miseri chrysendeta Cinnæ:
Contentus nostrâ si potes esse togâ.
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
Liberior Partho vivere rege potes.

Ad Sextum. XLI.

VIs te, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum est tibi; quod jubes, coleris.
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In fictum divitem. XLII.

HIc, quem videtis gressibus vagis lentum;
Amethystinatus media qui secat septa;
Quem non lacernis Publius meus vincit;
Non ipse Codrus alpha penulatorum;
Quem grex togatus sequitur, & capillatus,
Recensque sella linteisque lorisque;
Oppigneravit Claudii modò ad mensam
Vix octo nummis annulum, unde cœnaret.

In Zoilum. XLIII.

PExatus pulchrè rides mea, Zoile, trita:
Sunt hæc trita quidem, Zoile; sed mea sunt.

De cœnatione Cæsaris, quæ appellatur Mica. XLIV.

MIca vocor: quid sim, cernis: cœnatio parva.
Ex me Cæsareum prospicis, ecce, tholum.
Frange toros; pete vina; rosas cape, tingere nardo.
Ipse jubet mortis te meminisse Deus.

In

In Laurum. XLV.

DUm modò causidicum, dum te modò rhetora fingis,
Et non decernis, Laure, quid esse velis;
Peleos, & Priami transît, vel Nestoris ætas;
Et fuerat serum jam tibi desinere:
Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, si quid in arte vales.
Si schola damnatur; fora litibus omnia fervent:
Ipse potest fieri Marsya causidicus.
Eja age, rumpe moras; quò te spectabimus usque?
Dum, quid sis, dubitas, jam potes esse nihil.

In Saletanum. XLVI.

CUr tristiorem cernimus Saletanum?
An causa levis est? extuli, inquis, uxorem.
O grande fati crimen! ô gravem casum!
Illa, illa dives mortua est Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidisset hoc tibi, Saletane.

In Lalagen. XLVII.

UNus de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, incertâ non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ulta est;
Et cecidit sectis icta Plecusa comis.
Desine jam, Lalage, tristes ornare capillos,
Tangat & insanum nulla puella caput.
Hoc salamandra notet, vel sæva novacula nudet,
Ut digna speculo fiat imago tuo.

In Posthumum. XLVIII.

OCcurris quocunq; loco mihi, Posthume, clamas
Protinus, & prima est hæc tua vox. Quid agis?
Hoc, si me decies unâ conveneris horâ,
Dicis: habes, puto, tu, Posthume, nil quod agas.

Ad Olum. XLIX.

QUòd te nomine jam tuo saluto,
Quem regem & dominum priùs vocabam,

Ne

Ne me dixeris esse contumacem:
Totis pileà sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit
Quod reges dominique concupiscunt.
Servum si potes, Ole, non habere;
Et regem potes, Ole, non habere.

In Classicum. L.

INvitum cœnare foris te, Classice, dicis.
Si non mentiris, Classice, dispeream.
Ipse quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire;
Cùm cœnaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
Cogor, ais: verum est; cogitur & Selius.
En! rogat ad cœnam Melior te, Classice, rectam.
Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce, nega.

Ad Cæcilianum. LI.

CAndidius nihil est te, Cæciliane, (notavi,)
Si quando ex nostris disticha pauca legis.
Protinus aut Marsi recitas, aut scripta Catulli:
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.
Ut collata magìs placeant mea? credimus illud,
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

De Saufello, ad Maternum. LII.

CInctum togatis post & antè Saufellum,
Quantâ reduci Regulus solet turbâ,
Ad alta tonsum templa cùm reum misit,
Materne, cernis? invidere nolito;
Comitatus iste sit, precor, tuus nunquam.
Hos illi amicos & greges togatorum
Fusciculenus præstat, & Faventinus.

De Leone. LIII.

VErbera securi solitus leo ferre magistri,
Insertamque pati blandus in ora manum,
Dedidicit pacem subitò feritate reversâ,
Quanta nec in Libycis debuit esse jugis.

Nam

Nam duo de tenerâ puerilia corpora turbâ,
Sanguineam rastris quæ renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide, prædo,
A nostrâ pueris parcere disce lupâ.

De Mario. LIV.

ARgenti libras Marius tibi quinque reliquit,
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

Ad Cosconium. LV.

COsconi, qui longa putas epigrammata nostra,
Utilis ungendis axibus esse potes.
Hâc tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
Disce, quod ignoras: Marsi, doctique Pedonis
Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis:
Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

Ad Cæcilianum. LVI.

ÆStivo serves ubi piscem tempore, quæris?
In thermis serva, Cæciliane, tuis.

Ad Nasicam. LVII.

INvitas tunc me, cùm scis, Nasica, vocatum:
Excusatum habeas me, rogo: cœno domi.

De Fannio. LVIII.

HOstem cùm fugeret, se Fannius ipse peremit:
Hic (rogo) non furor est, ne moriare, mori?

Ad Zoilum. LIX.

LAxior hexaphoris tua sit lectica, licebit;
Dum tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila.

Ad Ponticum. LX.

ABscissa servum quid fingis, Pontice, lingua?
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Ad Amicum. LXI.

VImine clausa levi niveæ custodia coctæ,
Hæc tibi Saturni tempore munus erit.

Dona

Dona quòd æstatis misi tibi mense Decembri,
Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

Ad Classicum. LXII.

QUòd nec carmine glorior supino,
Nec retro lego Sotaden cinædum;
Nusquam Græcula quòd recantat Echo;
Nec dictat mihi luculentus Attis
Mollem debilitare Galliambon;
Non sum, Classice, tam malus poëta:
Quid si per graciles vias patauri
Invitum jubeas subire Ladam?
Turpe est difficiles habere nugas,
Et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palæmon;
Me raris juvat auribus placere.

In Mamercum. LXIII.

NIl recitas, & vis, Mamerce, poëta videri:
Quicquid vis, esto, dummodo nil recites.

In Gaurum. LXIV.

QUòd nimio gaudes noctem producere vino,
Ignosco; vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quòd scribis Musis & Apolline nullo,
Laudari debes; hoc Ciceronis habes.
Quòd vomis, Antonî; quòd luxuriaris, Apicî:
Quòd fœtes; vitium, dic mihi, cujus habes?

Ad Quinctilianum. LXV.

QUinctiliane, vagæ moderator summe juventæ,
Gloria Romanæ, Quinctiliane, togæ;
Vivere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo satis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere census,
Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis.
Sit mihi verna satur, sit non doctissima conjux;
Sit nox cum somno, sit sine lite dies.

Petit

Petit poeta à Cæsare jus trium liberorum. LXVI.

REerum certa ſalus, terrarum gloria, Cæſar,
Soſpite quo magnos credimus eſſe Deos;
Si feſtinatis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina noſtra tuos;
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri;
Natorum genitor credar ut eſſe trium.
Hæc, ſi diſplicui, fuerint ſolatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, ſi placui.

De eodem ad uxorem. LXVII.

NAtorum mihi jus trium roganti,
Muſarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat: valebis uxor.
Non debet domini perire munus.

Ad Regulum. LXVIII.

PRimus ubi eſt, inquis, cùm ſit liber iſte ſecundus?
Quid faciam, ſi plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri ſi mavis, Regule, primum;
Unum de titulo tollere jota potes.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER III.

Ad Lectorem. I.

HOc tibi,quicquid id eſt,longinquis mittit ab oris
  Gallia Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortaſſe priorem.
  Illa, vel hæc mea ſunt; quæ meliora putas?
Plus ſanè placeat, domina qui natus in urbe eſt:
  Debet enim Gallum vincere verna liber.

Ad librum ſuum. II.

CUjus vis fieri, libelle, munus?
Feſtina tibi vindicem parare,
Ne nigram cito raptus in culinam
Cordyllas madidâ tegas papyro,
Vel thuris, piperiſque ſis cucullus.
Fauſtini fugis in ſinum? ſapiſti.
Cedro,nunc licet, ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore
Pictis luxurieris umbilicis;
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat ſuperbus index.
Illo vindice nec Probum timeto.

Ad eundem. III.

ROmam vade liber: ſi, veneris unde,requiret:
  Æmiliæ dices de regione viæ.
Si quibus in terris, qua ſimus in urbe, rogabit:
  Corneli referas me, licet, eſſe foro.
Cur abſim, quæret: breviter tu multa fatere;
  Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
Si, quando veniet, dicet: reſponde, Poëta
  Exierat, veniet cùm citharœdus erit.

Ad

Ad Eundem. IV.

VIs commendari ſine me curſurus in Urbem,
Parve liber, multis? an ſatis unus erit?
Unus erit (mihi crede) ſatis, cui non eris hoſpes,
Julius, aſſiduum nomen in ore meo:
Protinus hunc primi quæres in limine tecti;
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.
Eſt illi conjux, quæ te manibuſque, ſinuque
Excipiet, vel ſi pulverulentus eas.
Hos tu ſeu pariter, ſive hanc, illumve priorem
Videris, hoc dices; Marcus avere jubet.
Hoc ſatis eſt, alios commendet epiſtola; peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

In mulierem deformem. V.

FOrmoſam faciem nigro velamine celas:
Sed non formoſo corpore lædis aquas.
Ipſam crede deam verbis tibi dicere noſtris:
Aut aperi faciem, vel tunicata lava.

Ad Marcellinum. VI.

LUx tibi poſt Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline, tuis bis celebranda ſacris.
Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licèt dederit jucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

De ſportula. VII.

CEntum miſelli jam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium laſſi,
Quos dividebat balneator elixus:
Quid cogitatis, ô fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt,
Nihil ſtropharum eſt: jam ſalarium dandum eſt.

In Quinctum. VIII.

THaida Quinctus amat; quam Thaida? Thaida luſcam:
Unum oculum Thais non habet, ille duos.

In

In Cinnam. IX.

VErsiculos in me narratur ſcribere Cinna:
Non ſcribit, cujus carmina nemo legit.

In Philomuſum. X.

COnſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina
Menſtrua, perque omnes præſtitit illa dies,
Luxuriam premeret cùm craſtina ſemper egeſtas,
Et vitiis eſſent danda diurna tuis.
Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit:
Exhæredavit te, Philomuſe, pater.

In Fabullum. XI.

UNguentum (fateor) bonum dediſti
Convivis, here; ſed nihil ſcidiſti:
Res ſalſa eſt bene olere, & eſurire.
Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Næviam. XII.

DUm non vis leporem, dum non vis carpere mullum,
Et pluſquàm patri, Nævia, parcis apro;
Accuſas, rumpiſque coquum, tanquam omnia cruda
Attulerit: nunquam ſic ego crudus ero.

In Tuccium, de ſportula. XIII.

ROmam petebat eſuritor Tuccius,
Profectus ex Hiſpania.
Occurrit illi ſportularum fabula:
A ponte rediit Milvio.

De Codro. XIV.

PLus credit nemo, quàm totâ Codrus in urbe,
Cùm ſit tam pauper: quomodo? cæcus amat.

In cerdonem munerarium. XV.

DAs gladiatores, ſutorum regule, cerdo:
Quodque tibi tribuit ſubula, ſica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id ſobrius unquam,
Ut velles corio ludere, Cerdo, tuo.

Lusisti, satis est; sed te, mihi crede, memento,
Nunc in pelliculâ, cerdo, tenere tuâ.

In Sabidium. XVI.

CIrcumlata diu mensis scriblita secundis,
Urebat nimio sæva calore manus:
Sed magis ardebat Sabidî gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est;
Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

In Maximum. XVII.

PErfrixisse tuas quæsta est præfatio fauces.
Cum te excusâris, Maxime, quid recitas?

De vipera in ore ursæ. XVIII.

PRoxima centenis ostenditur Ursa columnis,
Exornant fictæ quà Platanona feræ.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas, teneram mersit in ore manum.
Vipera sed cæco scelerata latebat in ore,
Vivebatque animâ deteriore fera.
Non sentit puer esse dolos, nisi dente recepto
Dum perit, ô facinus, falsa quod ursa fuit.

De Canio. XIX.

DIc Musa, quid agat Canius meus Rufus,
Utrúmne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi jocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus herôis?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in schola poëtarum
Lepôre tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi?
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
Titíne thermis, an lavatur Agrippæ?

An

An impudici balneo Tigillini ?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani ?
An Pollionis dulce currit ad Quartum ?
An æstuantes jam profectus ad Baias
Piger Lucrino naviculatur in stagno ?
Vis scire, quid agat Canius tuus ? ridet.

In crudelem dominum. XX.

PRoscriptum famulus servavit fronte notatus :
Non fuit hæc domini vita, sed invidia.

De Apicio. XXI.

DEderas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi laxum:
Hoc tu gravatus, ne famem & sitim ferres,
Summa venenum potione duxisti.
Nil est, Apici, te gulosius factum.

In Invitatorem. XXII.

OMnia cùm retro pueris obsonia tradas :
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus ?

Ad Faustinum. XXIII.

SI temperari balneum cupis fervens,
Faustine, quod vix Julianus intraret :
Roga, lavet utì rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum. XXIV.

PRædia solus habes, & solus, Candide, nummos :
Aurea solus habes, myrrhina solus habes :
Massica solus habes, & Opimi Cæcuba solus :
Et cor solus habes, solus & ingenium :
Omnia solus habes : hoc me puta velle negare :
Uxorem sed habes, Candide, cum populo.

In Gallum. XXV.

NUnquam me rovocas, venias cùm sæpe vocatus:
Ignosco, nullum si modò, Galle, vocas.
Invitas alios : vitium est utriusque. quod ? inquis.
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, puto.

In Nestorem. XXVI.

AUriculam Mario graviter miraris olere ?
Tu facis hoc : garris, Nestor, in auriculam.

In Zoilum. XXVII.

HAs, cum geminâ compede, dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.

Ad Gargilianum. XXVIII.

SPortula nulla datur ; gratìs conviva recumbis :
Dic mihi quid Romæ, Gargiliane, facis ?
Cum ratione licet dicas te vivere summâ :
Quod vivis, nullâ cum ratione facis.

Ad Rufinum. XXIX.

SUnt tibi, confiteor, diffusi jugera campi,
Urbanique tenent prædia multa Lares :
Et servit dominæ numerosus debitor arcæ,
Sustentatque tuas aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli, Rufine, minores :
Plus habuit Didymus, plus Philomelus habet.

De piscibus sculptis. XXX.

ARtis Phidiacæ toreuma clarum,
Pisces aspicis : adde aquam, natabunt.

In Fabianum. XXXI.

QUod novus & nuper factus tibi præstat amicus,
Hoc præstare jubes me, Fabiane, tibi :
Horridus ut primo semper te mane salutem,
Per mediumque trahat me tua sella lutum :
Lassus ut in thermas decimâ, vel seriùs, horâ
Te sequar Agrippæ, cùm laver ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut sim tiro tuæ semper amicitiæ ?
Hoc merui, Fabiane, togâ tritâque meâque,
Ut nondum credas me meruisse rudem ?

In irascentes amicos. XXXII.

IRasci tantùm felices nôstis amici.
Non bellè facitis : sed juvat hoc facere.

Ad Sextum. XXXIII.

QUæ te cauſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer.
Cauſas, inquis, agam Cicerone diſertiùs ipſo,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſas, & Caius: utrumque
Noras: ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis:
Audieris, dices eſſe Maronis opus.
Inſanis: omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt ibi; Naſones, Virgilioſque vides.
Atria magna colam; vix tres, aut quatuor iſta
Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? ſuade: nam certum eſt vivere Romæ.
Si bonus es, caſu vivere, Sexte, potes.

In Theleſinum. XXXIV.

MUtua quòd nobis ter quinquagena dediſti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit;
Eſſe tibi magnus, Theleſine, videris amicus:
Tu magnus, quòd das? immo ego, quòd recipis.

De lacerta cœlata. XXXV.

INſerta phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

In Pollam. XXXVI.

SImpliciter pateat vitium fortaſſe puſillum:
Quod tegitur, majus creditur eſſe malum.

In Lentinum. XXXVII.

Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis;
Tam ſubitò corvus, qui modò cygnus eras.
Non omnes fallis, ſcit te Proſerpina canum:
Perſonam capiti detrahet illa tuo.

Ad Ligurinum. XXXVII.

OCcurrit tibi nemo quòd libenter;
Quòd, quacunque venis, fuga eſt, & ingens
Circa te, Ligurine, ſolitudo;
Quid ſit, ſcire cupis? nimis Poeta es.

Hoc valde vitium periculoſum eſt.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipſas medio peruſta Sole,
Nec ſic ſcorpius improbus timetur:
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et ſtanti legis, & legis ſedenti:
Currenti legis, & legis ſtudenti.
In thermas fugio; ſonas ad aurem.
Piſcinam peto; non licet natare.
Ad cœnam propero; tenes euntem.
Ad cœnam venio; fugas ſedentem.
Laſſus dormio; ſuſcitas jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vir juſtus, probus, innocens timeris.

De eodem XXXIX.

FUgerit an menſas Phœbus cœnamque Thyeſtæ,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta eſt, dapibuſque inſtructa ſuperbis:
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullumve bilibrem:
Nec volo boletos, oſtrea nolo: tace.

Ad Candidum. XL.

EXigis à nobis operam ſine fine togatam.
Non eo, libertum ſed tibi mitto meum.
Non eſt, inquis, idem; multò plus eſſe probabo:
Vix ego lecticam ſubſequor; ille feret.
In turbam incideris; cunctos umbone repellet:
Invalidum eſt nobis, ingenuumque latus.
Quidlibet in cauſis narraveris; ipſe tacebo:
At tibi tergeminum mugiet ille ſophos.
Lis erit; ingenti faciet convicia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præſtabis amicus?
Quicquid libertus, Candide, non poterit.

De Baſſo. XLI.

CApena grandi porta quà pluit guttâ,
Phrygiæque matris Almo quà lavat ferrum,
Ho-

Horatiorum quà viret sacer campus,
Et quà pusilli fervet Herculis fanum,
Faustine, plenâ Bassus ibat in rhedâ,
Omnes beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
Et utrumque porrum, sessilesque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles betas:
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læsum Gallici canis dente,
Nondumque victâ lacteum fabâ porcum:
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta foeno cursor ova portabat.
Urbem petebat Bassus? imò rus ibat.

De Ollo. XLII.

PAuperis exstruxit cellam; sed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In Invitatorem. XLIII.

VEientana mihi misces, tu Massica potas:
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Ligurinum. XLIV.

HÆc tibi, non alia est ad cœnam causa vocandi,
Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Deposui soleas; affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumque liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur:
Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
Et quartum recitas, & quintum denique librum;
Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
Quod si non scombris scelerata poemata donas;
Cœnabis solus jam, Ligurine, domi.

Ad Tongilianum. XLV.

EMpta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abstulit hanc nimiùm casus in urbe frequens.
Collatum est decies; rogo, non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam. XLVI.

QUòd, quacunq; venis, Cosmum migrare putamus,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro:
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis:
Scis, puto, posse meum sic bene olere canem.

De cisterna Ravennate. XLVII.

SIt cisterna mihi, quàm vinea, malo, Ravennæ:
Cùm possim multo vendere pluris aquam.

De caupone. XLVIII.

CAllidus imposuit nuper mihi caupo Ravennæ:
Cùm peterem mixtum, vendidit ille merum.

De villa Faustini, ad Bassum. XLIX.

BAjana nostri villa, Basse, Faustini,
Non otiosis ordinata myrtetis,
Viduaque platano, tonsilique buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi:
Sed rure vero, barbaroque lætatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post Novembres, imminente jam bruma,
Seras putator horridus refert uvas.
Truces in alta valle mugiunt tauri,
Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba sordidæ cortis,
Argutus Anser, gemmeique pavones,
Nomenque debet quæ rubentibus pennis,
Et picta perdix, Numidicæque guttatæ,
Et impiorum phasiana Colchorum;
Rhodias superbi fœminas premunt galli;
Sonantque turres plausibus columbarum;
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Avidi sequuntur villicæ sinum porci,
Matremque plenam mollis agnus exspectat.
Cingunt serenum lactei focum vernæ,
Et larga festos lucet ad Lares sylva.
Non segnis albo pallet otio caupo;
Nec perdit oleum lubricus palæstrita:

Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis,
Tremulave captum linea trahit piſcem,
Aut impeditam caſſibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus urbanos,
Et pædagogo non jubente laſcivi
Parere gaudent villico capillati;
Et delicatus opere fruitur eunuchus.
Nec venit inanis ruſticus ſalutator;
Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
Metamque lactis Saſſinate de ſylva:
Somniculoſos ille porrigit glires;
Hic vagientem matris hiſpidæ fœtum;
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimine offerunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus;
Nec avara ſervat craſtinas dapes menſa:
Veſcuntur omnes, ebrioque non novit
Satur miniſter invidere convivæ.
At tu ſub urbe poſſides famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis meras laurus,
Furem Priapo non timente ſecurus;
Et vinitorem farre paſcis urbano,
Pictamque portas otioſus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caſeum, muſtum.
Rus hoc vocari debet, an domus longè?

De muneribus gladiatoriis. L.

SUtor, credo, dedit tibi, culta Bononia, munus,
Fullo dedit Mutinæ: nunc ubi caupo dabit?

In Ponticum. LI.

CUm vocor ad cœnam, non jam venalis, ut antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino;
Sumitur inciſo mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti; fungos ego ſumo ſuillos.
Res tibi cum rhombo eſt; at mihi cum ſparulo.
Cereus immodicis turtur te clunibus implet;
Ponitur in cavea mortua pica mihi.

Cur ſine te cœno, cùm tecum, Pontice, cœnem?
Sportula quòd non eſt, proſit: edamus idem.

In Cinnam. LII.

ESſe nihil dicis, quicquid petis, improbe Cinna:
Si nil Cinna petis; nil tibi, Cinna, nego.

In Quinctum. LIII.

CEntenis quòd emis pueros, & ſæpe ducenis:
Quòd ſub rege Numa condita vina bibis:
Quòd conſtat decies tibi non ſpecioſa ſupellex:
Libra quòd argenti millia quinque rapit:
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:
Quòd puris mula eſt, quàm domus empta tibi:
Hæc animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris: hæc animus, Quincte, puſillus emit.

In Cotilum. LIV.

COtile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: ſed quid ſit, dic mihi, bellus homo.
Bellus homo eſt, flexos qui digerit ordine crines:
Balſama qui ſemper, cinnama ſemper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana ſuſurrat:
Qui movet in varios brachia vulſa modos:
Inter fœmineas totâ qui luce cathedras
Deſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat:
Qui legit hinc illinc miſſas, ſcribitque tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti:
Qui ſcit, quam quis amet: qui per convivia currit:
Hirpini veteres qui bene novit avos:
Quid narras? hoc eſt, hoc eſt homo, Cotile, bellus:
Res prætricoſa eſt, Cotile, bellus homo.

Ad Caſſianum. LV.

SIrenas, hilarem navigantium pœnam,
Blandaſque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam delerebat auditas,
Fallax Ulyſſes dicitur reliquiſſe.
Non miror: illud, Caſſiane, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquiſſet.

Ad

Ad Diadumenum. LVI.

QUod ſpirat tenerâ malum mordente puellâ:
Quod de Corycio quæ venit aura croco:
Vinea quod primis floret cùm cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modò carpſit ovis:
Quod myrtus, quod meſſor Arabs, quod ſuccina trita:
Pallidus Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quòd æſtivo levitèr cùm ſpargitur imbre:
Quod madidas nardo ſparſa corona comas:
Hoc deprompta tuis loculis munuſcula fragrant.
Quid ſi dona dares magna, ſine invidiâ?

In M. Antonium. LVII.

PAr ſcelus admiſit Phariis Antonius armis:
Abſcidit vultus enſis uterque ſacros.
Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos:
Hoc tibi, Roma, caput, cùm loquereris, erat.
Antonii tamen eſt pejor, quàm cauſa Pothini:
Hic facinus domino præſtitit; ille ſibi.

De pigris nautis. LVIII.

CEſſatis pueri, nihilque môſtis,
Vatreno, Eridanoque, pigriores:
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos figitis ad celeuſma remos.
Jam prono Phaëthonte ſudat Æthon,
Exarſitque dies, & hora laſſos
Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Tutæ luditis otium carinæ.
Non nautas puto vos, ſed Argonautas.

In Gargilianum. LIX.

PSilothro faciem lævam, & dropace calvam.
Nunquid tonſorem, Gargiliane, times?
Quid facient ungues? nam certè non potes illos
Reſinâ, Veneto nec reſecare luto.
Deſine, ſi pudor eſt, miſeram traducere calvam:
Hoc fieri porco, Gargiliane, ſolet.

In Bæticum. LX.

NEc mullus, nec te delectat, Bætice, turdus;
Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba juvant, nec sectæ quadra placentæ;
Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aves.
Capparin, & putri cepas alece natantes,
Et pulpam dubio de petasone voras.
Teque juvant gerres, & pelle melandrya canâ:
Resinata binis vina, Falerna fugis.
Nescio, quod stomachi vitium secretius esse
Suspicer; ut quid enim, Bætice, saprofagis?

Ad Paullinum. LXI.

MInxisti currente semel, Paulline, carinâ:
Meiere vis iterum? jam Palinurus eris.

In Zoilum. LXII.

COnviva quisquis Zoili potest esse,
Summœnianas cœnet inter uxores,
Curtâque Ledæ sobrius bibat testâ.
Hoc esse levius, puriusque contendo.
Jacet occupato galbanatus in lecto,
Cubitisque trudit hinc & inde convivas,
Effultus ostro, sericisque pulvinis.
Propè stat minister, suggeritque ructanti
Pinnas rubentes, cuspidesque lentisci;
Et æstuanti tenue ventilat frigus,
Fugatque muscas myrtea puer virga.
At ipse retro flexus ad pedum turbam,
Inter catellas anserum exta lambentes,
Partitur apri glandulas palæstritis:
Ligurumque nobis saxa cùm ministrentur,
Vel cocta fumis musta Massilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Chrystallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
Non erubescit murice aureo nobis
Dividere mœchæ pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus stertit:
Nos accubamus, & silentium ronchis

Præ-

Præstare jussi, nutibus propinamus.
Hos Malchionis patimur improbi fastus.

Ad Phœbum. LXIII.

UTere lactucis, & mollibus utere malvis:
Nam faciem, durùm, Phœbe, cacantis habes.

In Vetustillam. LXIV.

CUm tibi trecenti consules, Vetustilla,
Et tres capilli, quatuorque sint dentes,
Pectus cicadæ, crusculumque formicæ:
Rugosiorem cùm geras stolâ frontem;
Et aranearum cassibus pares mammas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angusta,
Meliúsque ranæ garriant Ravennates,
Et Adrianus dulciùs culex cantet,
Videasque quantum noctuæ vident manè,
Et illud oleas, quod viri capellarum:
Cùm bruma mensem sit tibi per Augustum,
Regelare nec te pestilentia possit,
Audes ducentas nuptum ire post mortes,
Virúmque demens cineribus tuis quæris.
Quis conjugem, quis te vocabit uxorem,
Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Sternatur à Coricle clinico lectus,
Thalassionem qui tuum decet solus;
Ustorque tedas præferat novæ nuptæ.

In Rufum. LXV.

ESse negas coctum leporem, poscisque flagella:
Mavis, Rufe, coquum scindere, quàm leporem.

In Nævolum. LXVI.

NUnquam dicis ave, sed reddis, Nævole, semper:
Quod prior & corvus dicere sæpe solet.
Cur hoc exspectas à me, rogo, Nævole, dicas:
Nam puto nec melior, Nævole, nec prior es.
Præmia laudato tribuit mihi Cæsar uterque,
Natorumque dedit jura paterna trium.

Ore

Ore legor multo, notumque per oppida nomen,
Non exſpectato dat mihi fama rogo.
Eſt & in hoc aliquid: vidit me Roma tribunum;
Et ſedeo quà te ſuſcitat Oceanus.
Quot mihi Cæſareo facti ſunt munere cives,
Nec famulos totidem ſuſpicor eſſe tibi.

Ad cerdonem. LXVII.

IRaſci noſtro non debes, cerdo, libello:
Ars tua, non vita, eſt carmine læſa meo.
Innocuos permitte ſales: cur ludere nobis
Non liceat, licuit ſi jugulare tibi?

Ad Rufum. LXVIII.

CUrſorem ſextâ tibi, Rufe, remiſimus horâ,
Carmina quem madidum noſtra tuliſſe reor:
Imbribus immodicis cœlum nam fortè ruebat.
Non aliter mitti debuit iſte liber.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆſaris alma dies, & luce ſacratior illâ,
Conſcia Dictæum qua tulit Ida Jovem,
Longa, precor, Pylioque veni numeroſior ævo,
Semper & hoc vultu, vel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida multus in arvo,
Perque manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia ſecula luſtro,
Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet.
Magna quidem, ſuperi, petimus, ſed debita terris,
Pro tanto quæ ſunt improba vota deo?

De Horatio. II.

SPectabat modò ſolus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cùm plebs, & minor ordo, maximuſque
Sancto cum Duce candidus ſederet.
Toto nix cecidit repentè cœlo:
Albis ſpectat Horatius lacernis.

De nivibus. III.

ADſpice, quàm denſum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæſaris, inque ſinus.
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei ſolitus laſſare Bootæ,
Et madidis Helicen diſſimulare comis.
Qui ſiccis laſcivit aquis, & ab æthere ludit,
Suſpicor has pueri Cæſaris eſſe nives.

In Baſſam. IV.

QUod ſiccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,
Piſcinæ vetus aura quod marinæ,

Laſſi

Lassi Bardiacus quod evocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod jejunia sabbatariorum,
Mœstorum quod anhelitus reorum,
Quod spurcæ moriens lucerna tedæ,
Quod ceromata fæce de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
Mallem, quàm quod oles, olere Bassa.

Ad Fabianum. V.

VIr bonus & pauper, linguaque & pectore verus:
  Quid tibi vis? urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec commessator haberi,
  Nec pavidos tristi voce citare reos;
Vendere nec vanos circa pallatia fumos;
  Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Unde miser vives? homo fidus, certus amicus:
  Hoc nihil est; nunquam sic Philomelus eris.

In Masilianum. VI.

CRedi virgine castior pudicâ,
  Et frontis teneræ cupis videri;
Cùm sis improbior, Masiliane,
Quàm qui compositos metro Tibulli
In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Euphemum. VII.

PRima salutantes, atque altera continet hora;
  Exercet raucos tertia causidicos.
In quintam varios extendit Roma labores;
  Sexta quies lassis, septima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palæstris;
  Imperat exstructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum,
  Temperat ambrosias cùm tua cura dapes;
Et bonus æthereo laxatur nectare Cæsar,
  Ingentique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte jocos: gressu timet ire licenti
  Ad matutinum nostra Thalia Jovem.

Ad

Ad Faustinum. VIII.

DUm novus est, neque adhuc rasâ mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene ſicca timet;
I, puer, & charo perfer leve munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre; ſed inſtructum comitetur pumice librum
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ, Fauſtine, lituræ
Emendare jocos: una litura poteſt.

In Ant. Saturnium. IX.

DUm nimiùm vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te, miſer, eſſe pudet:
Impia Parrhaſiâ moviſti bella ſub urſâ,
Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
Excideratne adeò fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
An tibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuiſſet aquis?
Ille etiam noſtris Antonius occidit armis;
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

Ad Rufum, de nuptiis Pudentis, & Claudiæ Peregrinæ. X.

CLaudia, Ruſe, meo nubit Peregrina Pudenti:
Macte eſto tedis, ô Hymenæe, tuis.
Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
Maſſica Theſeis tam bene vina favis.
Nec meliùs teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus lotos aquas, littora myrtus amat.
Candida perpetuo reſidet Concordia lecto:
Tamque pari ſemper ſit Venus æqua jugo.
Diligat illa ſenem quondam: ſed & ipſa marito,
Tunc quoque cùm fuerit, non videatur anus.

Ad Silium. XI.

SIli, Caſtalidum decus ſororum,
Qui perjuria barbari furoris

In-

Ingenti premis ore, perfidosque
Astus Hannibalis, levesque Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paulùm sepositâ severitate,
Dum blandâ vagus aleâ December
Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
Et lùdit rota nequiore talo,
Nostris otia commoda Camœnis
Nec torvâ lege fronte, sed remissâ.
Sic forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.

Ad Cæcilianum. XII.

MIlle tibi nummos hesternâ nocte roganti,
In sex aut septem, Cæciliane, dies;
Non habeo, dixi: sed tu causatus amici
Adventum, lancem paucaque vasa rogas.
Stultus es? an stultum me credis, amice? negavi
Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

De puero stiriâ jugulato. XIII.

QUà vicina pluit Vipsanis porta columnis,
Et madet assiduo lubricus imbre lapis,
In jugulum pueri, qui roscida templa subibat,
Decidit hiberno prægravis unda gelu:
Cúmque peregisset miseri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non sæva sibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non est, si jugulatis aquæ?

De endromide. XIV.

HAnc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnã,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida, sed gelido non adspernenda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromidem.
Seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona;
Sive harpasta manu pulverulenta rapis;
Plumea seu laxi partiris pondera follis;
Sive levem cursu vincere quæris Atham:
Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Neve gravis subita te premat Iris aqua. Ri-

Ridebis ventos hoc munere tectus, & imbres.
Non ſic in Tyria ſindone tutus eris.

De Cærelia & Gallia. XV.

DIcit ſe vetulam, cùm ſit Cærelia puppa:
Puppam ſe dicit Gellia, cùm ſit anus.
Ferre nec hanc poſſis, poſſis, Coline, nec illam:
Altera ridicula eſt, altera putidula.

De Selio. XVI.

NUllos eſſe deos, inane cœlum
Affirmat Selius, probatque; quòd ſe
Factum, dum negat hoc, videt beatum.

Ad Thaliam de Brutiano. XVII.

DUm tu lenta nimis, diuque quæris,
Quis primus tibi, quiſve ſit ſecundus;
Graium quiſve epigramma comparabit:
Palmam Callimachus, Thalia, de ſe
Facundo dedit ipſe Brutiano.
Qui ſi Cecropio ſatur lepore,
Romanæ ſale luſerit Minervæ;
Illi me facias, precor, ſecundum.

Ad Fabianum. XVIII.

OMnes quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas,
Extulit: uxori fiat amica meæ.

De littoribus Altini. XIX.

ÆMula Bajanis Altini littora villis,
Et Phaëthontei conſcia ſylva rogi;
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupſit ad Euganeos ſola puella lacus;
Et tu Ledæo felix Aquileia Timavo,
Hic ubi ſeptenas Cyllarus hauſit aquas;
Vos eritis noſtræ portus, requieſque ſenectæ,
Si juris fuerint otia noſtra ſui.

Ad Poſthumum. XX.

QUòd te manè domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Poſthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
Ignoſces; togulam, Poſthume, pluris emo.

Ad Domitianum. XXI.

SÆpe meos laudare ſoles, Auguſte, libellos.
Invidus ecce negat: non minùs ergo ſoles.
Quid, quòd honorato non ſolâ voce dediſti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi?
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da, Cæſar, tantò tu magìs, ut doleat.

Ad Chloen. XXII.

DOnâſti tenero, Chloë, Luperco
Hiſpanas, Tyriaſque, coccinaſque,
Et lotam tepido togam Galeſo,
Indos ſardonychas, Scythas ſmaragdos,
Et centum dominos novæ monetæ;
Et quicquid petit uſque & uſque, donas:
Væ glabraria, væ tibi miſella!
Nudam te ſtatuet tuus Lupercus.

Ad Pudentem. XXIII.

OBſtat, care Pudens, noſtris ſua turba libellis:
Lectoremque frequens laſſat, & implet opus.
Rara juvant. Primis ſic major gratia pomis:
Hybernæ pretium ſic meruêre roſæ.
Sæpius in libro memoratur Perſius uno,
Quàm levis in totâ Marſus Amazonide.
Tu quoque de noſtris releges quemcunque libellis,
Eſſe puta ſolum: ſic tibi pluris erit.

De piſcibus Baianis. XXIV.

BAiano procul à lacu, monemus,
Piſcator, fuge, ne nocens recedas.
Sacris piſcibus hæ natantur undæ,
Qui nôrunt Dominum, manumque lambunt
Illam, quâ nihil eſt in orbe majus.
Quid, quòd nomen habent, & ad magiſtri
Vocem quiſque ſui venit citatus?
Hoc quondam Lybis improbus profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repentè cœcus
Captum non potuit videre piſcem:

Et

Et nunc ſacrilegos peroſus hamos,
Baianos ſedet ad lacus rogator:
At tu, dum potes, innocens recede,
Jactis ſimplicibus cibis in undas,
Et piſces venerare dedicatos.

Ad Hippodamum. XXV.

QUòd cupis in noſtris dicique, legíque libellis,
Et nonnullus honor creditur eſſe tibi:
Ne valeam, ſi non res eſt gratiſſima nobis,
Et volo te chartis inſeruiſſe meis.
Sed tu nomen habes averſa fronte ſororum
Impoſitum, mater quod tibi dura dedit:
Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia poſſit,
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Muſis tibi nomen adopta:
Non ſemper bellè dicitur Hippodamus.

De Ape electro incluſa. XXVI.

ET latet, & lucet Phaëtontide condita gutta,
Ut videatur apis nectare clauſa ſuo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

Ad Soſibianum. XXVII.

PLena laboratis habeas cùm ſcrinia libris,
Emittis quare, Soſibiane, nihil?
Edent hæredes, inquis, mea carmina: quando?
Tempus erat jam te, Soſibiane, legi.

Ad Attalum. XXVIII.

SOrdida cùm tibi ſit, verum tamen, Attale, dixit
Quiſquis te niveam dixit habere togam,

De pugna damarum. XXIX.

FRontibus adverſis molles concurrere damas
Vidimus, & fati ſorte jacere pari.
Spectavere canes prædam: ſtupuitque ſuperbus
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Unde leves animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri, ſic cecidere viri.

Ad Olum. XXX.

CAna eſt barba tibi,nigra eſt coma: tingere barbam
Non potes,hæc cauſa eſt: ſed potes, Ole,comam.

Ad Afrum. XXXI.

CEntum Coranus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumque Serranus;
Ex inſulis, fundiſque tricies ſoldum,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmenſi:
Totis diebus, Afer, hoc mihi narras;
Et teneo meliùs iſta quàm meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati poſſim;
Quotidianam refice nauſeam nummis.
Audire gratìs, Afer, iſta non poſſum.

Ad Charinum. XXXII.

ARgenti genus omne comparâſti,
Et ſolus veteres Myronis Artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus Phidiaci toreuma cœli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec deſunt tibi vera Glaniana,
Nec quæ Callaico linuntur auro,
Nec menſis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror,
Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Poſthumum. XXXIII.

ATria Piſonum ſtabant cùm ſtemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus,
Prætulimus tantis ſolum te, Poſthume, regnis:
Pauper eras, & eques, ſed mihi conſul eras.
Tecum ter denas numeravi, Poſthume, brumas:
Communis nobis lectus & unus erat.
Jam donare potes, jam perdere,plenus honorum,
Largus opum: exſpecto, Poſthume, quid facias.
Nil facis: & ſerum eſt alium mihi quærere regem.
Hoc, Fortuna, placet? Poſthumus impoſuit.

In

In male recitantem. XXXIV.

QUid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt nostris auribus illa magis.

De Vesuvio monte. XXXV.

HIc est pampineis viridis modò Vesvius umbris:
Presserat hìc madidos nobilis uva lacus.
Hæc juga quàm Nysæ colles plùs Bacchus amavit:
Hoc nuper satyri monte dedêre choros.
Hæc Veneris sedes, Lacedæmone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta jacent flammis, & tristi mersa favillâ:
Nec Superi vellent hoc licuisse sibi.

Votum Parthenii, ad Phœbum. XXXVI.

HÆc tibi pro nato plenâ dat lætus acerrâ,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Ut qui prima novo signat quinquennia lustro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris, sic te tua diligat arbor,
Gaudeat & certâ virginitate soror.
Perpetuo sic flore mices: sic denique non sint
Tam longæ Bromio, quàm tibi, Phœbe, comæ.

De Sabello. XXXVII.

SAturnalia divitem Sabellum
Fecerunt: meritò tumet Sabellus:
Nec quemquam putat esse, prædicatque
Inter causidicos beatiorem.
Hos fastus, animosque dat Sabello
Farris semodius, fabæque fressæ,
Et thuris, piperisque tres selibræ,
Et Lucanica ventre cum Falisco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libycâ gelata testâ,
Cum bulbis, cochleisque, caseoque:
Piceno quoque venit à cliente
Parcæ cistula non capax olivæ,
Et crasso figuli polita cœlo
Septenaria synthesis Sagunti,

Hispa-

Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaethonte encauſtico. XXXVIII.

ENcauſtus Phaëthon tabulâ depictus in hâc eſt.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëthonta facis?

Ad Flaccum. XXXIX.

NEſcis, crede mihi, quid ſint epigrammata, Flacce,
Qui tantùm luſus illa, jocoſque putas:
Ille magis ludit, qui ſcribit prandia ſævi
Tereos; aut cœnam, crude Thyeſta, tuam.
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas,
Paſcentem Siculas aut Polyphemon oves.
A noſtris procul eſt omnis veſica libellis,
Muſa nec inſano ſyrmite noſtra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant,
Confiteor: laudant illa, ſed iſta legunt.

Ad Cæcilianum. XL.

CUm tibi non eſſent ſex millia, Cæciliane,
Ingenti * latè vectus es hexaphoro? *laxè
Poſtquam bis decies tribuit Dea cæca, ſinumque
Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Dî reddant ſellam, Cæciliane, tibi.

In Hedylum. XLI.

GEſtari junctis niſi deſinis, Hedyle, capris:
Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.

Ad Coſmum. XLII.

HUnc, quem ſæpe vides inter penetralia noſtræ
Pallados, & templi limina, Coſme, novi,
Cum baculo, peraque ſenem: cui cana, putriſque
Stat coma, & in pectus ſordida barba cadit:
Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati:
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Eſſe putas Cynicum, deceptus imagine falſa.
Non eſt hic Cynicus, Coſme: quid ergo? canis.

Ad

Ad Colinum. XLIII.

O Cui Tarpeias licuit contingere quercus,
Et meritas primâ cingere fronde comas;
Si ſapis, utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi ſemper adeſſe putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: obſervant quem ſtatuere diem.
Divitior Criſpo, Thraſeâ conſtantior ipſo,
Lautior & nitido ſis Meliore licèt,
Nil adicit penſo Lacheſis, fuſoſque ſororum
Explicat, & ſemper de tribus una ſecat.

Ad Lucium. XLIV.

LUci, gloria temporum tuorum,
Qui *Gaurum veterem, Tagumque noſtrum
Arpis cedere non ſinis diſertis; * *Graium*
Argivas generatus inter urbes
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinoſæ
Ledæas Lacedæmonis palæſtras.
Nos Celtis genitos & ex Iberis
Noſtræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre verſu:
Sævo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalybaſque, Noricoſque:
Et ferro Plateam ſuo ſonantem,
Quam fluctu tenui, ſed inquieto.
Armorum Salo temperator ambit:
Tutelamque, choroſque Rixamarum,
Et convivis feſta Carduarum,
Et textis Peteron roſis rubentem,
Atque antiqua patrum theatra Rigas,
Et certos jaculo levi Silaos:
Turgentiſque lacus, Petuſiæque,
Et parvæ vada pura Vetoniſſæ:
Et ſanctum Baradonis ilicetum,
Per quod vel piger ambulat viator:
Et quæ fortibus excolit juvencis
Curvæ Manlius arva Matineſſæ.

Hæc

Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit;
Hæc tam ruſtica malo, quàm Bituntos.

In Gargilianum. XLV.

MUnera quòd ſenibus, viduiſque ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem.
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus:
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſit largiri, quid ſit donare, docebo,
Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

Ad Fauſtinum. XLVI.

DUm nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,
Quò te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida ſed fervent Nemeæi pectora monſtri:
Nec ſatis eſt, Baias igne calere ſuo.
Ergo ſacri fontes, & littora grata valete;
Nympharum pariter, Nereidumque domus.
Herculeos colles gelidâ vos vincite brumâ;
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. XLVII.

IN tenebris luges amiſſum, Galla, maritum:
Non plorare pudet te, puto, Galla, virum.

De vipera electro incluſa. XLVIII.

FLentibus Heliadum ramis dum vipera ſerpit,
Fluxit in obſtantem ſuccina gutta feram:
Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Concreto riguit vincta repentè gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulchro,
Vipera ſi tumulo nobiliore jacet.

De obitu Curiatii. XLIX.

ARdea ſolſtitio, Pæſtanaque rura petantur,
Quique Cleonæo ſidere fervet ager:

Cùm

Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere: cùm mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Mancinum. L.

DOnâsse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo lætus ore jactasti.
Quartus dies est, in schola poetarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas lacernas munus esse Pompillæ:
Sardonycha verum, lineisque ter cinctum,
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamque jurasti.
Herè de Theatro, Pollione cantante,
Cùm subitò abires, dum fugis, loquebaris,
Hæreditatis tibi trecenta venisse,
Et manè centum, & post meridiem centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere jam crudelis, & sile tandem:
Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra, quod velimus audire.

De Lycori. LI.

TIbur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærellia. LII.

DUm petit à Baulis mater Cærellia Baias,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit vobis! hæc monstra Neroni
Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ.

De hortis Julii Martialis. LIII.

JUlî jugera pauca Martialis,
Hortis Hesperidum beatiora,
Longo Janiculi jugo recumbunt.
Lati collibus imminent recessus;
Et planus modico tumore vertex
Cœlo perfruitur sereniore;
Et curvas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari: D Pu-

Puris leniter admoventur aſtris
Celſæ culmina delicata villæ.
Hinc ſeptem dominos videre montes,
Et totam licet æſtimare Romam:
Albanos quoque Tuſculoſque colles,
Et quodcunque jacet ſub urbe frigus;
Fidenas veteres, breveſque Rubras;
Et, quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Parennæ.
Illic Flaminiæ, Salariæque
Geſtator patet, eſſedo tacente,
Ne blando rota ſit moleſta ſomno;
Quem nec rumpere nauticum celeuſma,
Nec clamor valet helciariorum:
Cùm ſit tam propè Mulvius, ſacrumque
Lapſæ per Tiberim volent carinæ.
Hoc rus (ſeu potiùs domus vocanda eſt)
Commendat dominus: tuam putabis;
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hoſpitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,
Aut facti modò divitis Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tibur,
Vel Præneſte domate, pendulamque
Uni dedite Setiam colono:
Dum, me judice, præferantur iſtis
Julî jugera pauca Martialis.

De Philænide. LIV.

OCulo Philænis ſemper altero plorat.
Quo fiat iſtud quæritis modo? luſca eſt.

Ad Linum. LV.

EGiſti vitam ſemper, Line, municipalem;
Quâ nihil omnino vilius eſſe poteſt.
Idibus, & raris togula eſt excuſſa Kalendis:
Duxit & æſtates ſyntheſis una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi miſit inemptum:
Sylva graves turdos exagitata dedit. Rap-

Raptus flumineo venit de gurgite piſcis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
Sed ſtetit inculti ruſtica turba foci.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec merſa eſt pelago, nec fluit ulla ratis.
Suppoſita eſt blando nunquam tibi teſſera talo:
Alea ſed parcæ ſola fuere nuces.
Dic, ubi ſit decies, mater quod avara reliquit?
Nuſquam eſt: feciſti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. LVI.

PRætorem pauper centum ſeſtertia Gaurus
Orabat canâ notus amicitiâ:
Dicebatque ſuis hæc tantùm deeſſe trecentis,
Ut poſſet domino plaudere juſtus eques.
Prætor ait; ſcis me Scorpo, Thalloque daturum:
Atque utinam centum millia ſola darem!
Ah! pudet ingratæ, pudet, ah! malè divitis arcæ.
Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. LVII.

INvitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
Ut cœnem invitor, Sexte, an ut invideam?

Ad Papilum. LVIII.

TU Setina quidem ſemper, vel Maſſica ponis,
Papile: ſed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus cœlebs quater eſſe lagena:
Nec puto, nec credo, Papile; nec ſitio.

De Ammiano ad Maronillum. LIX.

NIhil Ammiano præter aridam reſtem
Moriens reliquit ultimis pater ceris.
Fieri putaret poſſe quis, Maronille,
Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

Ad Quinctum. LX.

EXigis, ut donem noſtros tibi, Quincte, libellos:
Non habeo, ſed habet bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam tam fatuè; nec ego.

De Vestino. LXI.

CUm gravis extremas Vestinus duceret horas,
Et jam per Stygias esset iturus aquas,
Ultima volventes orabat pensa sorores,
Ut traherent parva stamina pulla mora;
Jam sibi defunctus, caris dum vivit amicis.
Moverunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes à luce recessit:
Seque mori posthac credidit ille senem.

De damis. LXII.

ADspicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prœlia? tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. LXIII.

O Felix animo, felix, Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus!
Te patrios miscere juvat cum conjuge census,
Gaudentem socio, participique viro.
Arserit Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alcestim fama sub astra ferat.
Tu meliùs: certo meruisti pignore vitæ,
Ut tibi non esset morte probandus amor.

In avarum amicum. LXIV.

MIllia misisti mihi sex, bis sena petenti.
Ut bis sena feram, bis duodena petam.

In Zoilum. LXV.

NUnquam divitias deos rogavi,
Contentus modicis, meoque lætus:
Paupertas, veniam dabis, recede.
Causa est quæ subiti, novique voti?
Pendentem volo Zoilum videre.

In Varum. LXVI.

AD cœnam nuper Varus me fortè vocavit:
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur mensa: ministri
Apponunt oculis plurima; pauca gulæ.

Tunc

Tunc ego. Non oculos, ſed ventrem paſcere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

In Afrum. LXVII.

COndita cùm tibi ſit jam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo,
Diſcurris totâ vagus urbe: nec ulla cathedra eſt,
Cui non mane feras irrequietus, ave.
Et ſine te nulli fas eſt prodire tribuno,
Nec caret officio conſul uterque tuo.
Et ſacro decies repetis Pallatia clivo,
Sigerioſque meros, Parthenioſque ſonas.
Hæc faciant ſanè juvenes: deformius, Afer,
Omnino nihil eſt ardelione ſene.

Ad Mathonem. LXVIII.

HOſpes eras noſtri ſemper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis. impoſui: rus tibi vendo tuum.

Ad Mathonem. LXIX.

DEclamas in febre, Mathon: hanc eſſe phreneſin
Si neſcis, non es ſanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus.
Si ſuadere aliter non potes, eſt ratio.
Magna tamen res eſt: erras; cùm viſcera febris
Exurit, res eſt magna tacere, Mathon.

Ad Rufum. LXX.

HOs quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos;
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paulum curarum, operumque ſuorum,
Non tetricâ nugas exigat aure meas.
Sed nec poſt primum legat hæc, ſummumve trientem;
Sed ſua cùm medius prœlia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe duos; tibi charta plicetur
Altera: diviſum ſic breve fiet opus.

In Nævolum. LXXI.

SEcuro nihil eſt te, Nævole, pejus: eodem
Sollicito nihil eſt, Nævole, te melius.
Securus; nullum reſalutas, deſpicis omnes;
Nec quiſquam liber, nec tibi gratus homo eſt.

Sollicitus, donas; dominum, regemque ſalutas;
Invitas; eſto, Nævole, ſollicitus.

In Ponticum. LXXII.

NOs bibimus vitro, tu myrrhâ, Pontice; quare?
Prodat perſpicuus ne duo vina calix.

Ad librum de Apollinari. LXXIII.

SI vis auribus Atticis probari,
Exhortor, moneoque te, libelle,
Ut docto placeas Apollinari:
Nil exactius, eruditiuſque eſt;
Sed nec candidius, benigniuſque.
Si te pectore, ſi tenebit ore,
Nec ronchos metues maligniorum,
Nec ſcombris tunicas dabis moleſtas.
Si damnaverit, ad ſalariorum
Curras ſcrinia protinus licebit,
Inverſa pueris arande charta.

De Baſſa. LXXIV.

INfantem ſecum ſemper tua Baſſa, Fabulle,
Collocat, & luſus, deliciaſque vocat.
Et quod mireris magis, infantaria non eſt.
Ergo quid in cauſa eſt? pedere Baſſa ſolet.

In diſſimulatorem. LXXV.

NUlla remiſiſti parvo pro munere dona;
Et jam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti ſex ſcriptula Septitiani,
Miſſa nec à querulo mappa cliente fuit:
Antipolitani nec quæ de ſanguine thynni
Teſta rubet, nec quæ coctana parva gerit:
Nec rugoſarum vimen breve Picenarum:
Dicere te poſſes ut meminiſſe mei.
Decipies alios verbis, vultuque benigno:
Nam mihi jam notus diſſimulator eris.

De ruſticatione. LXXVI.

RUre morans, quid agam? reſpondeo pauca, rogatus:
Luce deos oro; famulos poſt arva reviſo,

Par-

Partibus atque meis justos indico labores:
Inde lego, Phœbumque cio, Musamque lacesso:
Hinc oleo corpusque frico, mollique palæstrâ
Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber:
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco,
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi:
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

Ad Librum. LXXVII.

OHe, jam, satìs est, ohe, libelle;
Jam pervenimus usque ad umbilicos:
Tu procedere adhuc, & ire quæris;
Nec summa potes in scheda teneri:
Sic tanquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoque pagina peracta est.
Jam lector queriturque, deficitque;
Jam librarius hoc & ipse dicit,
Ohe, jam, satìs est, ohe, libelle.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER V.

Ad Cæsarem. I.

HOc tibi, Palladiæ seu collibus uteris Albæ,
Cæsar,& hinc Triviam prospicis,inde Thetin:
Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,
Plana suburbani quà cubat unda freti:
Seu placet Æneæ nutrix, seu filia Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis;
Mittimus, ô rerum felix tutela, salusque,
Sospite quo gratum credimus esse Jovem.
Tu tantùm accipias; ego te legisse putabo:
Et tumidus Galla credulitate fruar.

Ad lectores. II.

MAtronæ, puerique, virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Hic, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimiùm, salesque nudi,
Turpes, Marse, tuos legat libellos:
Noster cum Domino liber jocetur,
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

Ad Domitianum. III.

ACcola jam nostræ degis, Germanice, ripæ:
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Lætus & attonitus, viso modò præside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos;
Sors mea quàm fratris melior! cui tam prope fas est
Cernere, tam longè quem colit ille, Deum.

Ad Paullum, de Myrtale. IV.

FOetere multo Myrtale solet vino:
Sed fallat ut nos, folia devorat lauri,

Me-

Merumque cauta fronde, non aquâ miſcet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contrà,
Dicas licebit; Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. V.

SExte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore dei;
Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet;
Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quaque Catullus erit.
Ad Capitolini cœleſtia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Parthenium. VI.

SI non eſt grave, nec nimis moleſtum,
Muſæ, Parthenium rogate veſtrum:
Sic te ſerior, & beata quondam
Salvo Cæſare finiat ſenectus,
Et ſis invidia favente felix;
Sic Burrus citò ſentiat parentem;
Admittas timidam, brevemque chartam
Intra limina ſanctioris aulæ.
Nôſti tempora tu Jovis ſereni,
Cum fulget placidus, ſuoque vultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare.
Non eſt, quòd metuas preces iniquas:
Nunquam grandia, nec moleſta poſcit,
Quæ cedro decorata, purpuraque
Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris iſta, ſed teneto
Sic, tanquam nihil offeras, agaſque.
Si novi dominum novem ſororum,
Ultro purpureum petet libellum.

Ad Vulcanum. VII.

QUaliter Aſſyrios renovant incendia nidos,
Una decem quoties ſecula vixit avis:

Taliter exuta est veterem nova Roma senectam,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.
Jam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ
Parce: sumus Martis turba, sed & Veneris.

De Phaside. VIII.

EDictum Domini Deique nostri,
Quo subsellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit;
Dum laudat modò Phasis in Theatro,
Phasis purpureis rubens lacernis,
Et jactat tumido superbus ore;
Tandem commodiùs licet sedere,
Nunc est reddita dignitas equestris;
Turba non premimur, nec inquinamur:
Hæc, & talia dum refert supinus,
Illas purpureas & arrogantes
Jussit surgere Lectius lacernas.

In Symmachum. IX.

LAnguebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ:
Non habui febrem, Symmache; nunc habeo.

Ad Regulum, de fama Poetarum. X.

ESse quid hoc dicam, vivis quòd fama negatur,
Et sua quòd rarus tempora lector amat?
Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos semper ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompeii quærimus umbram;
Et laudant Catuli Julia templa senes.
Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Marone;
Et sua riserunt secula Mœonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
Nôrat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen, ô nostri, ne festinate, libelli:
Si post fata venit gloria, non propero.

Ad Severum, de Stella. XI.

SArdonychas, smaragdos, adamantas, iaspidas uno
Versat in articulo Stella, Severe, meus. Mul-

Multas in digitis, plures in carmine gemmas
 Invenies: inde est hæc, puto, culta manus.

De eodem. XII.

QUòd nutantia fronte perticata
 Gestat pondera Maschion superbus;
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quòd pueros levat, vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
Uno cùm digito, vel hoc, vel illo,
Portet Stella meus decem puellas.

In Callistratum. XIII.

SUm fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
 Sed non obscurus, nec malè notus eques:
Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic est.
 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
 Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaque Niliacæ servit tibi gleba Syenes;
 Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuque sumus; sed quod sum,non potes esse:
 Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

De Manneio. XIV.

SEdere primo solitus in gradu semper,
 Tunc cùm liceret occupare, Manneius;
Bis excitatus terque transtulit castra,
Et inter ipsas penè tertius sellas
Post Caiumque Luciumque consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus,
Oculoque ludos spectat indecens uno.
Et hinc miser dejectus in viam transit;
Subsellioque semifultus extremo,
Et malè receptus altero genu jactat,
Equiti, sedere; Lectioque, se stare.

Ad Domitianum. XV.

QUintus nostrorum liber est, Auguste, jocorum,
 Et queritur læsus carmine nemo meo.
Gaudet honorato sed multus nomine lector,
 Cui victura meo munere fama datur.

Quid tamen hæc prosunt quamvis venerantia multos?
Non prosint: sane me tamen ista juvant.

Ad Lectorem. XVI.

SEria cùm possim, quòd delectantia malim
Scribere, tu causa es, lector amice, mihi,
Qui legis, & totâ cantas mea carmina Româ:
Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
Sollicitisque velim vendere verba reis;
Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas.
Et fiet vario sordidus ære sinus.
At nunc conviva est, commessatorque libellus,
Et tantùm gratis pagina nostra placet.
Bellè, inquis, dixti: satìs est: laudabimur usque.
Dissimulas? facies me, puto, causidicum.

In Gellium. XVII.

DUm proavos, atavosq; refers, & nomina magna;
Dum tibi noster eques sordida conditio est:
Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
Nubere: nupsisti, Gellia, cistifero.

Ad Quinctianum. XVIII.

QUod tibi Decembri mense, quo volant mappæ,
Gracilesque ligulæ, cereique, chartæque,
Et acuta senibus testa cum damascenis,
Præter libellos vernulas nihil misi:
Fortasse avarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum & malas artes.
Imitantur hamos dona: namque quis nescit
Avidum voratâ decipi scarum muscâ?
Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis est pauper.

Ad Domitianum. XIX.

SI qua fides veri, præferri, maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.
Quando magìs dignos licuit spectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere dei?

Pul-

Pulchrior & major quo ſub duce Martia Roma?
Sub quo libertas Principe tanta fuit?
Eſt tamen hoc vitium, ſed non leve, ſit licèt unum,
Quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoque ſodali?
Aut quem proſequitur non alienus eques?

Ad eundem. XX.

SAturnalitiæ ligulam miſiſſe ſelibræ,
Flammatæve togæ ſcriptula tota decem,
Luxuria eſt, tumidique vocant hæc munera reges:
Qui crepet aureolos, forſitan unus erit.
Quatenus hi non ſunt, eſto tu, Cæſar, amicus,
Nulla ducis virtus dulcior eſſe poteſt.
Jamdudum tacito rides, Germanice, naſo:
Utile, quod non vis, do tibi conſilium.

Ad Julium Martialem. XXI.

SI tecum mihi, chare Martialis,
Securis liceat frui diebus;
Si diſponere tempus otioſum,
Et veræ pariter vacare vitæ:
Nec nos atria, nec domus potentum,
Nec lites tetricas, forumque triſte
Nôſſemus, nec imagines ſuperbas:
Sed geſtatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, umbra, villa, thermæ;
Hæc eſſent loca ſemper, hi labores.
Nunc vivit ſibi neuter, heu! bonoſque
Soles effugere, atque abire ſentit;
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quiſquam vivere cùm ſciat, moratur?

De Apollonio. XXII.

QUintum pro Decimo, pro Craſſo, Regule, Macrum
Antè ſalutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrumque ſuo reſalutat nomine, quantum
Cura, laborque poteſt! ſcripſit, & edidicit.

In Paullum. XXIII.

MAnè domi si te merui, voluique videre,
Sint mihi, Paulle, tuæ longiùs Exquiliæ.
Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ ;
Quò videt antiquum rustica Flora Jovem.
Alta suburbani vincenda est semita clivi,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu :
Vixque datur longas mulorum vincere mandras :
Quæque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quòd te post mille labores,
Paulle, negat lasso janitor esse domi.
Exitus hic operis vani, togulæque madentis :
Vix tanti Paullum manè videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos :
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

Ad Bassum. XXIV.

HErbarum fueras indutus, Basse, colores,
Jura theatralis dum siluere loci.
Quæ postquam placidi censoris cura ranasci
Jussit, & Oceanum certior audit eques ;
Non nisi vel cocco madidâ, vel murice tinctâ
Veste nites, & te sic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ :
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

De Hermete. XXV.

HErmes Martia seculi voluptas :
Hermes omnibus eruditus armis :
Hermes & gladiator, & Magister :
Hermes turba sui tremorque ludi :
Hermes quem timet Helius, sed unum :
Hermes cui cadit Advolans, sed uni :
Hermes vincere, nec ferire doctus :
Hermes suppositítius sibi ipsi :
Hermes divitiæ locariorum :
Hermes cura, laborque ludiarum :
Hermes belligera superbus hasta :
Hermes æquoreo minax tridente :
Hermes casside languida timendus : Her-

Hermes gloria Martis universi;
Hermes omnia solus, & ter unus.

De Chæreſtrato. XXVI.

QUadringenta tibi non ſunt, Chæreſtrate; ſurge,
Lectius ecce venit: ſta, fuge, curre, late.
Ecquis, iô, revocat, diſcedentemque reducit?
Ecquis, iô, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famæque damus, populiſq; loquendum?
Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuſo permaduiſſe croco?
Quàm non ſenſuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi naſus ubique micet?
O fruſtra locuples, ô diſſimulator amice,
Hæc legis & laudas? quæ tibi fama perit?

Ad Codrum. XXVII.

QUòd alpha dixi, Codre, penulatorum
Te nuper, aliqua cum jocarer in charta:
Si fortè bilem movit hic tibi verſus,
Dicas licebit beta me togatorum.

In fictum equitem. XXVII.

INgenium, ſtudiumque tibi, moreſque, genuſque
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Bis ſeptena tibi non ſunt ſubſellia tanti,
Ut ſedeas viſo pallidus Oceano.

In Mamercum. XXIX.

UT bene loquatur, ſentiatque Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus poſſis:
Pietate fratres Curtios licèt vincas,
Quiete Nervas, comitate Rufones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, jocis Paullos:
Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forſan eſſe tu credas:
Ego eſſe miſerum credo, cui placet nemo.

Ad Gelliam. XXX.

SI quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
Formoſus ſeptem, Marce, diebus eris.
Si non derides, ſi verum, lux mea, narras:
Ediſti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. XXXI.

VArro Sophoclæo non inficiande cothurno,
Nec minùs in Calabra ſuſpiciende lyra;
Differ opus: nec te facundi ſcena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoſo non adſpernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi menſe ſuo.
Commodius niſi fortè tibi, potiuſque videtur,
Saturnalitias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum juvencis. XXXII.

ADſpice, quàm placidis inſultet turba juvencis,
Et ſua quàm facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet ſummis: vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget: non eſſet arena
Tutior, & poſſent fallere plana magis.
Nec trepidant greſſus: ſed de diſcrimine palmæ
Securus puer eſt, ſollicitumque pecus.

Ad Fauſtinum, de Criſpo. XXXIII.

QUadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine, ſupremis
Non dedit uxori: cui dedit ergo? ſibi.

In Cauſidicum. XXXIV.

CArpere cauſidicus fertur mea carmina; qui ſit
Neſcio: ſi ſciero, væ tibi, cauſidice.

De Erotio. XXXV.

HAnc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla puellam
Oſcula commendo deliciaſque meas:
Pallida ne nigras horreſcat Erotion umbras,
Oraque Tartarei prodigioſa canis.
Impletura fuit ſextæ modò frigora brumæ,
Vixiſſet totidem ni minùs illa dies.

Inter

Inter tam veteres ludat laſciva patronos,
Et nomen blæſo garriat ore meum.
Mollia nec rigidus ceſpes tegat oſſa, nec illi,
Terra, gravis fueris: non fuit illa tibi.

Ad Fabullum, de Euclide. XXXVI.

DUm ſibi redire de Patrenſibus fundis
Ducenta clamat coccinatus Euclides;
Corinthioque plura de ſuburbano,
Longumque pulchra ſtemma repetit à Leda,
Et ſuſcitanti Lectio reluctatur;
Equiti ſuperbo, nobili, locupleti,
Cecidit repentè magna de ſinu clavis.
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

Ad Fauſtinum. XXXVII.

LAudatus noſtro quidam, Fauſtine, libello,
Diſſimulat, quaſi nil debeat: impoſuit.

De Erotio puella. XXXVIII.

PUella ſenibus dulcior mihi cycnis,
Agna Galeſi mollior Phalantini,
Concha Lucrini delicatior ſtagni;
Cui nec lapillos præferas Erythræos,
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,
Niveſque primas, liliumque non tactum:
Quæ crine vincit Bætici gregis vellus,
Rheniqu e nodos, aureamque nitellam:
Fragravit ore, quod roſarium Pæſti;
Quod Atticarum prima mella cerarum;
Quod ſuccinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis ſciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recenti tepet Erotion buſto,
Quam peſſimorum lex avara fatorum
Sexta peregit hieme, nec tamen tota,
Noſtros amores, gaudiumque, luſuſque.
Et eſſe triſtem me meus vetat Pætus:
Pectuſque pulſans, pariter & comam vellens,
Deflere non te vernulæ pudet mortem?

Ego

Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam, ſuperbam, nobilem, locupletem.
Quid eſſe noſtro fortius poteſt Pæto?
Ducenties accepit, & tamen vivit.

Ad Sextum, in Calliodorum. XXXIX.

CAlliodorus habet cenſum (quis neſcit?) equeſtrem,
Sexte; ſed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta ſecat, quid dicit σῦκα μέριζε;
Uno credis equo poſſe ſedere duos?
Quid cum fratre tibi? quid cum Polluce moleſto?
Non eſſet Pollux ſi tibi, Caſtor eras.
Unus cùm ſitis; duo, Calliodore, ſedetis.
Surge: ſoloeciſmum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledæ; aut cum fratre ſedere
Non potes; alternis, Calliodore, ſede.

In Carinum. XL.

SUpremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, miſi
Hyblæis madidas thymis placentas.
Defeci: miſerere jam, Carine.
Signa rariùs, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.
Excuſſi loculoſque ſacculumque.
Crœſo divitior licèt fuiſſem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si conchen toties meam comeſſes.

Ad Artemidorum. XLI.

PInxiſti Venerem; colis, Artemidore, Minervam:
Et miraris, opus diſplicuiſſe tuum?

In Didymum ſpadonem. XLII.

THeatra loqueris, & gradus, & edicta;
Trabeaſque, & Idus, fibulaſque, cenſuſque:
Et pumicata pauperes manu monſtras.
Sedere in equitum liceat an tibi ſcamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

Ami-

Amicis donandum. XLIII.

CAllidus effractâ nummos fur auferet arcâ:
Prosternet patrios impia flamma Lares:
Debitor usuram pariter, sortemque negabit:
Non reddet sterilis semina jacta seges:
Dispensatorem fallax spoliabit amica:
Mercibus exstructas obruet unda rates.
Extrà fortunam est, quicquid donatur amicis:
Quas dederis, solas semper habebis opes.

De Thaide & Lecania. XLIV.

THais habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quæ ratio est? emptos hæc habet; illa suos.

In Dentonem. XLV.

QUid factum est, rogo, quid repentè factum,
Ad coenam mihi, Dento, quòd vocanti
(Quis credat?) quater ausus es negare?
Sed nec respicis, & fugis sequentem,
Quem thermis modò quærere, & theatris,
Et conclavibus omnibus solebas.
Sic est: captus es unctiore coenâ,
Et major rapuit canem culina
Jam te: sed citò cognitum & relictum
Cùm fastidierit popina dives,
Antiquæ venies ad ossa coenæ.

In Bassam. XLVI.

DIcis formosam, dicis te, Bassa, puellam.
Istud quod non est, dicere Bassa solet.

De Philone. XLVII.

NUnquam se coenâsse domi Philo jurat: & hoc est,
Non coenat, quoties nemo vocavit eum.

Ad Labienum. XLVIII.

VIdissem modò fortè cùm sedentem
Solum te, Labiene: tres putavi.
Calvæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, sunt & hinc capilli,

Qua-

Quales nec puerum decere poſſint.
Nudum eſt in medio caput, nec ullus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cùm prandia miſit Imperator,
Cum panariolis tribus rediſti;
Talem Geryonem fuiſſe credo.
Vites cenſeo porticum Philippi:
Si te viderit Hercules, perîſti:

In Charopinum. XLIX.

COeno domi quoties, niſi te, Charopine, vocavi,
Protinus ingentes ſunt inimicitiæ:
Meque petis ſtricto medium transfigere ferro,
Si noſtrum ſine te ſcis caluiſſe focum.
Nec ſemel ergo mihi furtum feciſſe licebit?
Improbius nihil eſt hac, Charopine, gula.
Deſine jam noſtram, precor, obſervare culinam;
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

Ad Rufum. L.

HIc qui libellis prægravem gerit lævam,
Notariorum quem premit chorus lævis,
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epiſtoliſque commodat gravem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque;
Exprimere, Rufe, fidiculæ licèt cogant,
Ave Latinum, χαῖρε non poteſt Græcum.
Si fingere me iſtud putas, ſalutemus.

In Poſthumum. LI.

QUæ mihi præſtiteris memini, ſemperque tenebo:
Cur igitur taceo, Poſthume? tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat; dixerat ipſe mihi.
Non bellè quædam faciunt duo: ſufficit unus
Huic operi: ſi vis ut loquar, ipſe tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Poſthume, dones,
Auctoris pereunt garrulitate ſui.

Ad

Ad Bassum. LII.

COlchida quid ſcribis? quid ſcribis, amice, Thyeſtem?
Quid tibi vel Niobe, Baſſe, vel Andromache?
Materia eſt, mihi crede, tuis aptiſſima chartis
Deucalion; vel, ſi non placet hic, Phaëthon.

De rhetore Apollonio. LIII.

EXtemporalis factus eſt meus rhetor:
Calpurnium non ſcripſit, & ſalutavit.

Ad Lupum. LIV.

CUi tradas, Lupe, filium magiſtro,
Quæris ſollicitus diu, rogaſque.
Omnes grammaticoſque, rhetoraſque
Devites, moneo: nihil ſit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famæ Tutilium ſuæ relinquat.
Si verſus facit, abdices Poëtam.
Artes dicere vult pecunioſas?
Fac, diſcat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingenî videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. LV.

CUm voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere:
Sæpe etiam ſervum ſic reſaluto meum.

Ad Poſthumum. LVI.

CRas te victurum, cras dicis, Poſthume, ſemper.
Dic mihi cras iſtud, Poſthume, quando venit?
Quam longè eſt cras iſtud? ubi eſt? aut unde petendū?
Numquid apud Parthos, Armenioſque latet?
Jam cras iſtud habet Priami vel Neſtoris annos.
Cras iſtud quanti, dic mihi, poſſit emi?
Cras vives: hodie jam vivere, Poſthume, ſerum eſt.
Ille ſapit, quiſquis, Poſthume, *vixit heri.*

Ad Stellam. LVII.

QUòd non argentum, quòd non tibi mittimus aurū,
Hoc facimus cauſa, Stella diſerte, tua.

Quiſ-

Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti:
Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad detractorem. LVIII.

ADlatres licèt usque nos & usque,
Et gannitibus improbis lacessas:
Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser, necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Unus, vel duo, tresve, quatuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à scabie tenemus ungues.

Ad hospites. LIX.

JUre tuo nostris maneas licet, hospes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex;
Nam mea jam digitum sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos nec inanis culcitra lectos:
Putris & abruptâ fascia reste jacet.
Sit tamen hospitium nobis commune duobus.
Emi hortos; plus est; instrue tu; minus est.

Ad Ponticum. LX.

QUid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
Sic me sollicitus, Pontice, sæpe rogas.
Admiror; stupeo; nihil est perfectius illis:
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis; faciat tibi sic bene Cæsar,
Sic Capitolinus Jupiter, immò tibi.

Ad Callistum & Alcimum, suos ministros. LXI.

SExtantes, Calliste, duos infunde Falerni;
Tu super æstivas, Alcime, funde nives.
Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassenturque rosis tempora sutilibus.

Jam

Jam vicina jubent nos vivere Mausolea:
Cum doceant, ipsos posse perire deos.

Ad Cæsarem. LXII.

AStra polumq;dedit, quamvis obstante novercâ,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper;
Et castigatum Libycæ ceroma palæstræ;
Et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx;
Salvarumque tremor, tacitâ qui fraude solebat
Ducere nec rectas, Cacus, in antra boves.
Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
Dat majora novus prœlia manè dies.
Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monstro?
Quot tua Mænalios collocat hasta sues?
Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi;
Est tibi, qui possit vincere Geryonem.
Sæpe licèt Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguste, dederunt
Alcidæ citò Dî; sed tibi serò dabunt.

In Pontilianum. LXIII.

SÆpe salutatus, nanquam prior ipse salutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De hirundine. LXIV.

HYbernos peterent solito cùm more recessus
Atthides, in nidis una remansit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reversæ,
Et profugam volucres diripuere suæ.
Serò dedit pœnas, discerpi noxia mater
Dbuerat: sed tunc, cùm laceravit Itym.

Ad Lesbiam. LXV.

ARctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi;
Ut scires quantò sit tua flava magis.

In M. Antonium. LXV.

ANtoni, Phario nil objecture Pothino,
Et leviùs tabulâ, quàm Cicerone nocens:
Quid gladium demens Romana stringis in ora?
Hoc admisisset nec Catilina nefas.

Im-

Impius infando miles corrumpitur auro :
  Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguæ ?
  Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De *Syrisco*. LXVII.

INfusum sibi nuper à Patrono
  Plenum, Maxime, centies Syriscus
In sellariolis vagus popinis
  Circa balnea quatuor peregit.
O quanta est gula, centies comêsse !
  Quanto major adhuc, nec accubare !

Ad Faustinum. LXVIII.

HUmida quà gelidas summittit Trebula valles,
  Et viridis Cancri mensibus alget ager ;
Rura Cleonæo nunquam temerata leone,
  Et domus Æolio semper amica Noto,
Te, Faustine, vocant : longas his exige messes
  Collibus ; hibernum jam tibi Tibur erit.

De origine Bacchi. LXIX.

QUi potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
  Ille potest Semelem dicere, Rufe, patrem.

Ad Theodorum. LXX.

NOn donem tibi cur meos libellos
  Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore ? magna causa est ;
  Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filiis. LXXI.

POmpeios juvenes Asia, atque Europa : sed ipsum
  Terra tegit Libyes ; si tamen ulla tegit.
Quid mirum, toto si spargitur orbe ? jacere
  Uno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quinctum. LXXII.

QUæ legis causâ nupsit tibi Lælia, Quincte,
  Uxorem potes hanc dicere legitimam.

Ad

Ad Cinnam. LXXIII.

PRofecit poto Mithridates ſæpe veneno,
Toxica ne poſſent ſæva nocere ſibi.
Tu quoque caviſti cœnando tam malè ſemper,
Ne poſſes unquam, Cinna, perire fame.

Ad Marullum. LXXIV.

NArratur bellè quidam dixiſſe, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auricula.

Ad Turanium. LXXV.

SI triſti domicœnio laboras,
Turani; potes eſurire mecum.
Non deerunt tibi, ſi ſoles προπίνειν,
Viles Cappadocæ, graveſque porri.
Diviſis cybium latebit ovis.
Ponetur digitis tenendus unctis
Nigra coliculus virens patella,
Algentem modò qui reliquit hortum:
Et pultem niveam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo.
Menſæ munera ſi voles ſecundæ,
Marcentes tibi porrigentur uvæ,
Et nomen pyra quæ ferunt Syrorum:
Et, quas docta Neapolis creavit,
Lento caſtaneæ vapore toſtæ.
Vinum tu facies bonum bibendo.
Poſt hæc omnia fortè ſi movebit
Bacchus, quam ſolet, eſuritionem,
Succurrent tibi nobiles olivæ,
Piceni modò quas tulere rami;
Et fervens cicer, & tepens lupinus.
Parva eſt cœnula, (quis poteſt negare?)
Sed finges nihil, audieſve fictum,
Et vultu placidus tuo recumbes;
Nec craſſum dominus leget volumen.
Sed, quod non grave ſit, nec inſacetum,
Parvi tibia condyli ſonabit.

In Zoilum. LXXVI.

UNdecies unâ ſurrexti, Zoile, cœnâ ;
Et mutata tibi eſt ſyntheſis undecies :
Sudor inhæreret madidâ ne veſte retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non ſudo, qui tecum, Zoile, cæno ?
Frigus enim magnum ſyntheſis una facit.

Ad Severum. LXXVII.

NOn totam mihi, ſi vacabis, horam,
Dones, & licèt imputes, Severe,
Dum noſtras legis exigiſque nugas.
Durum eſt perdere ferias; rogamus,
Jacturam patiaris hanc, feraſque.
Quòd ſi legeris ipſe cum diſerto
(Sed numquid ſumus improbi ?) Secundo ;
Plus multò tibi debiturus hic eſt,
Quàm debet domino ſuo, libellus.
Nam ſecurus erit, nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi videbit,
Quem cenſoria cum meo Severo
Docti lima momorderit Secundi.

Ad Æmilianum. LXXVIII.

SEmper eris pauper, ſi pauper es, Æmiliane :
Dantur opes nulli nunc, niſi divitibus.

In Gaurum. LXXIX.

QUid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta,
Si dare non poteras millia, Gaure, decem ?
An potes, & non vis ? rogo, non eſt turpius iſtud ?
I, tibi diſperdas, Gaure : puſillus homo es.

Ad Dyndimum. LXXX.

INſequeris, fugio ; fugis, inſequor : hæc mihi mens eſt :
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

Ad Gallam. LXXXI.

JAm triſtis nucibus puer relictis
Clamoſo revocatur à Magiſtro:
Et blando malè proditus fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Ædilem rogat udus aleator.
Saturnalia tranſiere tota:
Nec munuſcula parva, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quæ ſolebas.
Sanè ſic abeat meus December.
Scis certè, puto, veſtra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dediſti.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER VI.

Ad Julium Martialem. I.

SExtus mittitur hic tibi libellus,
Imprimis mihi care Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
Audebit, minùs anxius tremensque,
Magnas Cæsaris in manus venire.

De filio Domitiani. II.

NAscere, Dardanio promissum nomen Iulo,
Vera deûm soboles: nascere, magne puer,
Cui pater æternas post secula tradat habenas,
Quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Julia nebit ovem.

Ad Domitianum. III.

CEnsor maxime, principumque princeps,
Cùm tot jam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot deos, tot urbes;
Plus debet tibi Roma, quòd pudica est.

Ad Cæcilianum. IV.

RUstica mercatus multis sum prædia nummis:
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes? tacitum te dicere credo,
Non reddes: ideò, Cæciliane, rogo.

De Thelesina. V.

JUlia lex populis ex quo, Faustine, renata est
Atque intrare domos jussa Pudicitia est;
Aut minùs, aut certè non plus, tricesima lux est,
Et nubit decimo jam Thelesina viro.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege est.
Offendor mœchâ simpliciore minùs.

Ad

Ad Severum. VII.

PRætores duo, quatuor tribuni,
Septem causidici, decem Poetæ,
Cujusdam modò nuptias petebant
A quodam sene; non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

Ad Lævinum. VIII.

IN Pompeiano dormis, Lævine, theatro?
Et quereris, si te suscitat Oceanus?

Petitorium. IX.

PAuca Jovem nuper cùm millia fortè rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Jovi; sed millia nobis
Nulla dedit: pudeat pauca rogasse Jovem.
At quàm non tetricus, quàm nullâ nubilus irâ,
Quàm placido nostras legerat ore preces!
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itque reditque vias.
Dic, precor, ô nostri dic conscia virgo Tonantis;
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
Sic ego: sic breviter, positâ mihi Gorgone Pallas;
Quæ nondum data sunt, stulte, negata putas?

In Marcum. X.

QUòd non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior panis, turdusve dabatur Oresti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras; me pascit aquosa Peloris:
Non minùs ingenua est & mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit:
Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
Ut præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Oresten.
Hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

De Fabulla. XI.

JUrat capillos esse, quos emit, suos
Fabulla; numquid, Paulle, pejera? nego.

De statua Juliæ. XII.

QUis te Phidiaco formatum, Julia, cœlo,
 Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non tacitâ respondet imagine Lygdos,
 Et placido fulget vivus in ore decor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
 Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Ut Martis revocetur amor, summique Tonantis;
 A te Juno petat ceston, & ipsa Venus.

In Laberium. XIII.

VErsus scribere posse te disertos
 Affirmas, Laberi; quid ergo non vis?
Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat, Laberi; virum putabo.

De formica succino inclusa. XIV.

DUm Phaëthontea formica vagatur in umbra,
 Implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vitâ contempta manente,
 Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

In Cinnamum. XV.

CInnam, Cinname, te jubes vocari.
 Non est hic, rogo, Cinna barbarismus?
Tu si Furius antè dictus esses,
Fur istâ ratione dicereris.

Ad Priscum, de Salonino. XVI.

SAncta Salonini terris requiescit Iberis,
 Quâ melior Stygias non videt umbra domos.
Sed lugere nefas: nam qui te, Prisce, reliquit,
 Vivit, quâ voluit vivere parte magis.

In Posthumum causididum. XVII.

NOn de vi, neque cæde, nec veneno,
 Sed lis est mihi de tribus capellis:
Vicini queror has abesse furto.
Hoc judex sibi postulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
Et perjuria Punici furoris,

Et Syllas, Mariosque, Mutiosque
Magnâ voce sonas, manuque totâ.
Jam dic, Posthume, de tribus capellis.

In Phœbum. XVIII.

MUtua te centum sestertia, Phœbe, rogavi:
Cùm mihi dixisses, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias: jam rogo, Phœbe, nega.

De Stella & Janthide. XIX.

PErpetuam Stellæ dum jungit Janthida vati
Læta Venus, dixit: plus dare non potui.
Hæc coram domina: sed nequius illud in aurem:
Tu ne quid pecces, extiose, vide.
Sæpe ego lascivum Martem furibunda cecidi,
Legitimos îsset cùm vagus ante toros.
Sed postquam meus est, nullâ me pellice læsit:
Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
Dixit, & arcano percussit pectora loro,
Plaga juvat: sed tu jam dea cæde duos.

In Proculinam. XX.

QUòd nubis, Proculina, concubino,
Et mœchum modò, nunc facis maritum,
Ne lex Julia te notare possit:
Non nubis, Proculina; sed fateris.

In deformem Candidatum. XXI.

TU licèt & manibus blandis, & vocibus instes:
Contra te facies imperiosa tua est.

De Carisiano. XXII.

NIl lascivius est Carisiano;
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. XXIII.

MArcelline, boni soboles sincera parentis,
Horrida Parrhasio quem tegit ursa jugo;
Ille vetus pro te patriusque quod optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
Cauta sit ut virtus, nec te temerarius ardor
In medios enses, sævaque tela ferat.

Bella velint, Martemque ferum, rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & esse decus.

Ad Nepotem. XXIV.

BIs vicine Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Est tibi, quæ patrii signatur imagine vultus,
Testis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno:
Et potiùs plenos ære relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum;
Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos:
Possunt & patres vivere, crede mihi.

Epitaphium Glauciæ. XXV.

LIbertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Româ,
Chari deliciæ breves patroni,
Hoc sub marmore Glaucias humatus
Juncto Flaminiæ jacet sepulchro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis senis modo messibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator.

De eodem. XXVI.

NOn de plebe domus, nec avaræ verna catastæ,
Sed domini sancto dignus amore puer;
Munera cùm posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum: quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas, & rara senectus.
Quicquid amas, cupias non placuisse nimis.

In Pætum. XXVII.

SEx sestertia si statim dedisses,
Cùm dixti mihi; sume, tolle, dono:

De-

Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
Post septem, puto, vel novem Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris ?
Sex sestertia, Pæte, perdidisti.

De morte Othonis. XXVIII.

CUm dubitaret adhuc belli civilis Enyo,
Forsitan & posset vincere mollis Otho :
Damnavit multo staturum sanguine Martem,
Et fodit certâ pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, sane vel Cæsare major :
Dum moritur, numquid major Othone fuit ?

Ad Diadumenum. XXIX.

MUnera da nobis, Diadumene, larga: quot, inquis?
Oceani fluctus me numerare jubes :
Et maris Ægæi sparsas per littora conchas ;
Et quæ Cecropio monte vagantur apes :
Quæque sonant pleno vocesque, manusque theatro,
Cùm populus subiti Cæsaris ora videt.
Nolo quot gemmas dedit exorata Catullo
Lesbia : paùca cupit, qui numerare potest.

Ad Cæcilianum. XXX.

SEptem clepsydras magnâ tibi voce petenti
Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis : vitreisque tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam.
Ut tandem saties vocemque sitimque, rogamus
Jam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

De filio Reguli. XXXI.

ASpicis ut parvus, nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudat & ipse patrem ?
Maternosque sinus viso genitore relinquat,
Et patrias laudes sentiat esse suas ?
Jam clamor, centumque viri, densumque coronâ
Vulgus, & infanti Julia tecta placent.
Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet ;
Sic vitulus molli proelia fronte cupit.

Dî ſervate, precor, matri ſua vota, patrique :
Audiat ut natum Regulus; illa duos.

In Cinnam. XXXII.

PAter ex Marulla, Cinna, factus es ſeptem,
Non liberorum : namque nec tuus quiſquam,
Nec eſt amici, filiuſve vicini :
Sed in grabatis tegetibuſque concepti
Materna produnt capitibus ſuis furta.
Hic qui retorto crine Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe coci Santræ.
At ille ſimâ nare, turgidis labris,
Ipſa eſt imago Pannici palæſtritæ.
Piſtoris eſſe tertium quis ignorat,
Quicunque lippum novit & videt Damam ?
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quæ ſic moventur ut ſolent aſellorum,
Quis morionis filium neget Cyrrhæ ?
Duæ ſorores, illa nigra, & hæc rufa,
Croti choraulæ, villicique ſunt Carpi.
Jamque hybridarum grex tibi foret plenus,
Si ſpado Coreſus, Dindymuſque non eſſet.

In raucum Poetam. XXXIII.

QUi recitat lanâ fauces & colla revinctus,
Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

De Etruſci thermis. XXXIV.

ETruſci niſi thermulis lavaris,
Illotus morieris, Oppiane.
Nullæ ſic tibi blandientur undæ :
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinueſſa, fervidique
Fluctus Paſſeris, aut ſuperbus Anxur,
Non Phœbi vada, principeſque Baiæ.
Nuſquam tam nitidum micat ſerenum :
Lux ipſa eſt tibi longior, dieſque
Nullo tardiùs à loco recedit.
Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore ſaxa,
Quæ Phryx & Libys altiùs cecîdit.

Siccos

Siccos pinguis onyx anhelat æstus,
Et flammâ tenui calent ophitæ.
Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Crudâ Virgine, Martiâve mergi;
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Ut nullas ibi suspiceris undas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supinâ
Jamdudum quasi negligenter audis.
Illotus morieris, Oppiane.

Ad Castricum. XXXV.

DUm tibi felices indulgent, Castrice, Baiæ,
Canaque sulphureis nympha natatur aquis;
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et casa jugeribus non onerosa suis.
Hîc mihi Baiani soles, mollisque Lucrinus;
Hîc vestræ mihi sunt, Castrice, divitiæ.
Quondam laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuisse vias;
Nunc urbi vicina juvant, facilesque recessus:
Et satìs est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodorum. XXXVI.

FEstivè credis te, Calliodore, jocari;
Et solum multo permaduisse sale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes:
Sic te convivam posse placere putas.
At si ego non bellè, sed verè dixero quiddam;
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

Ad Catianum. XXXVII.

VApulat assiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Ianthida nympham. XXXVIII.

NYmpha, mei Stellæ quæ fonte domestica puro
Laberis, & domini gemmea tecta subis;
Sive Numæ conjux Triviæ te misit ab antro;
Sive Camœnarum de grege nona venis:

Exsol-

Exolvit votis hâc ſe tibi virgine porca
 Marcus, furtivam quòd bibit æger aquam :
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
 Da ſecura tui : ſit mihi ſana ſitis.

In Pomponium. XXXIX.

QUòd tam grande ſophos clamat tibi turba togata :
 Non tu, Pomponi ; cœna diſerta tua eſt.

Ad Lupercum. XL.

QUòd convivaris ſine me tam ſæpe, Luperce,
 Inveni, noceam quâ ratione tibi.
Iraſcar licet uſque voces, mittaſque, rogeſque.
 Quid facies ? inquit, quid faciam ? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XLI.

HOc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
 Pantagathus, domini cura, dolorque ſui ;
Vix tangente vagos ferro reſecare capillos
 Doctus, & hirſutas excoluiſſe genas.
Sis illi quamvis, Tellus, placata leviſque ;
 Artificis levior non potes eſſe manu.

De Andragora. XLII.

LOtus nobiſcum eſt, hilaris cœnavit ; & idem
 Inventus manè eſt mortuus Andragoras.
Tam ſubitæ mortis cauſam, Fauſtine, requiris ?
 In ſomnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. XLIII.

QUòd ſemper caſiaque, cinnamoque,
 Et nido niger alitis ſuperbæ
Fragras plumbeâ Nicerotianâ ;
Rides nos, Coracine, nil olentes.
Malo, quàm bene olere, nil olere.

In Phœbum. XLIV.

MEntiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
 Et tegitur pictis ſordida calva comis.
Tonſorem capiti non eſt adhibere neceſſum :
 Radere te meliùs ſpongia, Phœbe, poteſt.

Ad

Ad Aulum Pudentem. XLV.

CErnere Parrhaſios dum te juvat, Aule, Triones
Comminus, & Scythici ſidera ferre poli;
O quàm penè tibi Stygias ego raptus ad undas
Elyſiæ vidi nubila fuſca plagæ!
Quamvis laſſa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores
Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos:
Soſpite me ſoſpes Latias revehêris ad urbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. XLVI.

ET dolet, & queritur ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas Baccara gauſapinas;
Optat & obſcuras luces, ventoſque, niveſque:
Odit & hybernos, ſi tepuere, dies.
Quid fecere mali noſtræ tibi, ſæva, lacernæ,
Tollere de ſcapulis quas levis aura poteſt?
Quantò ſimplicius, quantò eſt humanius iſtud;
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas?

De Pompillo. XLVII.

REm factam Pompillus habet, Fauſtine: legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
Sic leve flavorum valeat genus Uſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur:
Sed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.
Quam multi tineas paſcunt blattaſque diſerti!
Et redimunt ſoli carmina docta coqui?
Neſcio quid plus eſt, quod donat ſecula chartis:
Victurus genium debet habere liber.

In Invidum. XLVIII.

LAudat, amat, cantat noſtros mea Roma libellos:
Meque ſinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce! rubet quidam, pallet, ſtupet, oſcitât, odit:
Hoc volo, nunc nobis carmina noſtra placent.

Ad

Ad Oppianum hæridipetam. XLIX.

A Misit pater unicum Silanus:
Cessas mittere munera, Oppiane?
Heu crudele nefas, malæque Parcæ!
Cujus vulturis hoc erit cadaver?

Ad Marianum. L

SCis te captari: scis hunc, qui captat, avarum:
Et scis, qui captat, quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, stulte, supremis
Scribis, & esse tuo vis, furiose, loco.
Munera magna quidem misit, sed misit in hamo:
Et piscatorem piscis amare potest?
Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret; des, Mariane, nihil.

In detractorem. LI.

CUm sis nec rigidâ Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirsutâ peperit rubicunda sub ilice conjux;
Sed patris ad speculum tonsi, matrisque togatæ
Filius, & sponsam possit te sponsa vocare:
Emendare meos, quos novit fama, libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
Non adspernantur proceres urbisque, forique;
Quas & perpetui dignantur scrinia Silî,
Et repetit toties facundo Regulus ore;
Quique videt propiùs magni certamina Circi,
Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Cæsar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minervâ
Acrius & tenues finxerunt pectus Athenæ.
Ne valeam, si non multò sapit altiùs istud,
Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
Et rubro pulmone vetus, nasisque timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus noverit, in me
Scribere versiculos, miseras & perdere chartas.

At

At ſi quid noſtræ tibi bilis inuſſerit ardor,
Vivet, & hærebit, totoque legetur in orbe:
Stigmata nec vafrâ delebit Cinnamus arte.
Sed miſerere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem naſum vivi tentaveris urſi,
Sit placidus licèt, & lambat digitoſque, manuſque:
Si dolor & bilis, ſi juſta coëgerit ira,
Urſus erit; vacua dentes in pelle fatiges,
Et tacitus quæras, quam poſſis rodere carnem.

Ad Tuccam. LII.

Hexametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccam:
Tucca, ſolet fieri; denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum eſt, ſolet hoc quoque, Tucca, (licetque;
Si breviora probas, diſticha ſola legas.
Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit tranſire tibi: ſcribere, Tucca, mihi.

De morte Eutychi Pueri. LIII.

FLete nefas veſtrum, ſed toto flete Lucrino
Naiades, & luctus ſentiat ipſa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Caſtrice, dulce decus.
Quicquid id eſt, ſubitæ quæcunque eſt cauſa rapinæ;
Sit, precor, & tellus mitis, & unda tibi.

Ad Martianum. LIV.

SExageſima, Martiane, meſſis
Acta eſt, &, puto, jam ſecunda Cottæ;
Nec ſe tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel uno.
Oſtendit digitum, ſed impudicum,
Alconti, Daſioque, Symmachoque.
At noſtri bene computentur anni,
Et, quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores
A vita meliore ſeparentur;
Infantes ſumus, & ſenes videmur.
Ætatem Priamique, Neſtoriſque
Longam qui putat eſſe, Martiane,

Mul-

Multùm decipiturque falliturque:
Non est vivere, sed valere, vita.

De Cilice fure. LV

FUr notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipsum surripuit Cilix Priapum.

Ad Esculanum. LVI.

MEdio recumbit imus ille qui lecto,
Calvam trifilem semitactus unguento,
Foditque tonsis ora laxa lentiscis;
Mentitur, Esculane: non habet dentes.

In Pontiam. LVII.

CUm mittis turdumve mihi, quadramve placentæ,
Sive femur leporis, sive quid his simile;
Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia; sed nec edam.

Epitaphium Fusci. LVIII.

ILle sacri lateris custos, Martisque togati,
Credita cui summi castra fuere ducis,
Hìc situs est Fuscus; licet hoc, fortuna, fateri:
Non timet hostiles jam lapis iste minas.
Grande jugum domita Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix possidet umbra nemus.

In Afrum. LIX.

CUm sis tam pauper, quàm nec miserabilis Irus;
Tam juvenis, quàm nec Parthenopæus erat;
Tam fortis, quàm nec, cùm vinceret, Artemidorus;
Quid te Cappadocum sex onus esse juvat?
Rideris, multóque magìs traduceris, Afer,
Quàm nudus medio si spatiere foro.
Non aliter monstratur Atlas cum compare ginno,
Quæque vehit similem bellua nigra Libyn.
Invidiosa tibi quàm sit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Ad Aulum, de Phryge luſco. LX.

POtor nobilis, Aule, lumine uno
Luſcus Phryx erat, alteroque lippus:
Huic Heras medicus; bibas caveto
Vinum: ſi biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, oculo, valebis, inquit.
Miſceri ſibi protinus deunces,
Sed crebos jubet: exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. LXI.

TRiſtis es, & felix: ſciat hoc fortuna caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

Ad Cæſarem, de roſis hybernis. LXII.

UT nova dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hybernas ambitioſa roſas:
Navita deriſit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaque Peſtani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus, greſſumque oculoſque ferebas,
Textilibus ſertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ juſſus jam cedere brumæ,
Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.

Ad Rufum. LXIII.

QUidam me modò, Rufe, diligenter
Inſpectum, velut emptor, aut laniſta,
Cùm vultu digitoque ſubnotâſſet,
Tune es, tune, ait, ille Martialis,
Cujus nequitias jocoſque novit
Aurem qui modò non habet Batavam?
Subriſi modicè; levique nutu
Me, quem dixerat eſſe, non negavi.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Reſpondi: quia ſum malus Poëta.
Hoc ne ſæpius accidat Poëtæ,
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Ad

Ad Domitianum. LXIV.

QUantum ſollicito fortuna parentis Etruſco,
Tantum, ſumme ducum, debet uterque tibi.
Nam tu miſſa tuâ revocâſti fulmina dextrâ:
Hos cuperem mores ignibus eſſe Jovis.
Si tua ſit ſummo, Cæſar, natura Tonanti,
Utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui teſtatur Etruſcus,
Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. LXV.

OCtaphoro ſanus portatur, Avite, Philippus:
Hunc tu ſi ſanum credis, Avite; furis.

In mortuum Ruſum Camonium. LXVI.

EDitus eſt ſextus ſine te mihi, Rufe Camoni,
Nec te lectorem ſperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine lævo
Viſa tibi, cineres reddit, & oſſa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Ruſo:
Et reſonet tota planctus in Æmilia.
Heu qualis pietas! heu quàm brevis occidit æ
Viderat Alphei præmia quinque modò.
Pectore tu memori noſtros evolvere luſus,
Tu ſolitus noſtros, Rufe, tenere jocos;
Accipe cum fletu mœſti breve carmen amici:
Atque hæc abſentis thura fuiſſe puta.

Pro vino gelidè temperato. LXVII.

SErinum, dominæque nives, denſique trientes,
Quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mavult hæres divitis eſſe Midæ.
Poſſideat Libycas meſſes, Hermumque, Tagumque,
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

Ad Cæſarem. LXVIII.

DI tibi dent, & tu, Cæſar, quæcunque mereris:
Di mihi dent, & tu, quæ volo, ſi merui.

Ad Cæcilianum. LXIX.

MAne ſalutavi vero te nomine caſu:
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas conſtet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

Ad Rufum de Panareto potore. LXX.

CUm peteret ſeram mediâ jam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus;
Spoletina data eſt, ſed quam ſiccaverat ipſe:
(Nec fuerat ſoli tanta lagena ſatis.)
Ille fide ſummâ teſtæ ſua vina remenſus,
Reddidit œnophori pondera plena ſui.
Miraris, quantum biberat, cepiſſe lagenam?
Deſine mirari, Rufe, merum biberat.

In Ammianum. LXXI.

COelatus tibi cùm ſit, Ammiane,
Serpens in patera Myronis arte,
Vaticana bibis; bibis venenum.

De Thaide. LXXII.

TAm malè Thais olet, quàm non fullonis avari
Teſta vetus, mediâ ſed modò fracta via:
Non ab amore recens hircus, non ora leonis;
Non detracta cani Tranſtiberina cutis:
Pullus abortivo nec cùm putreſcit in ovo;
Amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Depoſitâ quoties balnea veſte petit:
Pſilotro nitet, aut acidâ latet oblita cretâ;
Aut tegitur pingui terque quaterque fabâ.
Cùm bene ſe tutam per fraudes mille putavit,
Omnia cùm fecit, Thaida Thais olet.

De Calpetiano. LXXIII.

POnuntur ſemper chryſendeta Calpetiano,
Sive foris, ſeu cùm cœnat in urbe domi.
Sic etiam in ſtabulo ſemper, ſic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet immò ſuum.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER VII.

Ad Domitianum de lorica. I.

ACcipe belligeræ crudum thoraca Minervæ,
Ipſa Meduſeæ quem timet ira comæ.
Dum vacat hæc, Cæſar, poterat lorica vocari:
Pectore cùm ſacro ſederit, ægis erit.

De eadem.

INvia Sarmaticis domini lorica ſagittis,
Et Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad Ætolæ ſecuram cuſpidis ictus
Texuit innumeri lubricus unguis apri:
Felix ſorte tuâ! ſacrum cui tangere pectus
Fas erit, & noſtri mente calere Dei.
I comes, & magnos illæſa merere triumphos,
Palmatæque ducem, ſed citò, redde togæ.

Ad Pontilianum. II.

CUr non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano. III.

ESſet, Caſtrice, cum mali coloris,
Verſus ſcribere cœpit Oppianus.

Ad Cæſarem, de reditu. IV.

SI deſiderium, Cæſar, populique, Patrumque
Reſpicis, & Latiæ gaudia vera togæ;
Redde deum votis poſcentibus: invidet hoſti
Roma ſuo, veniat laurea multa licèt.
Terrarum dominum propiùs videt ille, tuoque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De eodem. V.

ECquid hyperboreis ad nos converſus ab oris
Auſonias Cæſar jam parat ire vias?

Certus

Certus abeſt auctor, ſed vox hunc nunciat omnis:
Credo tibi; verum dicere, Fama, ſoles.
Publica victrices teſtantur gaudia chartæ:
Martis laurigerâ cuſpide pila virent.
Rurſus, iô, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictuſque tuâ, Cæſar, in urbe ſonas.
Sed jam lætitiæ quo ſit fiducia major,
Sarmaticæ laurus nuncius ipſe veni.

De eodem. VI.

HYberna quamvis Arctos, & rudis Peuce,
Et ungularum pulſibus calens Iſter,
Fractuſque cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidæ gentis,
Te, ſumme mundi rector, & parens orbis,
Abeſſe noſtris non tamen potes votis.
Illic & oculis & animis ſumus, Cæſar;
Adeóque mentes omnium tenes unus,
Ut ipſa magni turba neſciat Circi
Utrumne currat Paſſerinus, an Tigris.

De eodem. VII.

NUnc hilares, ſi quando mihi, nunc ludite, Muſæ:
Victor ab Othryſio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota, December;
Jam licet ingenti dicere voce; Venit.
Felix ſorte tuâ! poteras non cedere Jano,
Gaudia ſi nobis, quæ dabit ille, dares.
Feſta coronatus ludet convicia miles,
Inter laurigeros cùm comes ibit equos.
Fas audire jocos, levioraque carmina, Cæſar,
Sit tibi: ſi luſus ipſe triumphus amat.

De Caſſelio. VIII.

CUm ſexaginta numeret Caſſelius annos,
Ingenioſus homo eſt: quando diſertus erit?

In Olum. IX.

IN lucem cœnat Sertorius: Ole, quid ad te,
Cùm liceat totâ ſtertere nocte tibi?

Septin-

Septingenta Tito debet Lupus: Ole, quid ad te?
  Assem ne dederis, credideris ve Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole,
  Quodque magìs curæ convenit esse tuæ.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
  Quadrantem nemo jam tibi credet: & hoc.
Uxor mœcha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
  Poscit jam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, quod pertinet ad te:
  Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Aulum Pudentem. X.

COgis me calamo, manuque nostrâ
  Emendare meos, Pudens, libellos.
O quàm me nimiùm probas, amasque,
Qui vis archetypas habere nugas!

Ad Faustinum. XI.

SIc me fronte legat dominus, Faustine, serena,
  Excipiatque meos quâ solet aure jocos:
Ut mea nec justè quos odit pagina lædit,
  Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest, cupiant cùm quidam nostra videri,
  Siqua Lycambeo sanguine tela madent?
Vipereumque vomant nostro sub nomine virus,
  Qui Phœbi radios ferre diemque negant?
Ludimus innocui: scis hoc bene: juro potentis
  Per genium famæ, Castalidumque gregem;
Perque tuas aures, magni mihi numinis instar,
  Lector, inhumana liber ab invidia.

De Lycoride. XII.

DUm Tiburtinis albescere collibus audit
  Antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti
  Aura valet? parvo tempore nigra redit.

Ad Regulum. XIII.

ÆRa domi non sunt: superest hoc, Regule, tantum,
  Ut tua vendamus munera: nunquid emis?

Ad

Ad Bibliothecam Julii Martialis. XIV.

RUris bibliotheca delicati,
Vicinam videt unde lector urbem:
Inter carmina sanctiora siquis
Lascivæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inseras vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos
Auctoris calamo sui notatos:
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata parvo,
Quæ cantaberis orbe nota toto,
Pignus pectoris hoc mei tuere,
Julî bibliotheca Martialis.

De fragmento Argus. XV.

FRagmentum, quod vile putas & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici tristior ira freti,
Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
Sanctior est salvâ parva tabella rate.

In Sanctram. XVI.

NIhil est miserius, nec gulosius Sanctrâ,
Rectam vocatus cùm recurrit ad coenam,
Quam tot diebus, noctibusque captavit;
Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis, & duos armos:
Nec erubescit pejerare de turdo;
Et ostreorum rapere lividos cirros.
Buccis placentæ sordidam linit mappam.
Illic & uvæ collocantur ollares,
Et Punicorum pauca grana malorum,
Et lippa ficus, debilisque boletus.
Sed mappa cùm jam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti spondylos sinu condit,
Et devorato capite turturem truncum.
Colligere longâ turpe nec putat dextrâ
Analecta, quicquid & canes reliquerunt.

Nec

Nec esculenta sufficit gulæ præda.
Misto lagenam replet ad pedes vino.
Hæc per ducentas dum domum tulit scalas,
Seque obseratâ clausit anxius cellâ,
Gulosus ille postero die vendit.

Ad Pollam, de natali Lucani. XVII.

HÆc est illa dies, quæ, magni conscia partûs,
Lucanum populis,& tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis, nullâque invisior umbrâ:
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

De eodem. XVIII.

VAtis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba favete sacris.
Hæc meruit, cùm te terris, Lucane, dedisset,
Mixtus Castaliæ Bætis ut esset aquæ.

Ad Phœbum, de eodem. XIX.

PHœbe, veni; sed quantus eras,cùm bella canenti
Ipse dares Latiæ plectra secunda lyræ.
Quid tanta pro luce precer? tu, Polla, maritum
Sæpe colas, & se sentiat ipse coli.

In maledicum, amicitiæ pestem. XX.

CUm Juvenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes:
Thesea Perithoi destituisset amor.
Tu Siculos fratres, & majus nomen Atridas,
Et Ledæ poteras dissociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis;
Sic tecum mihi, quod cum Juvenale velis.

In blandum poetam. XXI.

Dulcia cùm tantùm scribas epigrammata semper,
Et cerussatâ candidiora cute;
Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis
Gutta sit; ô demens, vis tamen illa legi.
Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti:
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.
Infanti melimela dato, fatuasque mariscas:
Nam mihi,quæ novit pungere,Chia sapit.

Ad

Ad Apollinarem. XXII.

APollinarem conveni meum, Scazon,
Et ſi vacabit (ne moleſtus accedas)
Hoc qualecunque, cujus aliqua pars ipſe eſt,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris totâ,
Noto rogabis ut favore ſuſtentet.
Quanto mearum, ſcis, amore nugarum
Flagret: nec ipſe plus amare te poſſum.
Contra malignos eſſe ſi cupis tutus,
Apollinarem conveni meum, Scazon.

De apro ſibi miſſo à Dextro. XXIII.

TUſcæ glandis aper populator, & ilice multâ
Jam piger, Ætolæ fama ſecunda feræ,
Quem meus intravit ſplendenti cuſpide Dexter,
Præda jaces noſtris invidioſa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore Penates,
Flagret & exciſo feſta culina jugo.
Sed coquus ingentem piperis conſumet acervum,
Addet & arcano miſtâ Falerna garo.
Ad dominum redeas; noſter te non capit ignis,
Conturbator aper: viliùs eſurio.

Ad Fuſcum. XXIV.

SIc Tiburtinæ creſcat tibi ſylva Dianæ,
Et properet cæſum ſæpe redire nemus:
Nec Tarteſſiacis Pallas tua, Fuſce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona muſta lacus:
Sic fora mirentur, ſic te pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præſtat tibi parva December,
Excipe, ſed certâ, quos legis, aure jocos.
Scire libet verum: res eſt hæc ardua: ſed tu
Quod tibi vis dici, dicere, Fuſce, potes.

Ad Regulum. XXV.

RAucæ cortis aves, & ova matrum,
Et flavas medio vapore Chias,

Et fœtum querulæ rudem capellæ,
Nec jam frigoribus pares olivas,
Et canum gelidis olus pruinis
De noſtro tibi rure miſſa credis?
O quàm, Regule, diligenter erras!
Nil noſtri, niſi me, ferunt agelli.
Quicquid villicus Umber, aut colonus,
Aut rus marmore tertio notatum,
Aut Tuſci tibi, Tuſculive mittunt;
Id totâ mihi naſcitur Suburrâ.

Ad Atticum. XXVI.

ATtice, facundæ renovas qui nomina gentis,
Nec ſinis ingentem conticuiſſe domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
Te ſecreta quies, te ſophos omnis amat.
At juvenes alios fractâ colit aure magiſter,
Et rapit immeritas ſordibus unctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi ſtipitis ictus hebes:
Vara nec injecto ceromate brachia tendis:
Non harpaſta vagus pulverulenta rapis:
Sed curris niveas tantùm prope virginis undas;
Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias artes, omnis quibus area ſervit,
Ludere, cùm liceat currere, pigritia eſt.

In Cinnam. XXVII.

SOrdidior cœno cùm ſit toga, calceus autem
Candidior primâ ſit tibi, Cinna, nive;
Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

Ad Severum, de balneis Charini. XXVIII.

QUo poſſit fieri modo, Severe,
Ut vir peſſimus omnium Charinus
Unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, ſed cito. quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deeſt protinus ecce de malignis,
Qui ſic rancidulo loquatur ore:

Ut quid tu domini deique nostri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis Charini.

Ad Stellam. XXIX.

CUm pluvias madidumq; Jovem perferre negaret,
Et rudis hybernis villa nataret aquis:
Plurima, quæ posset subitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula missa tuis.
Horridus ecce sonat Boreæ stridore December:
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Castricum, de quæstoris nota damnatoria. XXX.

NOsti mortiferum quæstoris, Castrice, signum?
Est operæ pretium discere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
Lethalem juguli jusserat esse notam.
Turpis ab inviso pendebat stiria naso,
Cum flaret madidâ fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus: quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

De Polyphemi & Scyllæ imaginibus. XXXI.

TAntus es, & talis, nostri Polypheme Severi,
Ut te mirari possit & ipse Cyclops.
Sed nec Scylla minus, quòd si fera monstra duorum
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

De Cælio. XXXII.

DIscursus varios, vagumque manè,
Et fastus, & Ave potentiorum,
Cum perferre patique jam negaret,
Cœpit fingere Cælius podagram;
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioso,
(Quantum cura potest, & ars doloris!)
Desît fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etrusci. XXXIII.

HIc jacet ille senex, Augusta notus in aula,
Pectore non humili passus utrumque deum:

Natorum pietas ſanctis quem conjugis umbris
 Miſcuit: Elyſium poſſidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata jvuentâ:
 Hic prope ter ſenas vixit Olympiadas.
Sed feſtinatis raptum tibi credidit annis,
 Adſpexit lacrymas quiſquis, Etruſce, tuas.

Ad Sempronium Tuccam. XXXIV.

COſmicus eſſe tibi, Semproni Tucca, videris,
 Coſmica, Semproni, tam mala, quàm bona ſunt.

Ad Caſtricum. XXXV.

MUneribus cupiat ſi quis contendere tecum,
 Audeat hic etiam, Caſtrice, carminibus.
Nos tenues in utroque ſumus, vincique parati:
 Inde ſopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
 Alcinoo nullum poma dediſſe putas?

In Cinnam. XXXVI.

PRimum eſt, ut præſtes, ſi quid te, Cinna, rogabo:
 Illud deinde ſequens, ut citò, Cinna, neges.
Diligo præſtantem; non odi, Cinna, negantem:
 Sed tu nec præſtas, nec citò, Cinna, negas.

Ad Ovidium, Cæſonii exſulantis comitem. XXXVII.

MAximus ille tuus, Ovidi, Cæſonius hic eſt;
 Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: ſed tu damnare Neronem
 Auſus es, & profugi, non tua, fata ſequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exſulis iſti;
 Qui modò nolueras conſulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
 Et fas eſt cineri me ſupereſſe meo:
Audiet hoc præſens, venturaque turba; fuiſſe
 Illi te, Senecæ quod fuit ille ſuo.

Ad eundem. XXXVIII.

FAcundi Senecæ potens amicus,
 Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic eſt Maximus ille, quem frequenti
Felix litera paginâ ſalutat.

Hunc tu per Siculas ſecutus undas,
O nullis, Ovidi, tacende linguis,
Spreviſti domini furentis iras.
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas,
Hæſit qui comes exſuli parentis.
Quis diſcrimina comparet duorum?
Hæſiſti comes exſuli Neronis.

Ad Priſcum. XXXIX.

COmmendare tuum dum vis mihi carmine munus,
Mæonioque cupis doctius ore loqui;
Excrucias multis pariter me teque diebus:
Et tua de noſtro, Priſce, Thalia placet.
Divitibus poteris muſas, elegoſque ſonantes
Mittere: pauperibus munera pexa dato.

Ad Licinium Suram. XL.

DOctorum Licini celeberrime Sura virorum,
Cujus priſca graves lingua reduxit avos;
Redderis, heu quanto fatorum munere, nobis,
Guſtatâ Lethes penè remiſſus aquâ!
Perdiderant jam vota metum, ſecuraque flebat
Triſtitia; & lacrymis uſque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falſa querelas
Moverit: & frueris poſteritate tuâ.
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reverſa diem.

De Annio. XLI.

CUm menſas habeat ferè ducentas,
Pro menſis habet Annius miniſtros:
Tranſcurrunt gabatæ, volantque lances.
Has vobis epulas habete lauti:
Nos offendimur ambulante cœnâ.

Ad Severum. XLII.

PArva ſuburbani munuſcula mittimus horti:
Faucibus ova tuis; poma, Severe, gulæ.

Ad Urbicum, de Aucto. XLIII.

MErcari noſtras ſi te piget, Urbice, nugas;
Et jucunda tamen carmina nôſſe libet:
Pompeium quæras (& nôſti forſitan) Auctum,
Ultoris prima Martis in æde ſedet.
Jure madens, varioque togæ limatus in uſu,
Non lector meus hic, Urbice, ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros cantatque libellos,
Ut pereat chartis litera nulla meis.
Denique, ſi vellet, poterat ſcripſiſſe videri:
Sed famæ mavult ille favere meæ.
Hunc licèt à decima (nec enim ſatis antè vacabit)
Sollicites, capiet cœnula parva duos.
Ille leget; bibe tu: nolis licèt, ille ſonabit:
Et cùm, jam ſatìs eſt, dixeris; ille leget.

Ad Auctum. XLIV.

GRatum eſt, quòd Celeri noſtros legis, Aucte, libellos,
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, juvat.
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
Major me tanti reverentia turbat; & aures
Non auditoris, judicis eſſe puto.

In Umbrum. XLV.

OMnia miſiſti mihi Saturnalibus, Umber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies;
Bis ſenos triplices, & dentiſcalpia ſeptem:
His comes acceſſit ſpongia, mappa, calix;
Semodiuſque fabæ cum vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena ſapæ:
Parvaque cum canis venerunt coctana prunis,
Et Lybicæ fici pondere teſta gravis.
Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

In Nasidianum. XLVI.

SEmper manè mihi de me mera somnia narras,
Quæ moveant animum sollicitentque meum.
Jam prior ad fæcem, sed & hæc vindemia venit;
Exorat noctes dum mihi saga tuas.
Consumpsi salsasque molas, & thuris acervos:
Decrevere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aves, non ova supersunt.
Aut vigila, aut dormi, Nasidiane, tibi.

Ad Rabirium. XLVII.

ASTra polumque tuâ cepisti mente, Rabiri,
Parrhasiam mirâ qui struis arte domum.
Phidiaco si digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à nostro Pisa Tonante manus.

Ad Titum, de Cæciliano. XLVIII.

NOn cœnat sine apro noster, Tite, Cæcilianus:
Bellum convivam Cæcilianus habet.

Ad Jovem. XLIX.

TArpeiæ venerande rector aulæ,
Quem salvo duce credimus Tonantem,
Cùm votis sibi quisque te fatiget,
Et poscat dare, quæ dei potestas:
Nil pro me mihi, Jupiter, petenti
Ne succensueris, velut superbo.
Te pro Cæsare debeo rogare.
Pro me debeo Cæsarem rogare.

Ad Domitianum. L.

ABstulerat totam temerarius institor urbem,
Inque suo nullum limine limen erat.
Jussisti tenues, Germanice, crescere vicos;
Et,modo quæ fuerat semita, facta via est.
Nulla catenatis pila est præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in densa nec cæca novacula turba:
Occupat aut totas nigra popina vias.

Tonſor, caupo, coquus, lanius ſua limina ſervant:
Nunc Roma eſt, nuper magna taberna fuit.

De Silio. LI.

PErpetui nunquam moritura volumina Silî
Qui legis, & Latiâ carmina digna togâ;
Pierios tantùm vati placuiſſe receſſus
Credis, & Aoniæ Bacchica ſerta comæ?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
Implevit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis haſta virorum;
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Poſtquam bis ſenis ingentem faſcibus annum
Rexerat, aſſerto qui ſacer orbe fuit;
Emeritos Muſis & Phœbo tradidit annos:
Proque ſuo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. LII.

QUi tonſor fueras totâ notiſſimus urbe,
Et poſthæc dominæ munere factus eques;
Sicanias urbes, Ætnæaque regna petîſti,
Cinname, cùm fugeres triſtia jura fori.
Quâ nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magiſter,
Non Cynicus, non tu Stoicus eſſe potes.
Vendere nec vocem Siculis plauſumque theatris.
Quod ſupereſt, iterum, Cinname, tonſor eris.

In Gargilianum. LIII.

LIs te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miſer, & demens! viginti litigat annis
Quiſquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

De Labieno. LIV.

HÆredem Fabius Labienum ex aſſe reliquit?
Plus meruiſſe tamen ſe Labienus ait.

Ad Inſtantium Rufum. LV.

COmmendare meas, Inſtanti Rufe, Camœnas
Parce precor ſocero: ſeria forſan amat.
Quòd ſi nugaces admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio Fabricioque legam.

De Theophila, ad Canium. LVI.

HÆc est illa tibi promissa Theophila, Cani,
Cujus Cecropiâ pectora dote madent.
Hanc sibi jure petat magni senis Atticus hortus,
Nec minùs esse suum Stoica turba velit.
Vivet opus, quodcunque per istas miseris aures;
Tam non fœmineum nec populare sapit.
Non tua Pantænis nimiùm se præferat illi,
Quamvìs Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:
Castior hæc, & non doctior illa fuit.

De familia ficosa. LVII.

FIcosa est uxor, ficosus & ipse maritus:
Filia ficosa est, & gener, atque nepos.
Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cùm sint ficosi pariter juvenesque senesque,
Res mira est; ficos non habet unus ager.

Ad Paullum. LVIII.

GRatus sic tibi, Paulle, sit December:
Nec vani triplices, brevesque mappæ,
Nec thuris veniant leves selibræ;
Sed lances ferat, aut scyphos avorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu, quod te potiùs juvat capitque,
Sic vincas Noviumque Publiumque
Mandris & vitreo latrone clausos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Unctæ det favor arbiter coronæ;
Nec laudet Polybi magìs sinistras:
Si quisquam mea dixerit malignus
Atro carmina quæ madent veneno,
Ut vocem mihi commodes patronam,
Et, quantum poteris, sed usque, clames;
Non scripsit meus ista Martialis.

Ad Maximum. LIX.

ESquiliis domus est, domus est tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet: Hinc

Hinc viduæ Cybeles, illinc ſacraria Veſtæ;
Inde novum, veterem proſpicis inde Jovem.
Dic, ubi conveniam: dic, quâ te parte requiram.
Quiſquis ubique habitat, Maxime, nuſquam habitat.

Ad Philomuſum. LX.

QUòd te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidiſti,
Geſtari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimiùm tibi placere.
Delectas, Philomuſe: non amaris.

In Tuccam. LXI.

EXigis ut noſtros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Papilum. LXII.

DUm Saxetani ponatur cauda lacerti;
Et bene ſi cœnas, conchis inuncta tibi eſt:
Sumen, aprum, leporem, boletos, oſtrea, mullos,
Mittis: habes nec cor, Papile, nec genium.

Ad Severum. LXIII.

POtavi modò conſulare vinum.
Quæris quàm vetus atque liberale?
Ipſo conſule conditum: ſed ipſe
Qui ponebat, erat, Severe, conſul.

Ad Fauſtinum. LXIV.

QUatenus Odryſios jam pax Romana Triones
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ,
Hunc Marcellino poteris, Fauſtine, libellum
Mittere; jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed ſi parva tui munuſcula quæris amici
Commendare, ferat carmina noſtra puer.
At tibi captivo famulus mittetur ab Iſtro,
Qui Tiburtinas paſcere poſſit oves.

Ad Lauſum. LXV.

TRiginta toto mala ſunt epigrammata libro:
Si totidem bona ſunt, Lauſe; liber bonus eſt.

De

De Eutrapelo. LXVI.

EUtrapelus tonſor dum circuit ora Luperci,
Expungitque genas; altera barba ſubit.

Ad Librum. LXVII.

DUm mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & argutâ picta tabella manu:
I, liber, ad Geticam Peucen, Iſtrumque tacentem;
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis charo, ſed dulcia dona, ſodali:
Certior in noſtro carmine vultus erit.
Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

Ad Sabellum. LXVIII.

QUòd non inſulſè ſcribis tetraſticha quædam;
Diſticha quod bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror: facile eſt epigrammata bellè
Scribere; ſed librum ſcribere difficile eſt.

In Sextum. LXIX.

AD natalitias dapes vocabar,
Eſſem cùm tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum eſt, rogo, quid repentè factum,
Poſt tot pignora noſtra, poſt tot annos,
Quòd ſum præteritus vetus ſodalis?
Sed cauſam ſcio; nulla venit à me
Argenti tibi libra puſtulati,
Nec levis toga, nec rudes lacernæ;
Non eſt ſportula, quæ negociatur:
Poſcis munera, Sexte, non amicos.
Jam dices mihi, vapulet vocator.

De Amoribus abſurdis. LXX.

SI meus auritâ gaudet glaucopide Flaccus;
Si fruitur triſti Canius Æthiope:
Publius exiguæ ſi flagrat amore catellæ;
Si Cronus ſimilem cercopithecon amat:
Delectat Marium ſi perniciosus ichneumon;
Pica ſalutatrix ſi tibi, Lauſe, placet.

Si

Si gelidum collo nectit Glacilla draconem;
Luſciniæ tumulum ſi Theleſina dedit:
Cæca Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hæc dominis monſtra placere ſuis?

Ad Lauſum, de ſuis libris. LXXI.

FErtur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos
Inter delicias pulchra Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior, juveniſque, puerque,
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm ſi mea carmina cantent
Qui Nilum ex ipſo protinus ore bibunt:
Quàm meus Hiſpano ſi me Tagus impleat auro,
Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettos apes.
Nonnihil ergo ſumus, nec blandæ munere linguæ
Decipimur: credam jam puto, Lauſe, tibi.

Apollinari mittit coronam roſeam. LXXII.

I, Felix roſa, mollibuſque ſertis
Noſtri cinge comas Apollinaris,
Quas tu nectere candidas, ſed olim,
Sic te ſemper amet Venus, memento.

Ad Creticum. LXXIII.

JActat inæqualem Matho me feciſſe libellum:
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Matho.
Æquales ſcribit libros Calvinus & Umber:
Æqualis liber eſt, Cretice, qui malus eſt.

In Baccaram. LXXIV.

SI quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque dic.
Appellat rigidâ triſtis me voce Secundus:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Penſio te coram petitur clareque, palamque:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Eſſe queror gelidaſque mihi tritaſque lacernas:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, ſubito fias ut ſidere mutus;
Dicere ne poſſis, Baccara, *quid ſit opus.*

Ad

Ad Narniam. LXXV.

NArnia,ſulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda jugo;
Quid tam ſæpe meum nobis abducere Quinctum
Te juvat, & lentâ detinuiſſe morâ?
Quid Nomentani cauſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quincto;
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De Papilo. LXXVI.

UNguentum fuerat, quod onyx modò parva gerebat:
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

In Linum. LXXVII.

BRuma eſt, & riget horridus December;
Audes tu tamen oſculo nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, baſiare Romam.
Quid poſſis graviúſque, ſæviuſque
Percuſſus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore baſiet nec uxor,
Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu dulcior, elegantiorque;
Cujus livida naribus caninis
Dependet glacies, rigetque barba,
Qualem forficibus metit ſupinis
Tonſor Cinyphio Cilix marito.
Quare ſi tibi ſenſus eſt, pudorque;
Hybernas, Line, baſiationes
In menſem, rogo, differas Aprilem.

Epitaphium Vrbici pueri. LXXVIII.

COnditus hîc ego ſum Baſſi dolor Urbicus infans:
Cui genus,& nomen maxima Roma dedit.

Sex

Sex mihi de prima deerant trieteride menses,
Ruperunt tetricæ cùm mala pensa deæ.
Quid species, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis ista, meo.
Sic ad Lethæas, nisi Nestore serior, undas
Non eat, optabis quem superesse tibi.

Ad Librum, de Cæsio Sabino. LXXIX.

NOsti si bene Cæsium, libelle,
Montanæ decus Umbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis;
Illi tu dabis hæc vel occupato.
Instent mille licèt premantque curæ,
Nostris carminibus tamen vacabit:
Nam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum tibi nominis paratur!
O quæ gloria, quàm frequens amator!
Te convivia, te forum sonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
Uni mitteris, omnibus legêris.

Ad Castorem. LXXX.

OMnia, Castor, emis: sic fiet, ut omnia vendas.

Ad Crispinum. LXXXI.

SIc placidum videas semper, Crispine, Tonantem;
Nec te Roma minùs, quàm tua Memphis amet;
Carmina Parrhasia si nostra legentur in aula,
(Namque solent sacra Cæsaris aure frui.)
Dicere de nobis, ut lector candidus, aude:
Temporibus præstat nonnihil iste tuis.
Nec Marso nimiùm minor est, doctoque Catullo,
Hoc satis est: ipsi cætera mando Deo.

Ad Ponticum. LXXXII.

Pontice, per reges diſcurris, & omnia luſtras:
Magna quidem ſequeris, Pontice; magnus homo es.
Pontice, ſi qua facis, ſine teſte facis, ſine turba:
Non adhibes multos, Pontice; cautus homo es.
Pontice, te celebrem formâ natura creavit:
Dignus eras Helenâ, Pontice; pulcher homo es.
Pontice, voce tuâ poſſes adamanta movere:
Vox tua dulce ſonat, Pontice; dulcis homo es.
Pontice, ſic alios, ſic te quoque decipit error:
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER VIII.

Imperatori Domitiano, Cæſari Auguſto, Germanico, Dacico, Valerius Martialis ſalutem.

OMnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id eſt, vitam dediſti, tibi ſupplicant: &, puto, propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis noſtri octavus inſcribitur, occaſione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia ſucceſſerat; quam quidem ſubinde aliquâ jocorum miſtura variare tentavimus, ne cœleſti verecundiæ tuæ laudes ſuas, quæ facilius te fatigare poſſunt, quàm nos ſatiare, omnis verſus ingereret. Quamvis autem epigrammata ſeveriſſimis quoque, & ſupremæ fortunæ viris ita ſcripta ſint, ut mimicam verborum licentiam affectâſſe videantur: ego tamen illis non permiſi tam laſcivè loqui, quam vulgò ſolent. Cum pars libri & major & melior ad majeſtatem ſacri nominis tui allegata ſit meminerit, non niſi religionis purificatione luſtratus, accedere ad templa debere. Quod ut cuſtoditurum me lecturi ſciant, in ipſo libelli hujus limine profiteri breviſſimo placuit epigrammate.

Ad librum ſuum. I.

LAurigeros Domini liber intrature penates,
Diſce verecundo ſanctiùs ore loqui.
Nuda recede Venus: non eſt tuus iſte libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cæſariana veni.

Ad Janum. II.

FAſtorum genitor parenſque Janus
Victorem modò cùm videret Iſtri,
Tot vultus ſibi non ſatis putavit;
Optavitque oculos habere plures,
Et linguâ pariter locutus omni;
Terrarum Domino, Deoque rerum

Pro-

Promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Jane pater, tuam rogamus.

Ad Musam. III.

QUinque satìs fuerant, vel sex, septemve libelli;
Et nimium: quid adhuc ludere, Musa, juvat?
Sit pudor, & finis. Jam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubique liber.
Et cùm rupta situ Messalæ saxa jacebunt,
Altaque cùm Licinî marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram; cùm sic respondit nona sororum,
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An juvat ad tragicos soccum transferre cothurnos,
Aspera vel paribus bella tonare modis;
Prælegat ut tumidus raucâ te voce magister,
Oderit & grandis virgo, bonusque puer?
Scribant ista graves nimiùm, nimiùmque severi,
Quos mediâ miseros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
Agnoscat mores vita legatque suos:
Angustâ cantare licet videaris avenâ,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

Ad Domitianum. IV.

QUantus, io, Latias mundi conventus ad aras
Suscipit, & solvit pro duce vota suo!
Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tantùm,
Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

Ad Macrum. V.

DUm donas, Macer, annulos puellis;
Desîsti, Macer, annulos habere.

In Euctum. VI.

ARchetypis vetuli nihil est odiosius Eucti,
Ficta Saguntino cymbia malo luto.

Argen-

Argenti furiosa sui cùm stemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula mensæ :
Ferret ut hæc, muros struxit Apollo lyrâ.
Hoc cratere ferox commisit prælia Rhæcus
Cum Lapithis ; pugnâ debile cernis opus.
Hi duo longævo censentur Nestore fundi :
Pollice de Pylio trita columna nitet.
Hic scyphus est, in quo misceri jussit amicis
Largius Æacides, & bibit ipse merum.
Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido
In patera, Phrygio cùm data cœna viro est.
Miratus fueris cùm prisca toreumata multùm,
In Priami cyathis Astyanacta bibes.

In Cinnam. VII.

HOc agere est causas, hoc dicere, Cinna, disertè,
Horis, Cinna, decem dicere verba novem ?
Sed modò clepsydras ingenti voce petisti
Quatuor : ô quantum, Cinna, tacere potes !

Ad Janum, de reditu Cæsaris. VIII.

PRincipium des, Jane, licèt velocibus annis,
Et revoces vultu secula longa tuo :
Te primum pia thura rogent, te vota salutent :
Purpura te felix, te colat omnis honos :
Tu tamen hoc mavis, Latiæ quod contigit urbi,
Mense tuo reducem, Jane, videre deum.

Ad Quinctum. IX.

SOlvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas : luscus vult dare dimidium.
Accipe quamprimùm : brevis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

De Basso. X.

EMit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi : lucri fecit.
Adeò bene emit ? inquis : immò non solvit.

Ad Domitianum. XI.

PErvenisse tuam jam te scit Rhenus in urbem :
Nam populi voces audit & ille tui. Sar-

Sarmaticas etiam gentes, Iſtrumque, Getaſque
Lætitiæ clamor terruit ipſe novæ.
Dum te longa ſacro venerantur gaudia Circo,
Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullum Roma ducem, nec te ſic, Cæſar, amavit:
Te quoque jam non plus, ut velit ipſa, poteſt.

Ad Priſcum. XII.

UXorem quare locupletem ducere nolim,
Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito:
Non aliter fuerint fæmina virque pares.

Ad Gargilianum. XIII.

MOrio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: ſapit.

In crudelem amicum. XIV.

PAllida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus:
Hybernis objecta notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & ſine fæce diem.
At mihi cella datur, non totâ clauſa feneſtrâ,
In qua nec Boreas ipſe manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hoſpes ero.

Ad Domitianum. XV.

DUm nova Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem;
Dat Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus,
Et ditant Latias tertia dona tribus;
Hos quoque ſecretos memorabit Roma triumphos,
Nec minor iſta tuæ laurea pacis erit,
Quòd tibi de ſancta credis pietate tuorum:
Principis eſt virtus maxima, nôſſe ſuos.

In Ciperum. XVI.

PIſtor qui fueras diu, Cipere,
Nunc cauſas agis, & ducenta quæris.
Sed conſumis, & uſque mutuaris.

Api-

A piſtore, Cipere, non recedis;
Et panem facis, & facis farinam.

Ad Sextum. XVII.

EGi, Sexte, tuam, pactus duo millia, cauſam.
Miſiſti nummos quot mihi? mille: quid eſt?
Narrâſti nihil, inquis, & à te prodita cauſa eſt.
Tantò plus debes, Sexte, quòd erubui.

Ad Cirinium. XVIII.

SIc tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Ut mecum poſſis, vel prior ipſe legi:
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
Charior ut mea ſit, quam tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos poſſet cùm ſuperare modos:
Et Vario ceſſit Romani laude cothurni,
Cùm poſſet tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De Cinna. XIX.

PAuper videri Cinna vult; & eſt pauper.

Ad Varum. XX.

CUm facias verſus nullâ non luce ducenos,
Vare, nihil recitas: non ſapis, atque ſapis.

De reditu Domitiani, ad Phoſphorum. XXI.

PHoſphore, redde diem; quid gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
Roma rogat: placidi numquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne venis?
Ledæo poteras abducere Cyllaron aſtro:
Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidum Titana tenes? jam Xanthus & Æthon
Fræna volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci;
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Jam, Cæſar, vel nocte veni: ſtent aſtra licebit,
Non deerit populo, te veniente, dies.

In Gallicum. XXII.

INvitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum:
Hybrida ſum, ſi das, Gallice, verba mihi.

Ad Ruſticum. XXIII.

ESſe tibi videor ſævus, nimiúmque guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si levis iſta tibi flagrorum cauſa videtur,
Ex qua vis cauſa vapulet ergo cocus?

Ad Domitianum, XXIV.

SI quid fortè petam timido gracilique libello,
Improba non fuerit ſi mea charta; dato.
Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura preceſque Jovem.
Qui fingit ſacros auro vel marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. XXV.

VIdiſti ſemel, Oppiane, tantùm
Ægrum me male: ſæpe te videbo.

Ad Domitianum. XXVI.

NOn tot in Eôis timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
Delicias potuit nec numerare ſuas.
Vincit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos,
Et victoris opes divitiaſque dei.
Nam cùm captivos ageret ſub curribus Indos,
Contentus geminâ tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. XXVII.

MUnera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſenique;
Si ſapis & ſentis, hic tibi ait, morere.

De toga ſibi à Parthenio donata. XXVIII.

DIc toga, facundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cujus fama decuſque gregis?
Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Quâ ſaturat Calabris culta Galeſus aquis?

An

An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
Bætis in Heſperia te quoque lavit ove ?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem priùs aſtrifero Cyllarus ore bibit ?
Te nec Amyclæo decuit livere veneno :
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæque columbæ ;
Cedet Erythræis eruta gemma vadis..
Sed, licèt hæc primis nivibus ſint æmula dona,
Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbè
Texta, Semiramiâ quæ variantur acu.
Non Athamanteo potiùs me mirer in auro ;
Æolium dones ſi mihi, Phryxe, pecus.
O quantos riſus pariter ſpectata movebit
Cum Pallatina noſtra lacerna toga !

De Diſtichis. XXIX.

DIſticha qui ſcribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodeſt brevitas, dic mihi, ſi liber eſt ?

De ſpectaculo Scævolæ. XXX.

QUi nunc Cæſareæ luſus ſpectatur arenæ,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit :
Aſpicis, ut teneat flammas, pœnâque fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus!
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat : totis paſcitur illa ſacris.
Quòd niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sævior in laſſos ire ſiniſtra focos.
Scire piget, poſt tale decus, quid fecerit ante :
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi nôſſe manum.

De columba Aretullæ, XXXI.

AEra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,
Permiſſâque diu nollet abire fugâ.

Si meliora piæ fas est sperare sorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc à Sardôis tibi forsitan exsulis oris,
Fratre reversuro, nuncia venit avis.

Ad Paullum, de phiala. XXXII.

DE prætoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
Hâc fuerat nuper nebulâ tibi pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit unda croci.
An magìs astuti derasa est ungue ministri
Bractea de fulcro (quod reor esse) tuo?
Illa potest culicem longè sentire volantem,
Et minimi pennâ papilionis agi.
Exiguæ volitat suspensa vapore lucernæ,
Et leviter fuso rumpitur icta mero.
Hoc linitur sputo Jani caryota Calendis,
Quam fert cum parvo sordidus asse cliens:
Lenta minùs gracili crescunt colocasia filo:
Plena magìs nimio lilia Sole cadunt:
Nec vaga tam tenui discursat aranea tela;
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
Crassior in facie vetulæ stat creta Fabullæ:
Crassior offensæ bulla tumescit aquæ:
Fortior & tortos servat vesica capillos,
Et mutat Latias spuma Batava comas.
Hâc cute Ledæo vestitur pullus in ovo:
Talia lunatâ splenia fronte sedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cùm mittere posses?
Mittere cùm posses vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleam cùm mittere posses?
Denique cùm posses mittere, Paulle, nihil.

In Jactatorem. XXXIII.

ARchetypum Myos argentum te dicis habere:
Quod sine te factum est, hoc magìs archetypum est.

In pessimos conjuges. XXXVI.

CUm sitis similes, paresque vitâ,
Uxor pessima, pessimus maritus;
Miror, non bene convenire vobis.

Ad Domitianum. XXXV.

REgia Pyramidum, Cæsar, miracula ride:
Jam tacet Eôum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhasiæ labor est Mareoticus aulæ?
Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas adsurgere montes:
Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.
Æthera sic intrat, nitidis ut conditus astris,
Inferiore tonet nube serenus apex.
Et priùs arcano satietur lumine Phœbi,
Nascentis Circe quàm videt ora patris.
Hæc, Auguste, tamen, quæ vertice sidera pulsat,
Par domus est cœlo: sed minor est domino.

Ad Polycarmum. XXXVI.

QUòd Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuisse putas?
Debuit hæc, inquis: tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.

Ad Meliorem. XXXVII.

QUi præstat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,
Captet forsitan, aut vicem reposcat.
At si quis dare nomini relicto
Post manes, tumulumque perseveret,
Quærit quid nisi parciùs dolere?
Refert sis bonus, an velis videri.
Præstas hoc, Melior, sciente famâ:
Qui solemnibus anxius sepulti
Nomen non sinis interire Blæsi;
Et de munifica profusus arca
Ad natalitium diem colendum,
Scribarum memori piæque turbæ

Quòd

Quòd donas, facis ipse Blæsianum.
Hoc longùm tibi vita dum manebit,
Hoc & post cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXVIII.

QUi Pallatinæ caperet convivia mensæ,
Ambrosiasque dapes, non erat antè locus.
Hic haurire decet sacrum, Germanice, nectar,
Et Ganymedeâ pocula mixta manu.
Esse velis, oro, serus conviva Tonantis:
At tu si properas Jupiter, ipse veni.

Ad Priapum. XXXIX.

NOn horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos,
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et sylvam domini focis reserves.
Si defecerit hæc, & ipse lignum es.

Ad Faustinum. XL.

TRistis Athenagoras non misit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
Me certè tristem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. XLI.

SI te sportula major ad beatos
Non corruperit, ut solet: licebit
De nostro, Matho, centies laveris.

In Fabium & Christillam. XLII.

EFfert uxores Fabius, Christilla maritos;
Funereamque toris quassat uterque facem.
Victores committe Venus: quos iste manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Ad Titullum. XXIII.

TItulle, moneo, vive semper; hoc serum est:
Sub pædagogo cœperis licet, serum est,
At tu, miser Titulle, nec senex vivis:
Sed omne limen conteris salutator,
Et manè sudas urbis osculis udus,

Foroque triplici ſparſus ante equos omnes,
Ædemque Martis, & coloſſon Auguſti,
Curris per omnes tertiaſque, quinctaſque.
Rape, congere, aufer, poſſide : relinquendum eſt.
Superba denſis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Kalendarum :
Jurabit hæres, te nihil reliquiſſe ;
Supraque pluteum te jacente, vel ſaxum,
Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
Ridebit omnes hic ſuperbior flentes.

Ad Flaccum, de reditu Pr. Terentii. XLIV.

PRiſcus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
 Redditur : hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & le[illegible] ſplendeſcat turbida limo
 Amphora [illegible]eno conſule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida menſis ?
 Tam juſto dabitur quando calere [illegible] ?
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
 Luxuriæ fiet tam bona cauſa meæ.

In varie ſe tondentem. XLV.

PArs maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt,
 Pars vulſa eſt : unum quis putet eſſe caput ?

De abollâ Criſpini. XLVI.

NEſcit cui dederit Tyriam Criſpinus abollam,
 Dum mutat cultus, induiturque togam.
[illegible]uiſquis habes, humeris ſua munera redde, precamur:
 Non hoc Criſpinus, te ſed abolla rogat.
Non quicunque capit ſaturatas murice veſtes,
 Nec niſi deliciis convenit iſte color.
Si te præda juvat, fœdique inſania lucri,
 Quò poſſis meliùs fallere, ſume togam.

De Aſpro. XLVII.

FOrmoſam planè, ſed cæcus diligit Aſper.
 Plus ergo, ut res eſt, quàm videt, Aſper amat.

Ad Domitianum. XLVIII.

QUanta Gigantei memoratur menſa triumphi,
 Quantaque nox ſuperis omnibus illa fuit ;
Quâ

Quâ bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
Et licuit Faunis poſcere vina Jovem:
Tanta tuas, Cæſar, celebrant convivia laurus:
Exhilarant ipſos gaudia noſtra deos.
Veſcitur omnis eques tecum, populuſque, patreſque;
Et capit ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus, quanto majora dediſti;
Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt.

De phiala Inſtantii Rufi. XLIX.

QUis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt, an, Polyclete, tua?
Liveſcit nullâ caligine fuſca, nec odit
Exploratores nubila maſſa focos.
Vera minùs flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix puſtula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: ſic alligat orbem,
Plurima cùm tota lampade Luna nitet.
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec Cinyphius tonſor violaverit, & tu
Ipſe tua paſci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore ſonat.
Sic Methymnæo gaviſus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grege de domini, ſed tua, Ceſte, manus:
Ceſte decus menſæ, miſce Setina: videtur
Ipſe puer nobis, ipſe ſitire caper.
Det numerum cyathis Inſtantî litera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.

Ad Ceditianum, de puero tonſore ſuo. L.

TOnſorem puerum, ſed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Druſorum cui contigêre barbæ,
Æquandas ſemel in genas rogatus,
Rufo, Ceditiane, commodavi.

Dum jussus repetit pilos eosdem,
Censurâ speculi manum regente;
Expingitque cutem, facitque longam
Detonsis epaphæresim capillis;
Barbatus mihi tonsor est reversus.

In Catullam. LI.

FOrmosissima quæ fuere, vel sunt,
Sed vilissima quæ fuere, vel sunt;
O quam te fieri, Catulla, vellem
Formosam minùs, aut magis pudicam!

Ad Domitianum. LII.

MAgna licèt toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipse tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæsar;
Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad eundem de leone. LIII.

AUditur quantum Massyla per avia murmur,
Innumero quoties sylva leone furit;
Pallidus attonitos ad Pœna mapalia pastor
Cum revocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausonia fremuit modò terror arena.
Quis non esse gregem crederet? unus erat:
Sed cujus tremerent ipsi quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem spargit honorem,
Aurea lunatæ cùm stetit unda jubæ!
Grandia quàm decuit latum venabula pectus,
Quantaque de magna gaudia morte tulit!
Unde tuis, Libye, tam felix gloria sylvis?
A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis Herculeo, Garmanice, misit ab astro
Hanc tibi vel frater, vel pater ipse, feram?

Ad Flaccum. LIV.

TEmporibus nostris ætas cùm cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma suo:
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tantâ bella sonare tubâ.

Sint

Sint Mecænates, non deerunt, Flacce, Marones,
 Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
 Flebat & abductas Tityrus æger oves:
Risit Tuscus eques, paupertatemque malignam
 Reppulit, & celeri jussit abire fugâ.
Protinus Italiam concepit, & *Arma Virumque*,
 Qui modò vix Culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos, Marsosque loquar, ditataque vatum
 Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, si munera Mecænatis
 Des mihi? Virgilius non ero, Marsus ero.

De Picente. LV.

TRes habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
 Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum.
Collegitque sinu fragmenta novissima laxi
 Oris, & aggestâ contumulavit humo.
Ossa licet quondam defuncti non legat hæres:
 Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

In Artemidorum. LVI.

CUm tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ,
 Possim te Sagarum jure vocare meum.

In luscum furem. LVII.

ADspicis hunc uno contentum lumine, cujus
 Lippa sub attrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput; nihil est furacius illo:
 Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu convivam cautus vitare memento:
 Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
Pocula solliciti perdunt ligulasque ministri,
 Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,
 Et tectus lænis sæpe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudare lucernâ
 Erubuit fallax, ardeat illa licèt.
Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosâ
 Circuit, & soleas surripit ipse suas.

In Claudiam. LVIII.

SUmma Palatini poteras æquare Coloſſi,
Si fieres brevior, Claudia, ſeſquipede.

In Carinum. LIX.

LIvet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, unde pendeat, ramos;
Non jam quòd orbe cantor & legor toto,
Nec umbilicis quòd decorus & cedro
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quòd ſub urbe rus habemus æſtivum,
Vehimurque mulis, non ut ante, conductis.
Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto: mulas habeat, & ſuburbanum.

De Picente. LX.

SCribit in aversâ Picens epigrammata chartâ:
Et dolet, averſo quòd facit ille deo.

In Clytum. LXI.

UT poſcas, Clyte, munus, exigaſque,
Uno naſceris octies in anno;
Et ſolas, puto, treſve, quatuorve
Non natalitias habes Calendas.
Sit vultus tibi lævior licebit
Tritis littoris aridi lapillis.
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie albicante plumas,
Aut maſſam modò lactis alligati;
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat,
Natales Priamive, Neſtoriſve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd ſi ludis adhuc, ſemelque naſci
Uno jam tibi non ſat eſt in anno;
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

Ad Domitianum. LXII.

HIc ubi Fortunæ Reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat:

Hic

Hic ſtetit Arctoi formoſus pulvere belli
  Purpureum fundens Cæſar ab ore jubar.
Hic lauro redimita comas, & candida cultu
  Roma ſalutavit voce manuque ducem.
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
  Stat ſacer edomitis gentibus arcus ovans.
Hic gemini currus numerant elephanta frequentem:
  Sufficit immenſis aureus ipſe jugis.
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumphis:
  Hos aditus urbem Martis habere decet.

De Conſulatu Silii. LXIII.

AUguſto pia thura, victimaſque
  Pro noſtro date Silio, Camœnæ.
Bis ſenos jubet en redire faſces
Nato conſule, nobilique virgâ
Vatis Caſtaliam domum ſonare,
Rerum prima ſalus & una Cæſar,
Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet
Felix purpura, tertiuſque conſul.
Pompeio dederit licèt ſenatus,
Et Cæſar genero ſacros honores;
Quorum pacificus ter ampliavit
Janus nomina, Silius frequentes
Mavult ſic numerare conſulatus.

In Cæcilianum. LXIV.

HOras quinque puer nondum tibi nunciat, & tu
  Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.
Cum modò diſtulerint raucæ vadimonia quartæ,
  Et Floralicias laſſet arena feras.
Curre, age, & illotos revoca, Calliſte, miniſtros:
  Sternantur lecti: Cæciliane, ſede.
Caldam poſcis aquam; ſed nondum frigida venit:
  Alget adhuc nudo clauſa culina foco.
Manè veni potiùs: nam cur te quinta moretur?
  Aut cur non ſerò, Cæciliane, venis?

Ad Entellum. LXV.

QUi Corcyræi vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ preferat ille domus.
Invida purpureos urat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
Condita perſpicuâ vivit vindemia gemmâ,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Velatum lucet ſic per bombycina corpus:
Calculus in nitida ſic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum ſterilis ferre jubetur hyems.

In Vacerram. LXVI.

MIraris veteres, Vacerra, ſolos,
Nec laudas niſi mortuos poëtas.
Ignoſcas petimus, Vacerra: tanti
Non eſt, ut placeam tibi, perire.

De Nerva. LXVII.

QUanta quies, placidi tanta eſt facundia Nervæ;
Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
Cùm ſiccare ſacrum largo Permeſſida poſſet
Ore, verecundam maluit eſſe ſitim;
Pieriam tenui frontem redimire coronâ
Contentus, famæ nec dare vela ſuæ.
Sed tamen hunc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

In Poſtumianum. LXVIII.

QUatuor argenti libras mihi tempore brumæ
Miſiſti ante annos, Poſtumiane, decem.
Speranti plures (nam ſtare, aut creſcere debent
Munera) venerunt plúſve minúſve duæ.
Tertius & quartus multò inferiora tulerunt.
Libra fuit quinto Septitiana: quid eſt?
Beſſalem ad ſcutulam ſexto pervenimus anno.
Poſt hunc in cotula raſa ſelibra data eſt.
Octavus ligulam miſit ſextante minorem:
Nonus acu levius vix cochleare tulit.

Quod

Quod mittat nobis decimus jam non habet annus,
Quatuor ad libras, Poſtumiane, redi.

Librum ſuum Artano mittit. LXIX.

NOndum murice cultus, aſperoque
Morſu pumicis aridi politus,
Artanum properas ſequi, libelle:
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni,
Ad leges jubet, annuoſque faſces:
Votis quod paribus tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
Quàm vellem fieri meus libellus!

In malum medicum. LXX.

HOplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante:
Feciſti medicus, quod facis hoplomachus.

De Gallo Lingono, ad Lucanum. LXXI.

DUm repetit ſerâ conductos nocte penates
Lingonus à Tecta, Flaminiaque recens;
Expulit offenſo vitiatum pollice talum,
Et jacuit toto corpore fuſus humi.
Quid faceret Gallus? quâ ſe ratione moveret?
Ingenti domino ſervulus unus erat,
Tam macer, ut minimam poſſet vix ferre lacernam:
Succurrit miſero caſus, opemque tulit.
Quatuor inſcripti portabant vile cadaver,
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus ſubmiſſâ voce precatur,
Ut quocunque velint corpus inane ferant.
Permutatur onus, ſtipataque tollitur altè
Grandis in anguſta ſarcina ſandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,
Cui meritò dici, *mortue Galle*, poteſt.

In Gallicum. LXXII.

DIc verum mihi, Marce, dic amabò;
Nil eſt, quod magìs audiam libenter:
Sic & cùm recitas tuos libellos,
Et cauſam quoties agis clientis,

Oras, Gallice, me rogaſque ſemper.
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid ſit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad Liberum amicum. LXXIII.

LIber, amicorum dulciſſima cura tuorum,
Liber, in æterna vivere digne roſa:
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea ſerta caput.
Qui ſic vel medio finitus vixerit ævo,
Longior huic facta eſt, quàm data vita fuit.

De ludis Stellæ ad Cæſarem. LXXIV.

QUos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæe,tuos;
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
O pudor! ô pietas! & putat eſſe parùm.
Non illi ſatìs eſt turbato ſordidus auro
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec linea dives
Ceſſat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciva numiſmata nimbis:
Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras.
Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & abſens
Sortitur dominos, ne laceretur avis.
Quid numerem currus,ter denaque præmia palmæ,
Quæ dare non ſemper conſul uterque ſolet?
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
Quòd ſpectatorem te tua laurus habet.

In Fabullam. LXXV.

OMnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetuliſque fœdiores:
Has ducis comites, trahiſque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formoſa, Fabulla, ſic puella es.

Ad Domitianum. LXXVI.

SAnctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæſar, ſecula cana mori:

Cùm

Cùm veteres Latiæ ritus renovantur arenæ,
Et pugnat virtus simpliciore manu.
Sic priscis servatur honos, te præside, templis,
Et casa tam culto sub Jove numen habet.
Sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora:
Debentur quæ sunt, quæque fuere, tibi.

De Gellia, ad Papirianum. LXXVII.

NOn per mystica sacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per deos deasque
Jurat Gellia: sed per uniones.
Hos amplectitur, hos deosculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat sorores:
Hos natis amat acriùs duobus.
His si quo careat misella casu,
Victuram negat esse se nec horam.
Eheu, quàm bene nunc, Papiriane,
Annæi faceret manus Sereni!

Ad Domitianum. LXXVIII.

DAnte tibi turba querulos, Auguste libellos,
Nos quoq; qui domino carmina parva damus,
Posse deum rebus pariter Musisque vacare
Scimus; & hæc etiam serta placere tibi.
Fer vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque sumus.
Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex edera civica nostra tibi.

Thomas Cooke est
verus possessor
hujus libri.
1697

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IX.

Ad Avitum. I.

Non te celabis, ſublimi pectore vates,
Cui referet ſerus præmia digna cinis.
Hoc tibi ſub noſtra breve carmen imagine vivat,
Quam non obſcuris jungis, Avite, viris.
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus:
Quem non miraris, ſed, puto, lector, amas.
Majores majora ſonent: mihi parva locuto,
Sufficit in veſtras ſæpe redire manus.

Martialis Turanio ſuo S.

Ave, mi Turani, frater chariſſime. Epigramma, quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum ſcripſimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putavi, ne ignorares Avitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

De templo Flaviæ gentis. II.

Dum Janus hyemes, Domitianus autumnos,
Auguſtus annis commodabit æſtates;
Dum grande famuli nomen adſeret Rheni
Germanicarum magna lux Calendarum:
Tarpeia ſummi ſaxa dum patris ſtabunt:
Dum voce ſupplex, dumque thure placabit
Matrona dives dulce Julium numen:
Manebit altum Flaviæ decus gentis,
Cum ſole, & aſtris, cumque luce Romana.
Invicta quicquid condidit manus, cœlum eſt.

Ad Domitianum. III.

Quantum jam ſuperis, Cæſar, cœloque dediſti,
Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;

Grandis

Grandis in æthereo licèt auctio fiat Olympo,
  Coganturque Dei vendere quicquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,
  Decîdat tecum qua pater ipse deûm.
Pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis?
  Quid pro Tarpeiæ frondis honore potest?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
  Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alciden, Phœbumque, piosque Laconas?
  Addita quid Latio Flavia templa polo?
Exspectes, & sustineas, Auguste, necesse est:
  Nam tibi quod solvat, non habet arca Jovis.

In Paullam. IV.

NUbere vis Prisco, non miror, Paullà: sapisti.
  Ducere te non vult Priscus: & illè sapit.

Ad Domitianum. V.

TIbi, summe Rheni domitor, & parens orbis,
  Pudice princeps, gratias agunt urbes;
Populos habebunt: parere jam scelus non est.
Qui nec cubili fuerat ante te quondam
Pudor, esse per te cœpit & lupanari.

In Afrum. VI.

DIcere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
  Continuis volui quinque diebus Ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terque reverso:
  Jam satis est. non vis, Afer, avere: vale.

Ad Bithynicum. VII.

NIl tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
  Annua, si memini, millia sena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
  Annua legavit millia sena tibi.

In Cantharum. VIII.

COenes, Canthare, cùm foris libenter:
  Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus;
Liber non potes, & gulosus esse.

De Earino Domitiani. IX.

NOmen cum violis roſiſque natum,
Quo pars optima nuncupatur anni;
Hyblam quod ſapit, Atticoſque flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quòd ſi Parrhaſia ſones in aula;
Reſpondent Veneres, Cupidineſque:
Nomen nobile, molle, delicatum
Verſu dicere non rudi volebam:
Sed tu ſyllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen Poëtæ,
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum,
Et quos ἄρες ἄρες decet ſonare;
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeveriores.

De eodem. X.

SI daret autumnus mihi nomen, ὀπώρινος eſſem:
Horrida ſi brumæ ſidera, χειμέρινος
Dictus ab æſtivo θέρινος tibi menſe vocarer.
Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt?

De eodem. XI.

NOmen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
Cùm breve Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea ſuâ ſcribere gaudet acu.
Nomen, Erythræis quod litera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet:
Quod penna ſcribente grues ad ſidera tollant;
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe domo.

In amicum cænipetam. XII.

HUnc, quem cœna tibi, quem menſa paravit amicũ,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?

Aprum

Aprum amat, & mullos, & ſumen, & oſtrea; non te.
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus erit.

De Chloe. XIII.

INſcripſit tumulo ſeptem celebrata virorum,
Se feciſſe, Chloë: quid pote ſimplicius?

De coma Earini. XIV.

COnſilium formæ ſpeculum, dulceſque capillos
Pergameo poſuit dona ſacrata deo
Ille puer tota domino gratiſſimus aula,
Nomine qui ſignat tempora verna ſuo.
Felix, quæ tali cenſetur munere, tellus!
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

De eadem ad Æſculapium. XV.

LAtonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras penſa, breveſque colos:
Hos tibi laudatos domino ſua vota capillos
Ille tuus Latia miſit ab urbe puer.
Addidit & nitidum ſacratis crinibus orbem,
Quo felix facies judice tota fuit.
Tu juvenile decus ſerva, ne pulchrior ille
In longa fuerit, quàm breviore coma.

Ad Domitianum. XVI.

ESt mihi, ſitque precor longùm te præſide, Cæſar,
Rus minimum: parvi ſunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det ſitientibus hortis,
Curva laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo ſe rore foveri,
Cùm mihi vicino Martia fonte ſonet.
Quam dederis noſtris, Auguſte, Penatibus undam,
Caſtalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

In Sabellum. XVII.

LAudas balnea verſibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle.
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Ad Domitianum. XVIII.

HÆc quæ tota patet, tegiturq; & marmore, & auro,
Infantis domini conſcia terra fuit.

Felix

Felix quæ tantis ſonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitque manus !
Hic ſteterat veneranda domus, quæ præſtitit orbi,
Quod Rhodos, aſtrifero quod pia Creta polo.
Curetes texêre Jovem crepitantibus armis,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit Superûm pater, & tibi, Cæſar,
Pro jaculo & parma, fulmen & ægis erat.

Ad Paſtorem. XIX.

CRedis ob hoc me, Paſtor, opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſaque turba rogat:
Ut Setina meos conſumat gleba ligones,
Et ſonet innumerâ compede Tuſcus ager:
Ut Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes,
Et crepet in noſtris aurea lamna toris;
Nec labris niſi magna meis chryſtalla terantur,
Et faciant nigras noſtra Falerna nives:
Ut Canuſinatus noſtro Syrus aſſere ſudet,
Et mea ſit culto ſella cliente frequens:
Ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et Maſſyleum virga gubernet equum.
Eſt nihil ex iſtis: ſuperos ac ſidera teſtor.
Ergo quid? ut donem, Paſtor, & ædificem.

Ad Carum. XX.

O Cui virgineo flaveſcere contigit auro,
Dic,ubi Palladium ſit tibi, Care, decus?
Adſpicis (en) domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has ultro noſtra corona comas.
Albanæ livere poteſt pia quercus olivæ,
Cinxerit invictum quòd prior illa caput.

Ad eundem. XXI.

QUis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies; hæc ſunt Jovis ora ſereni:
Sic tonat ille deus, cùm ſine nube tonat.
Non ſolam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
Effigiem domini,quam colis, illa dedit.

De

De Nerva. XXII.

AUdet facundo qui carmina mittere Nervæ,
Pallia donabit glaucina, Coſme, tibi:
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliva lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quòd conſcia vatis
Judicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſcivum juvenis cùm tibi luſit opus.

Epitaphium Latini. XXIII.

DUlce decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum; plauſus, deliciæque tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Solvere qui Curios, Fabricioſque graves.
Sed nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro,
Et ſolâ tantùm ſcenicus arte feror.
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe:
Interiùs mentes inſpicit ille deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Jovis.

Epitaphium Philænis. XXIV.

SEcula Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſenectæ,
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora: major erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet! non illam mille cataſtæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magiſtri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Quæ nuuc Theſſalico Lunam deducere rhombo,
Quæ ſciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollique tegaris arenâ,
Ne tua non poſſint eruere oſſa canes.

In

In pietatem Nigrinæ. XXV.

CAppadocum sævis Antiſtius occidit oris
Ruſticus: ô triſti crimine terra nocens!
Rettulit oſſa ſinu chari Nigrina mariti,
Et queſta eſt longas non ſatis eſſe vias:
Cumq; daret ſanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
Viſa ſibi eſt rapto bis viduata viro.

De Velii votivo anſere, ad Cæſarem. XXVI.

DUm comes Arctois hæreret Cæſaris armis
Velius, hanc Marti pro duce vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poſcebat jam ſibi vota deus.
Ipſe ſuas anſer properavit lætus ad aras;
Et cecidit ſanctis hoſtia parva focis.
Octo vides patulo pendere numiſmata roſtro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non ſanguine, Cæſar,
Victima, jam ferro non opus eſſe docet.

De templo gentis Flaviæ. XXVII.

JUpiter Idæi riſit mendacia buſti,
Dum videt Auguſti Flavia templa poli:
Atque inter menſas largo jam nectare fuſus,
Pocula cùm Marti traderet ipſe ſuo;
Reſpiciens Phœbum pariter Phœbique ſororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat;
Cnoſſia vos, inquit, nobis monumenta dediſtis:
Cernite quàm plus ſit Cæſaris eſſe patrem.

In Philomuſum. XXVIII.

ARtibus his ſemper cœnam, Philomuſe, mereris,
Plurima dum fingis, ſed quaſi vera refers.
Scis quid in Arſacia Pacorus deliberat aula;
Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata reſignas;
Victricem laurum quàm venit antè vides.
Scis quoties Phario madeat Jove fuſca Syene:
Scis quota de Libyco littore puppis eat:

Cujus Iuleæ capiti nascantur olivæ;
Destinet æthereus cui sua serta pater.
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me;
Hâc lege: ut narres nil, Philomuse, novi.

In Gallam. XXIX.

CUm sis ipsa domi, mediâ exornare Suburrâ,
Fiunt absentes & tibi, Galla, comæ:
Nec dentes aliter quàm Serica nocte reponis;
Atque jaces centum condita pyxidibus:
Nec tecum facies tua dormit, ut innuis illo,
Quod tibi prolatum est manè, supercilio.

Ad Agathinum. XXX.

SUmma licèt velox, Agathine, pericula ludas,
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem sequitur, tenuesque reversa per auras,
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue sedet.
Lubrica Corycio quamvìs sint pulpita nimbo,
Et rapiant celeres vela negata Noti:
Securos pueri neglecta perambulat artus,
Et nocet artifici ventus & unda nihil.
Ut peccare velis, cùm feceris omnia, falli
Non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

De Natali Cæsoniæ. XXXI.

PRima Palatino lux est hæc orta Tonanti,
Optasset Cybele quâ peperisse Jovem.
Hac & sancta mei genita est Cæsonia Rufi:
Plus debet matri nulla puella suæ.
Lætatur geminâ votorum sorte maritus,
Contigit hunc illi quòd bis amare diem.

Ad Apollinem pro Stella. XXXII.

CAmpis dives Apollo sic Myrinis,
Sic semper senibus fruare cycnis;
Doctæ sic tibi serviant sorores,
Nec Delphis tua mentiatur ulli;
Sic Pallatia te colant, amentque:
Bis senos citò te rogante fasces

Det

Det Stellæ bonus annuatque Cæſar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Caſurum tibi ruſticas ad aras
Ducam cornibus aureis juvencum.
Nata eſt hoſtia, Phœbe, quid moraris?

De ſtatua Herculis juxta menſam Vindicis. XXXIII.

HIc, qui dura ſedens porrecto ſaxa leone
Mitigat, exiguo magnus in ære deus,
Quæque tulit, ſpectat reſupino ſidera vultu,
Cujus læva calet robore, dextra mero:
Non eſt fama recens, nec noſtri gloria cœli:
Nobile Lyſippi munus opuſque vides.
Hoc habuit numen Pellæi menſa tyranni,
Qui citò perdomito victor in orbe jacet.
Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:
Juſſerat hic Syllam ponere regna trucem.
Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare lares.
Utque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis eſſe deus.

De eadem ſtatua. XXXIV.

ALciden modò Vindicis rogabam,
Eſſet cujus opus laborque felix.
Riſit (nam ſolet hoc) levique nutu,
Græcè numquid, ait, poëta, neſcis?
Inſcripta eſt baſis, indicatque nomen.
Λυσίππου lego, Phidiæ putavi.

Ad Marcellinum. XXXV.

MIles Hyperboreos modò, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris ſidera pigra poli;
Ecce Prometheæ rupes & fabula montis
Quàm propè ſunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immenſis cùm conclamata querelis
Saxa ſenis, dices: durior ille fuit.
Et licet hoc addas: potuit qui talia ferre.
Humanum meritò finxerat ille genus.

In

In Gellium. XXXVI.

GEllius ædificat ſemper : modò limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitque ſeras :
Nunc has nunc illas mutat, reficitque feneſtras.
Dum tamem ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere poſſit amico
Unum illud verbum Gellius, *ædifico.*

In Pannicum. XXXVII.

DEmocritos, Zenonas, inexplicitoſque Platonas,
Quicquid & hirſutis ſqualet imaginibus,
Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor, & hæres ;
Præpendet mento nec tibi barba minor.
Tu qui ſectarum cauſas & pondera nôſti,
Dic mihi, ſcortari, Pannice, dogma quod eſt ?

In Gallicum. XXXVIII.

HÆredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares ſacra, caputque tuum,
Credidimus, (quis enim damnet ſua vota libenter ?)
Et ſpem muneribus fovimus uſque datis :
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Miſimus, Ætola de Calydone putes.
At tu continuò populumque, patreſque vocâſti :
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat ?) conviva nec ultimus hæſi :
Sed nec coſta data eſt, caudave miſſa mihi.
De quadrante tuo quid ſperem, Gallice ? nulla
De noſtro nobis uncia venit apro.

De toga à Parthenio ſibi donata. XXXIX.

HÆc eſt illa meis multùm cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus : in hac ibam conſpiciendus eques ;
Dum nova, dum nitidâ fulgebat ſplendida lanâ,
Dumque erat auctoris nomine digna ſui.
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam poſſis niveam dicere jure togam.

Quid

Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
Hæc toga jam non est Partheniana: mea est.

Ad Gaurum. XL.

INgenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum;
Carmina quòd faciam, quæ brevitate placent.
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano & Tullo. XLI.

QUòd semper superos invito fratre rogâsti,
Hoc, Lucane, tibi contigit, antè mori.
Invidet ille tibi; Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, nemorisque habitator amœni
Esse tuo primùm nunc sine fratre cupis.
Et si jam nitidis alternus venit ab astris;
Pro Polluce mones Castora, ne redeat.

Ad Quinctum Ovidium. XLII.

SI credis mihi, Quincte (quòd mereris)
Natales, Ovidi, tuos Apriles,
Ut nostras amo Martias Kalendas.
Felix utraque lux; diesque nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic vitam tribuit, sed hic amicum:
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

Ad eundem. XLIII.

NAtali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera: tu prohibes; imperiosus homo es.
Parendum est monitis. fiat quod uterque jubemus:
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.

Ad cognatum. XLIV.

SI mihi Picenâ turdus palleret olivâ,
Tenderet aut nostras sylva Sabina plagas,
Aut crescente levis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:

Cara

Cara darat ſolenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior eſſet avus.
Nunc ſturnos inopes, fringillarumque querelas
Audit, & arguto paſſere vernat ager.
Inde ſalutatus picæ reſpondet arator:
Hinc propè ſumma rapax milvus in aſtra volat.
Mittimus ergo tibi parvæ munuſcula cortis,
Qualia ſi recipis, ſæpe propinquus eris.

Ad Flaccum, de Cariſtiis. XlV.

LUce propinquorum, quâ plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens oneroſaque turba;
In qua ſe primum quiſque meumque putat.
Demeruiſſe duos, votum eſt: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, grave eſt.
Quâ poſſum ſolâ veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

In Hedylum. XLVI.

NIl eſt tritius Hedyli lacernis:
Non anſæ veterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam ſecant ſalebræ,
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tuſcâ ligo vineâ politus,
Nec pallens roga mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec raſum cavea latus biſontis,
Nec dens jam ſenior ferocis apri.
Res una eſt tamen, (ipſe non negabit)
Frons eſt tritior Hedyli lacernis.

Ad Nympham Sabini. XLVII.

NYmpha ſacri regina lacus, cui grata Sabinus
Et manſura pio munere templa dedit;
Sic montana tuos ſemper colat Umbria fontes,
Nec tua Baianas Sarſina malit aquas:
Excipe ſollicitos placidè, mea dona, libellos:
Tu fueris Muſis Pegaſis unda meis.

Nym-

Nympharum templis quiſquis ſua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipſe monet.

In Mamurram. XLVIII.

IN ſeptis Mamurra diu multúmque vagatus,
Hic ubi Roma ſuas aurea vexat opes,
Inſpicit Illyricos grandes, oculiſque pererrat
Non hos, quos primæ proſtituere caſæ,
Sed quos arcanæ ſervant tabulata cataſtæ,
Et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde ſatur menſas, & opertos exuit orbes,
Expoſitumque altè pingue popoſcit ebur:
Et teſtudineum menſus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non ſatìs eſſe ſuo.
Conſuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpavit ſtatuas, & Polyclete, tuas.
Et turbata brevi queſtus cryſtallina vitro,
Myrrhina ſignavit ſepoſuitque decem.
Expendit veteres calathos, & ſi qua fuerunt
Pocula Mentoreâ nobilitata manu.
Et virides picto gemmas numeravit in auro,
Quicquid & in nivea grandius aure ſonat.
Sardonychas veros menſa quæſivit in omni,
Et pretium magnis fecit iaſpidibus.
Undecimâ laſſus cùm jam diſcederet horâ,
Aſſe duos calices emit; & Ipſe tulit.

Sabino mittit coronam roſeam. XLIX.

SEu tu Pæſtanis genita es, ſeu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tuſcula flore tuo:
Seu Præneſtino te villica legit in horto;
Seu modò Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut noſtro videare corona Sabino;
De Nomentano te putet eſſe meo.

De platano Cæſaris. L.

IN Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris,
Quà dives placidum Corduba Bætin amat;
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et linit Heſperium bractea viva pecus:

Ædibus

Ædibus in mediis totos amplexa Penates
  Stat platanus densis Cæsariana comis:
Hospitis invicti posuit quam dextera felix,
  Cœpit & ex illa crescere virga manu.
Auctorem dominumque nemus sentire videtur:
  Sic viret, & ramis sidera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni:
  Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
Dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
  Terruit & tacitam fistula sera domum:
Atque oluere lares comissatore Lyæo,
  Crevit & effuso lætior umbra mero:
Hesternisque rubens dejecta est herba coronis,
  Atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, ô magni Cæsaris arbor,
  Ne metuas ferrum, sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
  Non Pompeianæ te posuere manus.

De Philæni. LI.

TInctis murice vestibus quòd omni
  Et nocte utitur, & die Philænis,
Non est ambitiosa, nec superba:
Delectatur odore, non colore.

De statua Domitiani. LII.

HErculis in magni vultus descendere Cæsar
  Dignatus, Latiæ dat nova templa viæ:
Qua, Triviæ nemorosa petit dum regna, viator
  Octavum domina marmor ab urbe legit.
Antè colebatur votis, & sanguine largo:
  Majorem Alciden nunc minor ipse colit.
Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
  Illi securus vota minora facit.

Ad Herculem, de eadem statua. LIII.

ALcide Latio nunc agnoscende Tonanti,
  Postquam pulchra dei Cæsaris ora geris,
Si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
  Cesserunt manibus cùm fera monstra tuis;

Argolico famulum non te servire tyranno
Vidissent gentes, sævaque regna pati:
Sed tu jussisses Eurysthea, nec tibi fallax
Portâsset Nessi perfida dona Lichas.
Oetæi sine lege rogi securus adisses
Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec Styga vidisses, Tartareumque canem.

In magistrum ludi. LIV.

QUid tibi nobiscum est, ludi scelerate magister,
Invisum pueris virginibusque caput?
Nondum cristati rupere silentia galli:
Murmure jam sævo verberibusque tonas.
Tam gravè percussis incudibus æra resultant,
Causidicum medio cùm faber aptat equo.
Mitior in magno clamor fuit amphitheatro,
Vincenti parmæ cùm sua turba favet.
Vicini somnum non totâ nocte rogamus:
Nam vigilare leve est, pervigilare grave.
Discipulos dimitte tuos: vis, garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

In Cæcilianum. LV.

DIxerat, *O mores! O tempora!* Tullius olim,
Sacrilegum strueret cùm Catilina nefas:
Cùm gener atque socer diris concurreret armis,
Mœstaque civili cæde maderet humus.
Cur nunc *O mores!* cur nunc *O tempora!* dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?
Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:
Pace frui certâ, lætitiâque licet.
Non nostri faciunt, tua quòd tibi tempora sordent;
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

De leone & ariete. LVI.

MAssyli leo fama jugi, pecorisque maritus
Lanigeri, mirum, quâ coiere fide.
Ipse licet videas, cavea stabulantur in una,
Et pariter socias carpit uterque dapes.

Nec

Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
Concordem ſatiat ſed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemees, quid proditor Helles,
Ut niteant celſi lucida ſigna poli?
Sidera ſi poſſent pecudeſque feræque mereri;
Hic aries aſtris, hic leo dignus erat.

Ad Liberum. LVII.

LIber, Amyclæâ frontem redimite coronâ,
Qui quatis Auſoniâ verbera Graia manu,
Clauſa mihi texto cùm prandia vimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo ſi nomine munera ferres,
Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

In ſutorem. LVIII.

DEntibus antiquas ſolitus producere pelles,
Et mordere luto putre vetuſque ſolum,
Præneſtina tenes defuncti rura patroni;
In quibus, indignor, ſi tibi cella fuit.
At me literulas ſtulti docuere parentes:
Quid cum grammaticis, rhetoribuſque mihi?
Frange leves calamos, & ſcinde, Thalia, libellos:
Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

De effigie Camoni. LIX.

EFfigiem tantùm pueri pictura Camoni
Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nullâ ſignavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

De balneo Tuccæ. LX.

NOn filice duro, ſtructilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed ſtrage nemorum, pineaque compage,
Ut navigare Tucca balneo poſſit.
Idem beatas lautus extruit thermas
De marmore omni, quod Caryſtos invenit,
Quod Phrygia Synas, Afra quod Nomas mittit,

Et quod virenti fronte lavit Eurotas.
Sed ligna desunt: subice balneum thermis.

De Effigie Camoni. LXI.

HÆc sunt illa mei quæ cernitis ora Camoni;
Hæc pueri facies, primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
Gaudebatque suas pingere barba genas:
Et libata semel summos modò purpura cultus
Sparserat: invidit de tribus una soror:
Et festinatis incidit stamina pensis;
Absentemque patri rettulit urna rogum.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

De convivio Prisci. LXII.

QUod optimum sit disputat convivium
Facunda Prisci pagina:
Et multa dulci, multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quæritis convivium?
In quod choraules non venit.

Ad Picentinum. LXIII.

FUnera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine: sequi vult, puto, Galla viros.

Ad Domitianum. LXIV.

ODerat antè ducum famulos turbamq; minorem,
Et Pallatinum Roma supercilium:
At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum;
Ut sit cuique suæ cura secunda domûs.
Tam placidæ mentes, tanta est reverentia nostri,
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo suos, (hæc est aulæ natura potentis,)
Sed domini mores Cæsarianus habet.

Ad Aulum. LXV.

LEctor & auditor nostros probat, Aule, libellos:
Sed quidam exactos esse poëta negat.
Non nimiùm curo: nam cœnæ fercula nostræ
Malim convivis, quàm placuisse cocis.

In

In Cinnam. LXVI.

DIxerat aſtrologus periturum te citò, Cinna:
Nec, puto, mentitus dixerat ille tibi.
Nam tu dum metuis, ne quid poſt fata relinquas,
Hauſiſti patrias luxurioſus opes.
Biſque tuum decies non uno tabuit anno:
Dic mihi, non hoc eſt, Cinna, perire citò?

Ad Domitianum. LXVII.

INter tanta tuæ miracula, Cæſar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, ſed plus aures debere fatentur
Se tibi, quòd ſpectant, qui recitare ſolent.

Ad Norbanum. LXVIII.

CUm tua ſacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæſare ſancta fides:
Hâc ego Pieria ludebam tutus in umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixiſti; meus eſt iſte poëta, meus!
Omne tibi noſtrum, quod bis trieteride juncta
Antè dabat lector, nunc dabit auctor opus.

Ad Atilium, de Paullo. LXIX.

LAnguidior noſter ſi quando eſt Paullus Atili,
Non ſe convivis abſtinet ille ſuis.
Tu languore quidem ſubito fictóque laboras,
Sed mea porrexit ſportula, Paulle, pedes.

De filio Silii mortuo. LXX.

FEſtinata ſui gemeret cùm fata Severi
Silius, Auſonio non ſemel ore potens:
Cum grege Pierio mœſtus Phœboque querebar,
Ipſe meum flevi, dixit Apollo, Linon.
Reſpexitque ſuam, quæ ſtabat proxima fratri,
Calliopen, & ait, tu quoque vulnus habes.
Adſpice Tarpeium, Pallatinumque Tonantem:
Auſa nefas Lacheſis læſit utrumque Jovem:

Numina cùm videas duris obnoxia fatis,
Invidiâ possis exonerare deos.

Ad Lupercum. LXXI.

SEptem post calices Opimiani
Denso cùm jaceam triente blæsus,
Adfers nescio quas mihi tabellas,
Et dicis, modò liberum esse jussi
Nastam; (servulus est mihi paternus,)
Signa: cras meliùs, Luperce, fiet;
Nunc signat meus annulus lagenam.

Ad Rufum. LXXII.

DUm me captares, mittebas munera nobis:
Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
De cavea fugiat ne malè pastus aper.

Ad Stellam. LXXIII.

LEge nimis durâ convivam scribere versus
Cogis, Stella: licet scribere, nempe malos.

Ad Flaccum. LXXIV.

SIc in gramine floreo reclinis,
Quà gemmantibus hinc & inde rivis
Curvâ calculus excitatur undâ,
Exclusis procul omnibus molestis,
Perfundas glaciem triente nigro,
Frontem sutilibus ruber coronis:
Infamem nimio calore Cypron
Observes, moneo, precorque, Flacce,
Messes area cùm teret crepantes,
Et fulvi juba sæviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte, nostris
Illæsum juvenem remitte votis.
Sic Martis tibi serviant Kalendæ,
Et cum thure, meroque, victimaque
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Adulatur Domitiano. LXXV.

AD cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, inde Jovis:
Astra licèt propiùs, pallatia longiùs essent,
Responsa ad superos hæc referenda darem:
Quærite, qui malit fieri conviva Tonantis;
Me meus in terris Jupiter, ecce, tenet.

Ad Condylum. LXXVI.

QUæ mala sunt domini, quæ servi commoda nescis,
Condyle, qui servum te gemis esse diu.
Dat tibi securos vilis tegeticula somnos:
Pervigil in pluma Caius, ecce, jacet.
Caius à prima tremebundus luce salutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Cai, redde, inquit Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagrâ, chiragrâque secatur
Caius; & mallet verbera mille pati.
Quod nec manè vomis, nec morbo, Condyle, fœtes;
Non mavis, quàm ter Caius esse tuus.

Ad Calocissum. LXXVII.

ADdere quid cessas, puer, immortale Falernum?
Quadrantem duplica de seniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calocisse, deorum
Sex jubeo cyathos fundere? Cæsar erit.
Sutilis aptetur decies rosa crinibus, ut sit
Qui posuit sacræ nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da pocula, fiat ut illud
Nomen, ab Odrysio quod deus orbe tulit.

De Hippocrate. LXXVIII.

SAntonicâ medicata dedit mihi pocula virgâ:
Os hominis! mulsum me rogat Hippocrates.
Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
Χάλκεια donanti χρύσεια qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
Accipiat; sed si potat in elleboro.

De Herode. LXXIX.

CLinicus Herodes trullam ſubduxerat ægro:
Deprenſus dixit; ſtulte, quid ergo bibis?

Ad Julium. LXXX.

RUmpitur invidiâ quidam, cariſſime Juli,
Quòd me Roma legit; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quod turba ſemper in omni
Monſtramur digito; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, tribuit quòd Cæſar uterque
Jus mihi natorum; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd rus mihi dulce ſub urbe eſt,
Parvaque in urbe domus; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd ſum jucundus amicis,
Quòd conviva frequens; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd amamur,quódq;probamur:
Rumpatur, quiſquis rumpitur invidiâ.

Ad Quinctum Ovidium. LXXXI.

VIndemiarum non ubique proventus
Ceſſavit, Ovidi: pluvia profuit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum, de M. Antonio. LXXXII.

MArcus amat noſtras Antonius, Attice, Muſas,
Charta ſalutatrix ſi modò vera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Toloſæ
Gloria, quem genuit pacis alumna quies.

Ad librum. LXXXIII.

TU, qui longa potes diſpendia ferre viarum,
I, liber, abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, ſi te nunc mitteret emptor:
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi, reffert, à fonte bibatur,
Quæ fluit, an pigro quæ ſtupet unda lacu.

In Baſſum. LXXXIV.

DEnariis tribus invitas, & manè togatum
Obſervare jubes atria, Baſſe, tua:
Deinde hærere tuo lateri, præcedere ſellam;
Ad vetulas tecum plùs minus ire decem.

Trita

Trita quidem nobis togula est, vilisque, putrisque:
Denariis tamen hanc non emo, Basse, tribus.

Adulatur Domitiano. LXXXV.

APpia, quam simili venerandus in Hercule Cæsar
Consecrat, Ausoniæ maxima fama viæ;
Si cupis Alcidæ cognoscere facta prioris,
Disce. Libyn domuit: aurea poma tulit.
Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem sylvis cervum, Stymphalidas undis
Abstulit: à Stygia cum cane venit aqua.
Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Hesperias Tusco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides. major quæ gesserit, audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Asseruit possessa malis Pallatia regnis:
Prima suo gessit pro Jove bella puer.
Solus Iuleas cùm jam retineret habenas,
Tradidit, inque suo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:
Sudantem Getica ter nive lavit equum.
Sæpe recusato Parthos duxisse triumphos,
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
Astra suis, coelo sidera, serta Jovi.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
Tarpeio deus hic comodet ora patri.

Ad Phœbum. LXXXVI.

QUadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potiùs mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
Quod tibi non possum solvere, Phœbe, meum est.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER X.

Liber ad lectorem. I.

SI nimius videor, ſeràque coronide longus
  Eſſe liber: legito pauca, libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
  Pagina: fac tibi me, quàm cupis eſſe, brevem.

Ad eundem. II.

FEſtinata prior decimi mihi cura libelli
  Elapſum manibus nunc revocavit opus.
Nota leges quædam, ſed limâ raſa recenti:
  Pars nova major erit: lector, utrique fave:
Lector, opes noſtræ; quem cùm mihi Roma dediſſet,
  Nil tibi quod demus majus habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
  Et meliore tui parte ſuperſtes eris.
Marmora Meſſalæ findit caprificus, & audax
  Dimidios Criſpi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec ſecula præſunt;
  Solaque non nôrunt hæc monumenta mori.

Ad Priſcum. III.

VErnaculorum dicta, ſordidum dentem,
  Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ ſulphurato nolit empta ramento,
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poëta quidam clancularius ſpargit;
Et vult videri noſtra: credis hoc, Priſce,
Voce ut loquatur pſittacus coturnicis,
Et concupiſcat eſſe Canus aſcaules?
Procul à libellis nigra ſit meis fama,
Quos rumor albâ gemmeus vehit pennâ.
Cur ego laborem notus eſſe tam pravè,
Conſtare gratìs cùm ſilentium poſſit?

Ad Mamurram. IV.

QUi legis Oedipodem, caligantemque Thyeſten,
Colchidas,& Scyllas; quid niſi monſtra legis?
Quid tibi raptus Hylas,quid Parthenopæus,& Atys?
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutuſve puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana juvant miſeræ ludibria chartæ?
Hoc lege, quod poſſis dicere jure,Meum eſt.
Non hic Centauros, non Gorgonas,Harpyiaſque
Invenies: hominem pagina noſtra ſapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
Nec te ſcire: legas *αἴτια* Callimachi.

In maledicum Poetam. V.

QUiſquis ſtolæve purpuræve contemptor,
Quos colere debet, læſit impio verſu;
Erret per urbem pontis exſul & clivi,
Interque raucos ultimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
Clauſuſque fornix triſte frigus extendat:
Vocet beatos,clamitetque felices,
Orciniana qui feruntur in ſponda:
Et, cùm ſupremæ fila venerint horæ,
Dieſque tardus; ſentiat canum litem,
Abigatque moto noxias aves panno.
Nec finiantur morte ſimplices pœnæ:
Sed modò ſeveri ſectus Æaci loris,
Nunc inquieti monte Siſyphi preſſus,
Nunc inter undas garruli ſenis ſiccus,
Delaſſet omnes fabulas poetarum:
Et cùm fateri Furia juſſerit verum,
Prodente clamet conſcientia, *ſcripſi.*

De adventu Trajani. VI.

FElices, quibus urna dedit ſpectare coruſcum,
Solibus Arctois, ſideribuſque ducem!
Quando erit ille dies,quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Latia culta feneſtra nuru? Quan-

Quando moræ dulces, longusque à Cæsare pulvis,
  Totaque Flaminiâ Roma videnda viâ ?
Quando eques, & picti tunicâ Nilotide Mauri
  Ibitis, & populi vox erit una, Venit ?

Ad Rhenum, de eodem. VII.

NYmpharum pater amniumque Rhene,
Quicunque Odrysias bibunt pruinas,
Sic semper liquidis fruaris undis,
Nec te barbara contumeliosi
Calcatum rota conterat bubulci ;
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas utraque ripa :
Trajanum populis suis, & urbi,
Tibris te dominus rogat, remittas.

De Paulla. VIII.

NUbere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullam
  Nolo ; anus est: vellem, si magis esset anus.

De se. IX.

UNdenis pedibusque, syllabisque,
Et multo sale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis : quid invidetis ?
Non sum Andremone notior Caballo.

In Paullum. X.

CUm tu, laurigeris annum qui fascibus intras,
  Manè salutator limina mille teras :
Hîc ego quid faciam ? quid nobis, Paulle, relinquis,
  Qui de plebe Numæ, densaque turba sumus ?
Qui me respiciat, dominum regemque vocabo ?
  Hoc tu (sed quantò blandius !) ipse facis.
Lecticam, sellamque sequar ? nec ferre recuso :
  Per medium pugnas sed prior ire lutum.
Sæpiùs adsurgam recitanti carmina ? tu stas,
  Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti ?
  Divisit nostras purpura vestra togas.

In

In Calliodorum. XI.

NIl aliud loqueris, quam Thesea Perithoumque;
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
Dispeream, si tu Pyladi præstare matellam
Dignus es, aut porcos pascere Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
Et lotam (ut multum) terque quaterque togam.
Quid? quòd nil unquam Pyladi donavit Orestes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

Ad Domitium. XII.

ÆMiliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaëtontei qui petis arva Padi;
Ne vivam, nisi te, Domiti, permitto libenter,
Grata licèt sine te sit mihi nulla dies.
Sed desiderium tanti est, ut messe vel unâ
Urbano releves colla perusta jugo.
I, precor, & totos avidâ cute combibe soles.
Quàm formosus eris, dum peregrinus eris!
Et venies albis non cognoscendus amicis,
Libabitque tuas pallida turba genas!
Sed via quem dederat, rapiet citò Roma colorem,
Niliaco redeas tu licèt ore niger.

Ad Tuccam. XIII.

CUm cathedralicios portet tibi rheda ministros,
Et Libys in longo pulvere sudet eques;
Strataque non unas cingant triclinia Baias,
Et Thetis unguento palleat uncta tuo;
Candida Setini rumpant crystalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus:
Urere non miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam, malè sit cur tibi, Tucca? bene est.

Ad Crispum. XIV.

CEdere de nostris nulli te dicis amicis.
Sed sit ut hoc verum, quid, rogo, Crispe, facis?
Mutua cùm peterem sestertia quinque, negasti;
Non caperet nummos cùm gravis arca tuos.

Quan-

Quando fabæ nobis modium farrisve dedisti,
Cùm tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidæ missa est toga tempore brumæ?
Argenti venit quando selibra mihi?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quàm quòd me coram pedere, Crispe, soles.

De Apro. XV.

DOtatæ uxori cor arundine fixit acuta,
Sed dum ludit Aper; ludere novit Aper.

In Caium. XVI.

SI donare vocas promittere, nec dare, Cai;
Vincam te donis, muneribusque meis.
Accipe Callaicis quicquid fodit Astur in arvis,
Aurea quicquid habet divitis unda Tagi;
Quicquid Erithræa niger invenit Indus in alga,
Quicquid & in nidis unica servat avis;
Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
Quicquid habent omnes, accipe quomodo das.

De Macro, ad Musam. XVII.

SAturnalicio Macrum fraudare tributo
Frustra, Musa, cupis: non licet, ipse petit:
Solenneisque jocos, nec tristia carmina poscit;
Et queritur nugas obticuisse meas:
Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis.
Appia, quid facies, si leget ista Macer?

De Mario. XVIII.

NEc vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec spondet, nec vult credere; sed nec habet.
Turba tamen non deest, sterilem quæ curet amicum.
Eheu, quàm fatuæ sunt tibi, Roma, togæ!

Mittit librum suum ad Plinium. XIX.

NEc doctum satìs, & parùm severum,
Sed non rusticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio Thalia,
I perfer: brevis est labor peractæ
Altum vincere tramitem Suburæ.
Illic Orphea protinus videbis

Udi

Udi vertice lubricum theatri;
Mirantesque feras, avemque regem,
Raptum quæ Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cœlata est aquilæ minore pennâ.
Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum,
Hoc quod secula, posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora est tua, cùm furit Lyæus,
Cùm regnat rosa, cùm madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. XX.

DUcit ad auriferas quòd me Salo Celtiber oras,
Pendula quòd patriæ visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis,
Et prætextata cultus amicitia,
Tu facis; in terris quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magìs.
Tecum ego vel sicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit.

Ad Sextum. XXI.

SCribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix Claranus, quid, rogo, Sexte, juvat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline, libris:
Judice te major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine Grammaticis.

In Philænim. XXII.

CUr spleniato sæpe prodeam mento,
Albave pictus sana labra cerussa,
Philæni, quæris? basiare te nolo.

De

De M. Antonio. XXIII.

JAm numerat placido felix Antonius ævo
  Quindecies actas primus Olympiadas:
Præteritosque dies, & tutos respicit annos;
  Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque:
  Nulla fuit, cujus non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
  Vivere bis, vitâ posse priore frui.

Ad Kalend. Martias. XXIV.

NAtales mihi Martiæ Kalendæ,
  (Lux formosior omnibus Kalendis),
Quinquagesima liba, septimamque
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos, (si tamen expedit roganti);
Annos addite bis, precor, novenos,
Ut nondum nimiâ piger senectâ,
Sed vitæ tribus areis peractis,
Lucos Elysiæ petam puellæ.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

De Mucio. XXV.

IN matutina nuper spectatus arena
  Mucius, imposuit qui sua membra focis,
Si patiens, fortisque, tibi durusque videtur,
  Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cùm dicatur, tunicâ presente molestâ,
  Ure manum: plus est dicere, non facio.

De morte Vari. XXVI.

VAre, Paratonias Latia modò vite per urbes
  Nobilis, & centum dux memorande viris:
At nunc Ausonio frustra promisse Quirino,
  Hospita Lagæi littoris umbra jaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
  Pinguia nec mœstis addere thura rogis:
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
  Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Ad

Ad Diodorum. XXVII.

NAtali, Diodore, tuo conviva ſenatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques;
Et tua tricenos largitur ſportula nummos.
Nemo tamen natum te. Diodore, putat.

Ad Janum. XXVIII.

ANnorum, nitidique ſator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota preceſq; vocant,
Pervius exiguos habitabas antè Penates,
Plurima quà medium Roma terebat iter:
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis;
Et fora tot numeras, Jane, quot ora geris.
At tu, ſancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

De Apollinaris littore Formiano. XXIX.

O Temperatæ dulce Formiæ litus,
Vos, cùm ſeveri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille ſanctæ dulce Tibur uxoris,
Nec Tuſculanos, Algidoſve receſſus,
Præneſte nec ſic, Antiumve miratur.
Non blanda Circe, Dardaniſve Cajeta
Deſiderantur, nec Marica, nec Liris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic ſumma leni ſtringitur Thetis vento;
Nec languet æquor: viva ſed quies ponti
Pictam phaſelon adjuvante fert aura:
Sicut puellæ non amantis æſtatem
Mota ſalubre purpura venit frigus.
Nec ſeta longo quærit in mari prædam;
Sed à cubili lectuloque jactatam
Spectatus alte lineam trahit piſcis.
Si quando Nereus ſentit Æoli regnum,
Ridet procellas tuta de ſuo menſa.
Piſcina rhombum paſcit, & lupos vernas;
Natat ad magiſtrum delicata muræna.

Nomen-

Nomenculator mugilem citat notum,
Et adesse jussi prodeunt senes mulli.
Frui sed istis quando, Roma, permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotiosis rebus urbis hærenti?
O janitores, villicique felices!
Dominis parantur ista; serviunt vobis.

In Calliodorum. XXX.

ADdixti servum nummis herè mille trecentis,
Ut bene coenares, Calliodore, semel:
Nec bene cœnâsti. mullus tibi quatuor emptus
Librarum cœnæ pompa caputque fuit.
Exclamare libet; non est hic, improbe, non est
Piscis: homo est. hominem, Calliodore, voras.

De imagine M. Antonii, ad Cæditianum. XXXI.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,
Quos referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis
Primus: in hoc juvenem se videt ore senex.
Ars utinam mores, animumque effingere posset:
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Ad Munatium Gallum. XXXII.

SImplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
Cecropium superas qui bonitate senem;
Sic tibi consoceri claros retinere Penates
Perpetuâ natæ det face casta Venus:
Ut tu, si viridi tinctos ærugine versus
Fortè malus livor dixerit esse meos,
Ut facis, à nobis abigas: nec scribere quemquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc servare modum nostri novere libelli;
Parcere personis, dicere de vitiis.

Ad Trajanum. XXXIII.

DI tibi dent quicquid, princeps Trajane, mereris;
Et rata perpetuò, quæ tribuere, velint:
Qui sua restituis spoliato jura patrono;
Libertis exsul non erit ille suis.

Dignus

Dignus es, ut poſſis totum ſervare clientem :
 Et (liceat tantùm vera probare) potes.

De Sulpitia. XXXIV.

OMnes Sulpitiam legant puellæ,
 Uni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpitiam legant mariti,
Uni qui cupiunt placere nuptæ.
Non hæc Colchidos adſerit furorem,
Diri prandia nec refert Thyeſtæ;
Scyllam, Byblida nec fuiſſe credit :
Sed caſtos docet, & pios amores,
Luſus, delicias, facetiaſque.
Cujus carmina qui bene æſtimârit,
Nullam dixerit eſſe ſanctiorem.
Hac condiſcipulâ, vel hac magiſtrâ
Eſſes doctior & pudica Sappho.
Sed tecum pariter ſimulque viſam
Durus Sulpitiam Phaon amaret.
Fruſtra : namque ea nec Tonantis uxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto ſibi viveret Caleno.

In Munnam. XXXV.

IMproba Maſſiliæ quicquid fumaria cogunt,
 Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus;
A te, Munna, venit : miſeris tu mittis amicis
 Per freta, per longas toxica ſæva vias:
Nec facili pretio, ſed quo contenta Falerni
 Teſta ſit, aut cellis Setia cara ſuis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
 Hæc, puto, cauſa tibi eſt; ne tua vina bibas.

Ad Maternum. XXXVI.

JUris, & æquarum cultor ſanctiſſime legum,
 Veridico Latium qui regis ore forum;
Municipi, Materne, tuo veterique ſodali
 Callaicum mandas ſi quid ad Oceanum.
An Laurentino turpes in littore ranas,
 Et ſatius tenues ducere credis acos;

Ad ſua captivum quàm ſaxa remittere mullum,
Viſus erit libris qui minor eſſe tribus ?
Et fatuam ſumma cœnare pelorida menſa,
Quoſque tegit lævi cortice concha brevis;
Oſtrea Baianis quam non liventia teſtis,
Quæ pueri domino non prohibente vorent ?
Hîc olidam clamoſus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos ſordida præda canes.
Illic piſcoſo modò vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce, redit ſporta piſcator inani:
Venator capta mele ſuperbus adeſt.
Omnis ab urbano venit ad mare cœna macello,
Callaicum mandas ſi quid ad Oceanum.

Ad Calenum. XXXVII.

O Molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpitia tua jugales
Indulſit deus & peregit annos!
O nox omnis, & hora, quæ notata eſt
Charis littoris Indici lapillis!
Vixiſti tribus, ô Calene, luſtris.
Ætas hæc tibi tota computatur;
Et ſolos numeras dies mariti.
Ex illis tibi ſi diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam,
Malles quàm Pyliam quater ſenectam.

In Lesbiam. XXXVIII.

COnſule te Bruto quid juras, Lesbia, natam ?
Mentiris : nata es, Lesbia, rege Numâ.
Sic quoque mentiris : namque, ut tua ſecula narrant,
Ficta Prometheo diceris eſſe luto.

In Proculeiam. XXXIX.

MEnſe novo Jani veterem, Proculeia, maritum
Deſeris, atque jubes res ſibi habere ſuas.
Quid, rogo, quid factum eſt ? ſubiti quæ cauſa doloris ?
Nil mihi reſpondes ? dicam ego : prætor erat.

Con-

Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum
Millibus, ut nimiùm munera parca dares :
Et populare ſacrum bis millia dena tuliſſet.
Diſcidium non eſt hoc, Proculeia ; lucrum eſt.

Ad Dindymum. XL.

TAm dubia eſt lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus, & ſoles, & levis aura terat.
Celantur ſimili ventura Cydonia lana,
Pollice virgineo quæ ſpoliata nitent.

Ad Philerotem. XLI.

SEptima jam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Q. Ovidium. XLII

QUincte Caledonios Ovidi viſure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumque patrem ;
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia ? nec retinet ruſque focuſque ſenem ?
Gaudia tu differs : at non & ſtamina differt
Atropos ; atque omnis ſcribitur hora tibi.
Præſtiteris caro (quis non hoc laudet ?) amico,
Ut potior vita ſit tibi ſancta fides.
Sed reddare tuis tandem manſure Sabinis,
Teque tuas numeres inter amicitias.

In delicatum lectorem. XLIII.

SI quid lene mei dicunt & dulce libelli,
Si quid honorificum pagina blanda ſonat ;
Hoc tu pingue putas, & coſtam rodere mavis,
Ilia Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, ſi delectaris aceto :
Non facit ad ſtomachum noſtra lagena tuum.

In Mathonem. XLIV.

OMnia vis belle Matho dicere : dic aliquando
Et bene : dic neutrum : dic aliquando male.

Ad Iulium Martialem. XLV.

VItam quæ faciunt beatiorem,
Jucundiſſime Martialis, hæc ſunt :
Res non parta labore, ſed relicta ;

Non

Non ingratus ager; focus perennis;
Lis nunquam; toga rara; mens quieta;
Vires ingenuæ; salubre corpus;
Prudens simplicitas; pares amici;
Convictus facilis; sine arte mensa;
Nox non ebria, sed soluta curis;
Non tristis torus, & tamen pudicus;
Somnus qui faciat breves tenebras;
Quod sis, esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Convivium. XLVI.

NUnciat octavam Phariæ sua turba juvencæ,
Et sistrata redit calva subitque cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
Septem signa capit, sex sumus; adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus est lactuca sedens, & sectile porrum:
Nec deest ructatrix mentha, nec herba salax.
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,
Et madidum thynni de sale sumen erit.
Parvus in his, unâ ponetur cœnula mensâ,
Hœdus inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro structoris, ofellæ,
Et faba fabrorum, prototomique rudes.
Pullus ad hæc, cœnisque tribus jam perna superstes
Addetur: saturis mitia poma dabo.
De Nomentana vinum sine fæce lagena,
Quæ bis Frontino consule plena fuit.
Accedent sine felle joci, nec manè timenda
Libertas, & nil quod tacuisse velis.
De Prasino conviva meus, Venetoque loquatur:
Nec facient quemquam pocula nostra reum.

In Cottam. XLVII.

CUm potes amethystinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano; Pro-

Propinas modò conditum Sabinum.
Et dicis mihi Cotta, *vis in auro?*
Quisquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. XLVIII.

FRangat Idumæas tristis Victoria palmas:
Plange, Favor, sævâ pectora nuda manu.
Mutet Honor cultus, & iniquis munera flammis:
Mitte coronatas, Gloria mœsta, comas.
Heu facinus! primâ fraudatus, Scorpe, juventâ
Occidis, & nigros tam cito jungis equos.
Curribus illa tuis semper properata, brevisque
Cur fuit, & vitæ tam propè meta tuæ?

Ad Faustinum. XLIX.

SIdera jam Tyrius Phryxei respicit agni
Taurus, & alternum Castora fugit hyems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbos:
Ismarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
Abstulit? ô soles, ô tunicata quies!
O nemus, ô frontes, solidumque madentis arenæ
Litus, & æquoreis splendidus Anxur aquis,
Et non unius spectator lectulus undæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
Sed nec Marcelli, Pompeianumque, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora juncta quater:
Nec Capitolini summum penetrale Tonantis,
Quæque nitent cœlo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino?
Quæ tua sunt, tibi habe: quæ mea, redde mihi.

Epitaphium Scorpi. L

ILle ego sum Scorpus, clamosi gloria Circi,
Plausus, Roma, tui, deliciæque breves:
Invida quem Lachesis raptum trieteride nonâ,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Olum. LI.

MEnsas, Ole, bonas ponis: sed ponis opertas.
Ridiculum est: possum sic ego habere bonas.

In Gallum. LII.

TOtis, Galle, jubes tibi me ſervire diebus,
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Caſcellius ægrum;
Infeſtos oculis uris, Higine, pilos.
Non ſecat & tollit ſtillantem Fannius uvam:
Triſtia ſervorum ſtigmata delet Eros.
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes.
Qui ſanet ruptos, dic mihi, Galle, quis eſt?

Ad Sextum. LIII.

ARgenti libram mittebas: facta ſelibra eſt,
Sed piperis. tanti non emo, Sexte, piper.

Ad Frontinum. LIV.

ANxuris æquorei placidos, Frontine, receſſus,
Et propiùs Baias, littoreamque domum,
Et quod inhumanæ, Cancro fervente, cicadæ
Non novere nemus, flumineoſque lacus,
Dum colui; doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus eſt? jactamur in alto
Urbis, & in ſterili vita labore perit;
Dura ſuburbani dum jugera paſcimus agri,
Vicinoſque tibi, ſancte Quirine, Lares.
Sed non ſolus amat, qui nocte dieque frequentat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes
Juro deos, & non officioſus amo.

In delicatum lectorem. LV.

COnſumpta eſt uno ſi lemmate pagina, tranſis,
Et breviora tibi, non meliora placent.
Dives, & ex omni poſita eſt inſtructa macello
Cœna tibi; ſed te mattya ſola juvant.
Non opus eſt nobis nimiùm lectore guloſo:
Hunc volo, qui fiat non ſine pane ſatur.

De Munna. LVI.

JUra trium petiit à Cæſare diſcipulorum,
Adſuetus ſemper Munna docere duos.

Epi-

Epitaphium Erotii. LVII.

HIc festinatâ requiescit Erotion umbrâ,
Crimine quam fati sexta peremit hyems.
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua justa dato.
Sic Lare perpetuo, sic, turba sospite, solus
Flebilis in terra sit lapis iste tua.

Ad magistrum ludi. LVIII.

LUdi magister, parce simplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicatæ diligat chorus mensæ:
Nec calculator, nec notarius velox
Majore quisquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
Tostamque fervens Julius coquit messem.
Scuticaque loris horridis Scythæ pellis,
Quâ vapulavit Marsyas Celænæus,
Ferulæque tristes, sceptra pædagogorum,
Cessent, & Idus dormiant in Octobres:
Æstate pueri si valent, satìs discunt.

Epitaphium nobilis matronæ. LIX.

MArmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausoli saxis Pyramidumque legis.
Bis mea Romano spectata est vita Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas:
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Una pudicitiæ copula nota meæ.

Ad Pollam. LX.

COntigeris regina meos si Polla libellos,
Non tetricâ nostros excipe fronte jocos.
Ille, tuus vates, Heliconis gloria nostri,
Pieria caneret cùm fera bella tuba.
Non tamen erubuit ludenti dicere versu:
Si nec rideo, mi Cotta, quid hic facio?

In Carmenionem. LXI.

CUm te municipem Corinthiorum
Jactes, Carmenion, negante nullo;
Cur frater tibi dicor ex Iberis
Et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexa nitidus coma vagaris:
Hispanis ego contumax capillis.
Levis dropace tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus, genísque.
Os blæsum tibi, debilisque lingua est:
Nobis filia fortiùs loquetur.
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Ne te, Carmenion, vocem sororem.

De Theopompo. LXII.

QUis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus
Qui jussit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigrâ violare culinâ
Sustinet? has uncto polluit ungue comas?
Quis potiùs cyathos, aut quis crystalla tenebit?
Quâ sapient meliùs mixta Falerna manu?
Si tam sidereos manet exitus iste ministros,
Jupiter utatur jam Ganymede coco.

Epitaphium vetulæ. LXIII.

PYrrhæ filia, Nestoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laërtes aviam senex vocavit,
Nutricem Priamus, socrum Thyestes;
Jam cornicibus omnibus superstes,
Hoc tandum sita durat in sepulchro
Calvo Plotia cum Melanthione.

In Læliam. LXIV.

CUm tibi non Ephesus, nec sit Rhodus, aut Mitylene,
Sed domus in vico, Lælia, patricio,
Deque

Deque coloratis nunquam lita mater Etruſcis,
  Durus Aricina de regione pater;
Ζωὴ καὶ ψυχὴ laſcivum congeris uſque,
  Pro pudor! Herſiliæ civis, & Egeriæ.
Tu licet ediſcas totam referaſque Corinthon,
  Non tamen omnino, Lælia, Thais eris.

De Polla. LXV.

CUſtodes das, Polla, viro; non accipis ipſa:
  Hoc eſt uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LXVI.

QUòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
  Deſidiæ tibi ſum, docte Potite, reus.
Juſtius at quantò mirere, quòd exeat unus,
  Labantur toti cùm mihi ſæpe dies?
Nunc reſalutantes video nocturnus amicos:
  Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam ſignat mea gemma Dianam:
  Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quinta rapit.
Nunc conſul, prætorve tenet, reduceſque choreæ:
  Auditur toto ſæpe poeta die.
Sed nec cauſidico poſſis impunè negare,
  Nec ſi te rhetor grammaticuſve rogent.
Balnea poſt decimam laſſo, centumque petuntur
  Quadrantes: fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. LXVII.

QUiſquis læta tuis & ſera parentibus optas
  Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hâc caras tellure Rabirius umbras:
  Nulli ſorte jacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori nox mitis & ultima cluſit:
  Arſerunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos ſibi quærit in annis.
  Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

De Nerva, adulationibus inimico. LXVIII.

FRustra Blanditiæ venitis ad me
Attritis miserabiles labellis:
Dicturus dominum deumque non sum.
Jam non est locus hac in urbe vobis:
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humilesque, supplicesque
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed justissimus omnium senator:
Per quem de Stygia domo reducta est
Siccis rustica Veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caveto
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. LXIX.

LItera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Ausoniæ dona severa togæ:
Quâ non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
Vellet Mecœnas Cæsarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuisset:
Non quâcunque manu victima cæsa litat.
A te missa venit: possem nisi munus amare,
Marce, tuum; poteram nomen amare meum.
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,
Officium docti judiciumque viri.

Ad Romam. LXX.

JAm parce lasso, Roma, gratulatori,
Lasso clienti: quamdiu salutator
Anteambulones, & rogatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto;
Cùm Scorpus una quindecim graves hora
Ferventis auri victor auferat saccos?
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim campos.
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus;

Nec

Nec quæ paludes delicata Pomptinas
Ex arce clivi ſpectat uva Setini.
Quid concupiſcam, quæris ergo? dormire.

De Cotta amico mercenario. LXXI.

MIllia viginti quondam me Cotta popoſcit;
Et, fateor, magni non erat ille nimis.
Annus abit: bis quina dabis ſeſtertia? dixit.
Poſcere plus viſus, quàm priùs, ille mihi.
Jam duo poſcenti poſt ſextum millia menſem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Tranſierant binæ forſan trinæve Kalendæ,
Aureolos ultro quatuor ipſe petit:
Non dedimus. centum juſſit me mittere nummos:
Sed viſa eſt nobis hæc quoque ſumma gravis:
Sportula nos junxit quadrantibus arida centum:
Hanc voluit: puero diximus eſſe datam.
Inferiùs numquid potuit deſcendere? fecit.
Vilior hic gratìs cœpit amare: nego.

De Mævio. LXXII.

HOc, fortuna, tibi videtur æquum?
Civis non Syriæve Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques cataſtis,
Sed de plebe Remi, Numæque verna,
Jucundus, probus, innocens, amicus,
Linguâ doctus utrâque, cujus unum eſt,
Sed magnum vitium, quòd eſt poeta,
Pullo Mævius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus.

De Caro medico defuncto, ad Maximum. LXXIII.

NEquius à Caro nihil unquã, Maxime, factum eſt,
Quàm quòd febre perit: fecit & illa nefas.
Sæva, nocens febris ſaltem quartana fuiſſet:
Servari medico debuit illa ſuo.

Ad Macrum. LXXIV.

IBis litoreas, Macer, Salonas:
Ibit rara fides, amorque recti,

Et ſecum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit poteſtas.
Felix auriferæ colone terræ,
Rectorem vacuo ſinu remittes,
Optabiſque moras, & exeuntem
Udo, Dalmata, gaudio ſequêris.
Nos Celtas, Macer, & truces Iberos
Cum deſiderio tui petemus.
Sed quæcunque tamen feretur illic
Piſcoſi calamo Tagi notata,
Macrum pagina noſtra nominabit.
Sic inter veteres legar poetas,
Nec multos mihi præferas priores;
Uno ſed tibi ſim minor Catullo.

De Torquato & Otacilio. LXXV.

AD lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit: cucumam fecit Otacilius.
Diſpoſuit daphnona ſuo Torquatus in agro:
Caſtaneas centum ſevit Otacilius.
Conſul Torquatus, vici fuit ille magiſter;
Nec minor in tanto viſus honore ſibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim;
Sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. LXXVI.

PLorat Eros, quoties maculoſæ pocula myrrhæ
Inſpicit, aut pueros, nobiliuſve citrum:
Et gemitus imo promit de pectore, quòd non
Tota miſer coemat ſepta, feratque domum.
Quàm multi faciunt, quod Eros, ſed lumine ſicco!
Pars major lacrymas ridet, & intus habet.

Ad Gallum. LXXVII.

SI quid noſtra tuis adicit vexatio rebus,
Manè, vel à media nocte togatus ero;

Stri-

Stridentesque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed si non fias quadrante beatior uno
Per gemitus nostros, ingenuasque cruces;
Parce precor lasso, vanosque remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & mihi, Galle, nocent.

Ad Marinum. LXXVIII.

RAros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, calvæ
Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti redeunt jubente vento,
Redduntu rque sibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
Inter Splendophorum Telesphorumque,
Cidæ stare putabis Hermeroten.
Vis tu simpliciùs senem fateri?
Ut tandem videaris unus esse,
Tonsor jam reliquos metat capillos.
Calvo turpius est nihil comato.

De Ladonte nauta. LXXIX.

JAm senior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cùm sæpe vagus premeret torrentibus undis
Tibris, & hyberno rumperet arva lacu:
Emeritam puppim, ripa quæ stabat in alta,
Implevit saxis, opposuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. quis credere posset?
Auxilium domino mersa carina tulit.

De Lauro. LXXX.

NEmo nova caluit sic inflammatus amica,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat lusor, dum floruit ætas;
Nunc postquam desît ludere, prima pila est.

De natali Restituti. LXXXI.

OCtobres age sentiat Kalendas
Facundi pia Roma Restituti.

Linguis omnibus & favete votis;
Natalem colimus, tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, breveſque mappæ
Exſpectent gelidi jocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus ebriæque noctis
Cœnatoria mittat advocato.
Infamata virum puella vicit?
Veros ſardonychas, ſed ipſa, tradat.
Mirator veterum ſenex avorum
Donet Phidiaci toreuma cœli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum rapinas.
Si mittit ſua quiſque, quid poetam
Miſſurum tibi, Reſtitute, credis?

Ad Cottam. LXXXII.

OMnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos,
Accipis & ceras: officioſus homo es.

De ſtatua Junonis. LXXXIII.

JUno labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto, quanto ſuperâſſet in Ida
Judice convictas non dubitante deas.
Junonem, Polyclete, ſuam niſi frater amaret,
Junonem poterat frater amare tuam.

Ad Marium. LXXXIV.

MAri, quietæ cultor & comes vitæ,
Quo cive priſca gloriatur Atina;
Has tibi gemellas, barbari decus luci,
Commendo pinus, iliceſque Faunorum,
Et ſemidocta villici manu ſtructas
Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas tinxit agni ſæpe ſanguis, aut hœdi,

Domi-

Dominamque sancti virginem deam templi,
Et quem sororis hospitem vides castæ
Martem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore, sive thure placabis:
Ubicunque noster Martialis est, dices,
Hac,ecce,mecum dextera litat vobis
Absens sacerdos; vos putate præsentem;
Et date duobus, quicquid alter optârit.

Ad Clementem. LXXXV.

SI prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras,
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer Atestinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpureâ sed modò culta togâ.
Ut rosa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic nova nec mento sordida charta juvat.

Munusculum pomorum. LXXXVI.

NOn mea Massylus servat pomaria serpens,
Regius Alcinoi nec mihi servit ager:
Sed Nomentanâ securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ sunt mihi nata Suburrâ,
Mittimus autumni cerea poma mei.

Ad Avitum. LXXXVII.

SÆpe loquar nimium gentes quòd,Avite,remotas,
Miraris, Latia factus in urbe senex;
Auriferumque Tagum sitiam, patriumque Salonem,
Et repetam saturæ sordida rura casæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit,& tenues luxuriantur opes.
Pascitur hîc, ibi pascit ager: tepet igne maligno
Hîc focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hîc pretiosa fames, conturbatorque macellus:
Mensa ibi divitiis ruris operta sui.
Quatuor hîc æstate togæ pluresque teruntur:
Autumnis ibi me quatuor una tegit.

I, cole nunc reges: quicquid non præſtat amicus,
Cùm præſtare tibi poſſit, Avite, locus.

De Numa. LXXXVIII.

DUm levis arſurâ ſtruitur libitina papyro,
Dum myrrham & caſiam flebilis uxor emit:
Jam ſcrobe, jam lecto, jam pollinctore parato
Hæredem ſcripſit me Numa: convaluit.

De figura Socratis. LXXXIX.

SI Romana forent hæc Socratis ora, fuiſſent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

In plagiarium. XC.

QUid, ſtulte, noſtris verſibus tuos miſces?
Cum ligitante quid tibi, miſer, libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquiliſque ſimiles facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, fruſtra crure ligneo curres.

De Capitolino. XCI.

ELyſio redeat ſi fortè remiſſus ab agro
Ille ſuo felix Cæſare Galba vetus;
Qui Capitolinum pariter Galbamque jocantes
Audierit, dicet; ruſtice Galba, tace.

Ad Avitum, de Gaditano pſeudo-poeta. XCII.

GAditanus, Avite, (dic,quid iſtud?)
Qui ſcribit nihil, attamen poeta eſt.

Ad municipes ſuos Bilbilitanos. XCIII.

MUnicipes, Auguſta mihi quos Bilbilis acri
Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis;
Ecquid læta juvat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus, & nomen, famaque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo:
Meque velit dici non minùs illa ſuum.
Quatuor acceſſit triceſima meſſibus æſtas,
Ut ſine me Cereri ruſtica liba datis.
Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ,
Mutavere meas Itala regna comas.

Exci-

Excipitis reducem placidâ si mente, venimus:
Aspera si geritis corda, redire licet.

Ad librum. XCIV.

I Nostro comes, i, libelle, Flacco
Longum per mare, sed faventis undæ;
Et cursu facili, tuisque ventis
Hispanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut sodales
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi quatuorque visos
Ipsa protinus à via salutes;
Et nostrum admoneas subinde Flaccum,
Jucundos mihi nec laboriosos
Secessus spatio paret salubri,
Qui pigrum faciant tuum parentem.
Hæc sunt. jam tumidus vocat magister,
Castigatque moras, & aura portum
Laxavit melior. vale, libelle:
Navem, scis puto, non moratur unus.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XI.

Ad librum. I.

QUò tu, quò, liber ociose, tendis,
Cultus sindone non quotidianâ?
Num quid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas inevolutus.
Libros non legit ille, sed libellos:
Nec musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis æstimas beatum,
Contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet ociosiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primus dominus levis carinæ.
Sunt illic duo tresve qui revolvant
Nostrarum tineas ineptiarum:
Sed cùm sponsio, fabulæque lassæ
De Scorpo fuerint & Incitato.

Ad lectores. II.

TRiste supercilium, durique severa Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricii,
Et personati fastus, & regula morum,
Quicquid & in ludis non sumus, ite foras.
Clamant ecce mei, iô Saturnalia, versus,
Et licet, & sub te præside, Nerva, libet.

Ad lectores. III.

LEctores tetrici, salebrosum ediscite Sanctram:
Nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

De suis libellis. IV.

NOn urbana meâ tantum Pimpleide gaudent
Ocia, nec vacuis auribus ista damus:
Sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
A rigido teritur centurione liber.

Dicitur & nostros cantare Britannia versus.
Quid prodest? nescit sacculus ista meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantaque Pieriâ prælia flare tubâ;
Cùm pia reddiderint Augustum numina terris,
Et Mecœnatem si mihi Roma daret!

Votum pro Nerva. V.

SAcra, Larésq; Phrygum, quos Trojæ maluit hæres,
Quàm rapere arsuras Laomedontis opes;
Scriptus & æterno nunc primùm Jupiter auro,
Et soror, & summi filia tota patris;
Et qui purpureis jam tertia nomina fastis,
Jane, refers Nervæ; vos precor ore pio:
Hunc omnes servate ducem, servate senatum:
Moribus hic vivat principis, ille suis.

In laudem Nervæ. VI.

TAnta tibi est recti reverentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: sed Numa pauper erat.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
Et cùm tot Crœsos viceris, esse Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus:
Te volet invictus pro libertate Camillus;
Aurum Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit Brutus; tibi Sylla cruentus
Imperium tradet, cùm positurus erit.
Et te privato cum Cæsare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi Crassus opes.
Ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
Si Cato reddatur, Cæsarianus erit.

Saturnalia. VII.

UNctis falciferi senis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Versu ludere non laborioso
Permittis, puto, pileata Roma.
Risisti: licet ergo, nec vetamur.
Pallentes procul hinc abite curæ;

Quic-

Quicquid venerit obvium loquamur,
Morosa sine cogitatione.
Misce dimidios, puer, trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:
Misce, Dindyme, sed frequentiores.
Possum nil ego sobrius: bibenti
Succurrent mihi quindecim poetæ.

De horto suo. VIII.

LAssa quod externi spirant opobalsama Glauci,
Ultima Corycio quæ cadit aura croco,
Poma quod hybernâ maturescentia capsâ,
Arbore quod vernâ luxuriosus ager,
De Pallatinis dominæ quod serica prelis,
Succina virgineâ quod regelata manu,
Amphora quod nigri, sed longè fracta Falerni,
Quod qui Sicanias detinet hortus apes,
Quod Cosmi redolent alabastra, focique deorum,
Quod modo divitibus lapsa corona comis;
Singula quid dicam? non sunt satìs, omnia misce:
Hoc fragrant horti lilia manè mei.

De statua Memoris. IX.

CLarus fronde Jovis, Romani fama cothurni,
Spirat Apelleâ redditus arte Memor.

De Turno. X

COntulit ad Satyras ingentia pectora Turnus:
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum suum. XL.

TOlle puer calices, tepidique toreumata Nili,
Et mihi securâ pocula trade manu,
Trita patrum labris, & tonso pura ministro;
Antiquus mensis restituatur honor.
Te potare decet gemmâ, qui Mentora frangis
In scaphium fæci, Sardanapale, tuæ.

In Zoilum. XII.

JUs tibi natorum vel septem, Zoile, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Epi-

Epitaphium Paridis. XIII.

QUiſquis Flaminiam teris, viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciæ, ſaleſque Nili,
Ars & gratia, luſus & voluptas,
Romani decus & dolor theatri,
Atque omnes Veneres Cupidineſque,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulcro.

De colono. XIV.

HÆredes, nolite brevem ſepelire colonum:
Nam terra eſt illi quantulacunque gravis.

Ad Sabinum. XV.

NOn omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
Invenies & quod manè, Sabine, legas.

Ad Lupum. XVI

DOnâſti, Lupe, rus ſub urbe nobis:
Sed rus eſt mihi majus in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis invenitur herba
Quàm coſti folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec ſerpens habitare tota poſſit.
Erucam malè paſcit hortus unam:
Conſumpto moritur culex ſalicto;
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt.
Fines mus populatur, & colono
Tanquam ſus Calydonius timetur;
Et ſublata volantis ungue Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino.
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picatâ.

Erraſti,

Errâſti, Lupe, literâ ſed unâ;
Nam quo tempore *prædium* dediſti,
Mallem tu mihi *prandium* dediſſes.

Ad Labullum. XVII.

DUm te proſequor, & domum reduco,
Aurem dum tibi præſto garrienti,
Et quicquid loqueris faciſque laudo,
Quot verſus poterant, Labulle, naſci?
Hoc damnum tibi non videtur eſſe,
Si quid Roma legit, requirit hoſpes,
Non deridet eques, tenet ſenator,
Laudat cauſidicus, poëta carpit,
Propter te perit: hoc, Labulle, verum eſt?
Hoc quiſquam ferat, ut tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi ſit minor meorum?
Triginta propè jam diebus una eſt
Nobis pagina vix peracta: ſic fit,
Cùm cœnare domi poëta non vult.

In Zoilum. XVIII.

OS malè cauſidicis, & dicis olere poetis:
Obtrectatori, Zoile, pejus olet.

In Cæcilium. XIX.

ATreus Cæcilius cucurbitarum,
Sic illas quaſi filios Thyeſtæ
In partes lacerat ſecatque mille.
Guſtu protinus has edes in ipſo,
Has prima feret, alterave cœna,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc ſeras epidipnidas parabit,
Hinc piſtor fatuas facit placentas,
Hinc & multiplices ſtruit tabellas,
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Ut lentem poſitam, fabamque credas:
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cybii, breveſque mænas:

Hinc

Hinc cellarius experitur artes,
Ut condat vario vafer ſapore
In rutæ folium capellianæ.
Sic implet gabatas, paropſidaſque,
Et leves ſcutulas, cavasque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venuſtum,
Unum ponere ferculis tot aſſem.

In Neſtorem. XX.

NEc toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula ſarta palude teges:
Nec puer, aut ſenior, nulla eſt ancilla, nec infans,
Nec ſera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Neſtor, dici atque videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil.

De Praſino. XXI.

SÆpius ad palmam Praſinus poſt fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.
I nunc, livor edax, dic te ceſſiſſe Neroni:
Vicit nimirum non Nero, ſed Praſinus.

De Apro. XXII.

ÆDes emit Aper, ſed quas nec noctua vellet
Eſſe ſuas: adeò nigra vetuſque caſa eſt.
Vicinos illi nitidus Maro poſſidet hortos.
Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

Ad Fabullum. XXIII.

IGnotos mihi cùm voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, quereriſque, litigaſque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

De Caio Proculo. XXIV.

CAius hanc lucem gemmâ mihi Julius albâ
Signat, iô, votis redditus ecce meis.
Deſperaſſe juvat, veluti jam rupta ſororum
Fila; minùs gaudent, qui timuere nihil.

Hypne,

Hypne, quid exſpectas piger? immortale Falernum
Funde; ſenem poſcunt talia vota cadum.
Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus,
Caius ut fiat, Julius, & Proculus.

In Zoilum. XXV.

ZOile, quid tota gemmam præcingere libra
Te juvat, & miſerum perdere ſardonycha?
Annulus iſte tuis fuerat modò cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conveniunt.

De mulione ſurdo. XXVI.

MUlio viginti venit modò millibus, Aule.
Miraris pretium tam grave? ſurdus erat.

In Charidemum. XXVII.

CUnarum fueras motor, Charideme, mearum,
Et pueri cuſtos, aſſiduuſque comes.
Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba,
Et queritur labris dextera puncta meis.
Sed tibi non crevi: te noſter villicus horret;
Te diſpenſator, te domus ipſa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſervas, quereris, ſuſpiria ducis;
Et vix à ferulis abſtinet ira manum.
Si Tyrios ſumpſi cultus, unxive capillos;
Exclamas, Nunquam fecerat iſta pater.
Et numeras noſtros adſtrictâ fronte trientes,
Tanquam de cella ſit cadus ille tua.
Deſine: non poſſum libertum ferre Catonem.
Muſa virum jam me dicet adulta tibi.

Ad Lygdum, de Amynta. XXVIII.

INdulget pecori nimiùm dum paſtor Amyntas,
Et gaudet fama luxuriaque gregis;
Cedentes oneri ramos, ſylvamque fluentem
Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, ſues habeat vicinus Iolas:
Te ſatis eſt nobis annumerare pecus.

In

In Cæcilianum. XXIX.

VIvida cùm poſcas epigrammata, mortua ponis
Lemmata, quî fieri, Cæciliane, poteſt?
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

Ad ſenem orbum. XXX.

ORbus es, & locuples, & Bruto conſule natus:
Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas juvenis, quas pauper habebas.
Qui novus eſt, mortem diligit ille tuam.

In Silium. XXXI

SIlius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominumque ſui tumulique Lariſque
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

De eodem. XXXII.

JAm propè deſertos cineres, & ſancta Maronis
Nomina qui colerat pauper, & unus erat.
Silius Andino tandem ſuccurrit agello,
Silius & vatem, non minor ipſe, colit.

Ad Julium Cerealem. XXXIII.

COenabis bellè, Juli Cerealis, apud me:
Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octavam poteris ſervare: lavabimur unà.
Scis quàm ſint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
Utilis, & porris fila reſecta ſuis.
Mox vetus, & tenui major cordylla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.
Altera non deerunt tenui verſata favillâ,
Et Velabrenſi maſſa recocta foco:
Et quæ Picenum ſenſerunt frigus olivæ.
Hæc ſatìs in guſtu. cætera nôſſe cupis?
Mentiar ut venias, piſces, conchylia, ſumen,
Et cortis ſaturas, atque paludis aves:
Quæ nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.

Ipſe

Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantes,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Rufina. XXXIV.

CLaudia cœruleis cùm ſit Rufina Britannis
Edita, cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! Romanam credere matres
Italides poſſunt, Atthides eſſe ſuam.
Dî bene, quòd ſancto peperit fœcunda marito,
Quòd ſperat generos, quódque puella nurus.
Sic placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. XXXV.

UNguenta, & caſias, & olentem funera myrrham,
Thuraque de medio ſemicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuiſti cinnama lecto,
Improbe,de turpi, Zoile, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare protervæ:
Non miror furem, qui fugitivus erat.

De Lupo,ad Urbicum. XXXVI.

HOrtatur fieri quòd te Lupus, Urbice, patrem,
Ne credas: nihil eſt quod minùs ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat ut facias.
Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantùm:
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu conſilio videaris ut uſus amici,
Sic morere, ut factum te putet eſſe patrem.

In Chæremonem. XXXVII.

QUòd nimiùm laudas, Chæremon Stoice,mortem,
Vis animum mirer ſuſpiciamque tuum.
Hanc tibi virtutem fractâ facit urceus anſâ,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus;
Et teges, & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quàm magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et ſtipulâ, & nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcitra lanis,
Conſtringatque tuos purpura texta toros: O

O quàm tu cupias ter vivere Neſtoris annos,
Et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Ad Severum. XXXVIII.

MIraris, docto quòd carmina mitto Severo;
Ad cœnam quòd te, docte Severe, vocem.
Jupiter ambroſiâ ſatur eſt, & nectare vivit:
Nos tamen exta Jovi, thura, merumque damus.
Omnia cùm tibi ſint dono conceſſa deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

In tonſorem. XXXIX.

QUid ſi me tonſor, cùm ſtricta novacula ſuprà eſt,
Tunc libertatem divitiaſque roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonſor,
Latro rogat: res eſt imperioſa timor.
Sed fuerit curvâ cùm tuta novacula thecâ,
Frangam tonſori crura manuſque ſimul.

De Charino. XL.

SEnos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos,
Nec cùm lavatur: cauſa quæ ſit, quæritis?
Dactyliothecam non habet.

In Fauſtum. XLI.

NEſcio tam multis quid ſcribas, Fauſte, puellis:
Hoc ſcio, quòd ſcribit nulla puella tibi.

In Juſtinum. XLII.

SExcenti cœnant à te, Juſtine, vocati
Lucis ad officium quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus eſſe ſolebam:
Nec locus hic nobis invidioſus erat.
Poſtera ſed feſtæ reddis ſolennia menſæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

In Vacerram. XLIII.

ET delator es, & calumniator:
Et fraudator es, & negotiator:

Et bellator es, & lanista: miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

In Maronem. XLIV.

NIl mihi das vivus: dicis post fata daturum.
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem. XLV.

PArva rogas magnos; sed non dant hæc quoq; magni.
Ut pudeat leviùs te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. XLVI.

AMphitheatrales inter nutrita magistros
Venatrix, sylvis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidissima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem;
Nec qui Dictæa Cephalum de gente secutus,
Luciferæ pariter venit ad astra deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror, infernas quamvis citò rapta sub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

Ad Pætum. XLVII.

SOlvere, Pæte, decem tibi me sestertia cogis:
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

In Vacerram. XLVIII

IN omnibus Vacerra quòd conclavibus
Consumit horas, & die tota sedet:
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Ad Pætum. XLIX.

AD primum decima lapidem quòd venimus hora,
Arguitur lentæ crimine pigritiæ.
Non est ista viæ, non est mea, sed tua culpa;
Misisti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

Ad

Ad Flaccum, de Baiis. L.

LIttus beatæ Veneris aureum Baias,
Baias ſuperbæ blanda dona naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, verſibus Baias.
Laudabo dignè non ſatìs tamen Baias,
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
Optare utrumque pariter, improbi votum eſt.
Quòd ſi deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum eſt Martialis & Baiæ!

De Philoſtrato. LI.

A Sinueſſanis conviva Philoſtratus undis
Conductum repetens nocte jubente larem,
Penè imitatus obit ſævis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit uſque gradus.
Non eſſet, nymphæ, tam magna pericula paſſus,
Si potiùs veſtras ille bibiſſet aquas.

Ad Soſibianum. LII.

NEmo habitat gratìs, niſi dives & orbus, apud te.
Nemo domum pluris, Soſibiane, locat.

De Antiocho tonſore. LIII.

QUi nondum Stygias deſcendere quærit ad undas,
Tonſorem fugiat, ſi ſapit, Antiochum.
Alba minùs ſævis lacerantur brachia cultris,
Cùm furit ad Phrygios enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon ſecat enterocelas,
Fractaque fabrili dedolat oſſa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta,
Collaque pulvereâ nudet equina jubâ.
Hic miſerum Scythica ſub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore poſcet avem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
Antiochi tantùm barbara tela ſonent.
Hæc quæcunque meo numeratis ſtigmata mento,
In veteli picta qualia fronte ſedent,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum eſt, & ſcelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

In Parthenopæum. LIV.

LEniat ut fauces medicus, quas aſpera vexat
Aſſiduè tuſſis, Parthenopæe, tibi ;
Mella dari, nucleoſque jubet, dulceſque placentas,
Et quicquid pueros non ſinit eſſe truces.
At tu non ceſſas totis tuſſire diebus.
Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe ; gula eſt.

Ad Pollam. LV.

INtactas quare mittis mihi, Polla, coronas ?
A te vexatas malo tenere roſas.

In Chreſtillum. LVI.

CArmina nulla probas molli quæ limite currunt,
Sed quæ per ſalebras altaque ſaxa cadunt.
Et tibi Mæonio quid carmine majus habetur,
Lucilî *columella hic ſitus Metrophanes.*
Attonituſque legis *terraï frugiferaï* ;
Accius & quicquid Pacuviuſque vomunt.
Vis imiter veteres, Chreſtille, tuoſque poëtas ?
Diſpeream, ſi ſcis quid ſapuêre ſales.

Epitaphium Canaces. LVII.

ÆOlis heu Canace jacet hoc tumulata ſepulchro,
Ultima cui parvæ ſeptima venit hyems.
Ah ſcelus ! ah facinus ! properas quid flere, viator ?
Non licet hîc vitæ de brevitate queri.
Triſtius eſt leto leti genus : horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore lues :
Ipſaque crudeles ederunt oſcula morbi,
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via.
Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,
Ne poſſet duras flectere lingua deas.

In Zoilum. LVIII.

MEntitur, qui te vitioſum, Zoile, dixit.
Non vitioſus homo es, Zoile; ſed vitium.

De

De Theodoro. LIX.

PIerios vatis Theodori flamma Penates
Abstulit; hoc Musis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O scelus, ô magnum facinus, crimenque deorum,
Non arsit pariter quòd domus & dominus!

In verpum æmulum. LX.

QUòd nimium lives, nostris & ubique libellis
Detrahis, ignosco: verpe poëta, sapis.
Hoc quoque non curo, quòd tu mea carmina carpas,
Corripias: & sic, verpe poeta, sapis.
Illud me cruciat; Solymis quòd natus in ipsis,
Sustuleris porcum, verpe poeta, meum.
Ecce negas, jurasque mihi per templa Tonantis.
Non credo: jura, verpe, per Anchialum.

Ad Germanum. LXI.

MArtia, non Rhenus salit hîc, Germane; quid obstas,
Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
Barbare, non debet, submoto cive, ministro
Captivam victrix unda levare sitim.

Ad Bassum. LXII.

EFfugere non est, Basse, basiatores:
Instant, morantur, persequuntur, occurrunt,
Et hinc, & illinc, usquequaque, quacunque.
Non ulcus acre, pustulæve lucentes,
Nec triste mentum, sordidique lichenes,
Nec labra pingui delibuta ceroto,
Nec congelati gutta proderit nasi.
Et æstuantem basiant, & algentem,
Et nuptiale basium reservantem.
Non te cucullis asseret caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle veloque,
Nec vindicabit sella sæpius clausa.
Rimas per omnes basiator intrabit.
Non consulatus ipse, non tribunatus,
Sævique fasces, nec superba clamosi
Lictoris abiget virga basiatorem.
Sedeas in alto tu licèt tribunali,

Et è curuli jura gentibus reddas:
Adſcendet illà baſiator, atque illà.
Febricitantem baſiabit & flentem:
Dabit oſcitanti baſium, natantique;
Dabit & vomenti. remedium mali ſolum eſt;
Facias amicum, baſiare quem nolis.

Ad Flaccum. LXIII.

HAbere amicum nolo, Flacce, ſubtilem,
Cujus lacertos annuli mei cingant:
Sed idem amicum nolo mille librarum.
Carnarius ſum, pinguiarius non ſum.

Ad Flaccum. LXIV.

THaida tam tenuem potuiſti, Flacce, videre?
Tu puto, quod non eſt, Flacce, videre potes.

In Lydiam. LXV.

NOn eſt mentitus qui te mihi dixit habere
Formòſam carnem, Lydia, non faciem.
Eſt ita, ſi taceas, & ſi tam muta recumbas,
Quàm ſilet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis;
Et ſua plùs nulli, quàm tibi lingua nocet.
Audiat ædilis ne te, videatque, cavèto.
Portentum eſt, quoties cœpit imago loqui.

Ad Sophronium. LXVI.

TAnta tibi eſt animi probitas oriſque, Sophroni,
Ut mirer fieri te potuiſſe patrem.

Ad Garricum. LXVII.

MIttebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem ſemiſſem, Garrice, ſolve mihi.

Ad Albium Maximum. LXVIII.

ALbi Maxime, ſi vacabit hora,
Hoc tantùm lege: namque & occupatus,
Et non es nimiùm laborioſus.
Tranſis hos quoque quatuor? ſapiſti.

Ad Septicianum. LXIX.

EXplicitum nobis uſque ad ſua cornua librum,
Et quaſi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legiſti : credo, ſcio, gaudeo, verum eſt.
Perlegi libros ſic ego quinque tuos.

Ad lectorem. LXX.

QUamvis tam longo poſſis ſatur eſſe libello,
Lector, adhuc à me diſticha pauca petis.
Sed Lupus uſuram, puerique diaria poſcunt.
Lector, ſolve: taces, diſſimulaſque ? Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER XII.

M. Val. Martialis Prisco suo salutem.

SCio me patrocinium debere contumacissimæ triennii desidiæ: quæ absolvenda non esset inter illas quoq; occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius quàm officiosi esse videamur; nedum in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximum & primum est, quòd civitatis aures, quibus adsueveram, quæro; & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictavit auditor. Illam judiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt; ad summam omnium, ea quæ delicate reliquimus, quasi destituti desideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, & judicis loco livor, & unus aut alter mali, in pusillo loco multi: adversus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. Ne mireris igitur abjecta ab indignante, quæ à gestiente fieri solebant. Ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, cui non refero gratiam, si tantum ea præsto quæ possim, imperabo mihi, cui indulgere consueveram; & statui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem adventoriâ suâ. Tu velim ista quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æstimare, & excutere non graveris; &, quod tibi difficillimum est, de nugis nostris judices nitore seposito, ne Romam, si ita decreveris, non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

Ad eundem. I.

REtia dum cessant, latratoresque Molossi,
Et non invento sylva quiescit apro;
Otia, Prisce, brevi poteris donare libello.
Hora nec æstiva est, nec tibi tota perit.

Ad

Ad sua carmina. II.

QUæ modò litoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacrâ, jam non pulverulenta via est.

Ad librum suum. III.

AD populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
Ibis tu Romam nunc, peregrine liber,
Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis,
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Jure tuo veneranda novi pete limina templi,
Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
Vel si malueris, primâ gradiere Suburrâ:
Atria sunt illic consulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hianteæ Stella petitor aquæ.
Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
Unde novem dominas sæpe bibisse ferunt.
Ille dabit populo, patribusque, equitique legendum:
Nec nimiùm siccis perleget ipse genis.
Quid titulum poscis? versus duo, tresve legantur;
Clamabunt omnes te, liber, esse meum.

Ad Priscum. IV.

QUod Flacco, Varioque fuit, summoque Maroni;
Mecœnas atavis regibus ortus eques;
Gentibus & populis hoc te mihi, Prisce Terenti,
Fama fuisse loquax, chartaque dicet anus.
Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur,
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæsarem. V.

LOngior undecimi nobis decimique libelli
Arctatus labor est, & breve rasit opus.
Plura legant vacui, quibus ocia tuta dedisti:
Hæc lege tu, Cæsar: forsan & illa leges.

In commendationem Nervæ. VI.

COntigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nerva: licet toto nunc Helicone frui.

Recta fides, hilaris clementia, cauta poteſtas
Jam redeunt: longi terga dedere metus.
Hoc populi genteſque tuæ, pia Roma, precantur:
Dux tibi ſit ſemper talis, & iſte diu.
Macte animi, quem rarus habet, morumque tuorum,
Quos Numa, quos hilaris poſſet habere Cato.
Largiri, præſtare, breves extendere cenſus,
Et dare quæ faciles vix tribuere dei;
Nunc licet & fas eſt. ſed tu ſub principe duro,
Temporibuſque malis auſus es eſſe bonus.

De Ligeia. VII.

TOto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligeia, trima eſt.

In commendationem Trajani. VIII.

TErrarum dea, gentiumque Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum,
Trajani modò læta cùm futuros
Tot per ſecula computaret annos,
Et fortem, juvenemque, Martiumque
In tanto duce militem videret:
Dixit præſide glorioſa tali;
Parthorum proceres, duceſque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſum oſtendere Cæſarem; Venite.

Ad Cæſarem. IX.

PAlma regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Miſiſti mores in loca noſtra tuos.

De Africano. X.

HAbet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

PArthenio dic, Muſa, tuo noſtroque ſalutem:
Nam quis ab Aonio largiùs amne bibit?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro?
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?

Et

Et si fortè, sed hoc vix est sperare, vacabit,
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga;
Quatuor & tantùm timidumque brevemq; libellum
Commendet verbis; hunc tua Roma legit.

In Posthumum. XII.

OMnia promittis, cùm totâ nocte bibisti:
Manè nihil præstas, Posthume: manè bibe.

Ad Auctum. XIII.

GEnus, Aucte, lucri divites habent iram:
Odisse quàm donare viliùs constat.

Ad Priscum. XIV.

PArciùs utaris, moneo, rapiente veredo,
Prisce, nec in lepores tàm violentus eas.
Sæpe satisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excussus, nec rediturus equo.
Insidias & campus habet: nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licèt, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent,
Invidia fati sed leviore cadant.
Si te delectant animosa pericula; Tuscis,
Tutior est virtus, insidiemur apris:
Quid te frena juvant temeraria? sæpiùs illis,
Prisce, datum est equitem rumpere, quàm leporem.

Adulatorium. XV.

QUicquid Parrhasiâ nitebat aulâ,
Donatum est oculis, deisque nostris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Jupiter, & stupet superbas
Regis delicias, gravesque luxus.
Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc sunt, quæ Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Jove nunc sumus beati:
At nuper, (pudet, ah! pudet fateri,)
Omnes cum Jove pauperes eramus.

In Lentinum. XVI

QUare tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & usque gemis.

Gesta-

Gestatur tecum sella, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, ostrea, sumen, aprum.
Ebria Setino fit sæpe, & sæpe Falerno:
Nec nisi per niveam Cæcuba potat aquam.
Curcumfusa rosis, & nigra recumbit amomo:
Dormit & in pluma, purpureoque toro.
Cùm sit tam pulchrè, tam bellè vivat apud te,
Ad Damam potiùs vis tua febris eat?

Ad Juvenalem. XVII.

DUm tu forsitan inquietus erras
Clamosa, Juvenalis, in Suburra,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumque
Major Coelius & minor fatigant:
Me multos repetita post Decembres
Accepit mea, rusticumque fecit
Auro Bilbilis & superba ferro.
Hîc pigri colimus labore dulci
Botrodum, Plateamque: Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris.
Ingenti fruor improbóque somno,
Quem nec tertia sæpe rumpit hora.
Et totum mihi nunc repono, quicquid
Ter denos vigilaveram per annos.
Ignota est toga: sed datur petenti
Rupta proxima vestis à cathedra.
Surgentem focus excipit superbâ
Vicini strue cultus iliceti,
Multâ villica quem coronat ollâ.
Sic me vivere, sic juvat perire.

De Æmilio. XVIII.

IN thermis sumit lactucas, ova, lacertum;
Et cœnare foris se negat Æmilius.

Ad Marcellam. XIX.

MUnicipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarū, tam dulce sapis: Pallatia dicent, Au-

Audierint si te vel semel, esse suam:
Nulla nec in media certabit nata Suburra,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partus,
Romanam ducat quam magìs esse nurum.
Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
Esse jubes: Romam tu mihi sola facis.

De Philænide. XX.

QUàm sit lusca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Esset cæca decentior Philænis.

In Læliam. XXI.

DEntibus atque comis, nec te pudet, uteris emptis.
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

Ad Juvencum de covino curru. XXII.

O Jucunda, covine, solitudo,
Carrucâ magìs essedóque gratum
Facundi mihi munus Heliani.
Hìc mecum licet, hic, Juvence, quicquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi,
Succinctus neque cursor antecedit:
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hìc Avitus!
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm bene sic dies abiret!

In Thelesinum. XXIII.

CUm rogo te nummos sine pignore, nō habeo, inquis.
Idem, si pro me spondet agellus, habes.
Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
Credis colliculis arboribusque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
Exsilii comitem quæris? agellus eat.

In avarum amicum. XXIV.

SExaginta teras cùm lumina manè senator,
Esse tibi videor desidiosus eques,
Quòd non à primâ discurram luce per urbem,
Et referam lassus basia mille domum.

Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
Aut Numidum gentes, Cappadocúmve petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
Et matutinum ferre patique lutum,
Quid petitur? ruptâ cùm pes vagus exit alutâ,
Et subitus crassæ decidit imber aquæ,
Nec venit ablatis clamatus verna lacernis,
Accedit gelidam servus ad auriculam,
Et, rogat ut cænes secum Lætorius, inquit.
Viginti nummis non ego malo famem?
Quod sit cœna mihi, tibi sit provincia merces;
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Cinnam. XXV.

POto ego sextantes; tu potas, Cinna, deunces:
Et quereris, quòd non, Cinna, bibamus idem.

Ad Ponticum, de Hermogene fure. XXVI.

HErmogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
Quantus nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licèt observes dextram, teneasque sinistram;
Inveniet, mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:
Casuras altè sic rapit Iris aquas.
Nuper cùm Myrino peteretur missio læso;
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam prætor cùm vellet mittere mappam;
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur;
Mantile è mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit; medios distringere lectos,
Mensarumque pedes, non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole;
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
Inter adorantes cùm stetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquã:
A cœna semper rettulit Hermogenes.

Ad Aprum. XXVII.

SIccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Servum ſic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ uxoris. XXVIII.

HOc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
Prataque, nec bifero ceſſura roſaria Pæſto,
Quodque viret Jani menſe, nec alget olus,
Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæque gerit ſimiles candida turris aves;
Munera ſunt dominæ poſt ſeptima luſtra reverſo:
Has Marcella domos, parvaque regna dedit.
Si mihi Nauſicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo poſſem dicere, malo meos.

In Vacerram. XXIX.

O Juliarum dedecus Kalendarum,
Vidi, Vacerra, ſarcinas tuas; vidi:
Quas non retentas penſione pro bima
Portabat uxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti.
Furias putavi nocte Ditis emerſas.
Has tu priores frigore & fame ſiccus,
Et non recenti pallidus magis buxo,
Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes menſa,
Et cum lucerna, corneoque cratere,
Matella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis ſuberat amphoræ cervix.
Fuiſſe gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ.
Nec quadra deerat caſei Tnoloſatis,
Quadrima nigri nec corona pulei,
Calvæque reſtes allioque cepiſque,
Nec plena turpi matris olla reſinâ.
Quid quæris ædes, villicoſque derides,

Habitare gratis, ô Vacerra, cùm possis?
Hæc sarcinarum pompa convenit ponti.

Ad Julium Martialem. XXX.

TRiginta mihi quatuorque messes
Tecum, si memini, fuere, Juli;
Quarum dulcia mixta sunt amaris,
Sed jucunda tamen fuere plura.
Et si calculus omnis huc & illuc
Diversus bicolorque digeratur,
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et tristes animi cavere morsus,
Nulli te facias nimis sodalem.
Gaudebis minùs, & minùs dolebis.

Ad Callistratum. XXXI.

TAnquam simpliciter mecum, Callistrate, vivas:
Dicere sani animi te mihi sæpe soles.
Non es tam simplex, quàm vis, Callistrate, credi:
Nam quisquis garrit talia, plura tacet.

In Labullum. XXXII.

LIbras quatuor aut duas amico,
Algentemque togam, brevemque lænam,
Interdum aureolos manu crepanteis,
Possint ducere qui duas Kalendas,
Quòd nemo, nisi tu, Labulle, donas;
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasque, Memmiosque,
Et Crispos mihi redde, sed priores:
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince, levemque Passerinum.
Nulla est gloria præterire asellos.

In scurram. XXXIII.

NAsutus nimiùm cupis videri.
Nasutum volo, nolo polyposum.

In

In Sabellum. XXXIV.

ODi te, quia bellus es, Sabelle.
Res est putida bellus, & Sabellus.
Bellum denique malo, quàm Sabellum,
Tabescas utinam, Sabelle, belle.

In Pontilianum. XXXV.

MEntiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
Pedis, dissimulo: gemmâ vis ludere, vincor.
Res una est sine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præstas mihi. mortuus, inquis,
Accipiam bene te. nil volo: sed morere.

In Tuccam. XXXVI.

NOn est, Tucca, satìs, quòd es gulosus:
Et dici cupis, & cupis videri.

Ad M. Unicum. XXXVII.

UNice, cognato junctum mihi sanguine nomen,
Quique geris studiis corda propinqua meis;
Carmina cum facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Lesbia cum tenero te possit amare Catullo,
Te post Nasonem blanda Corinna sequi.
Nec deerant Zephyri, si te dare vela juvaret:
Sed tu litus amas. hoc quoque fratris habes.

Ad Phœbum. XXXVIII.

HOedinâ tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemque calvæ,
Festivè tibi, Phoebe, dixit ille,
Qui dixit, caput esse calceatum.

Ad Classicum. XXXIX.

VEndunt carmina Gallus & Lupercus.
Sanos, Classice, nunc nega poëtas.

In inconstantem. XL.

DIfficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
Nec tecum possum vivere, nec sine te.

In

In lautum invitatorem. XLI.

BOletos & aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & hæres
Vis scribi propter quinque Lucrina: vale.
Lauta tamen cœna est; fateor, lautissima: sed cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil;
Quod sciat infelix damnatæ spongia virgæ,
Vel quicunque canes, junctaque testa viæ.
Mullorum, leporumque, & suminis exitus hic est,
Sulphureusque calor, carnificesque pedes.
Non Albana mihi sit commessatio tanti;
Nec Capitolinæ, pontificumque dapes.
Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios cœnarum quære magister,
Quos capiant mensæ regna superba tuæ.
Me meus ad subitas invitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam possum reddere, cœna placet.

In amœnas ædes, sed incommodas. XLII.

DAphnonas, platononas, & aërias cyparissos,
Et non unius balnea solus habes:
Et tua centenis stat porticus alta columnis,
Calcatusque tuo sub pede lucet onyx:
Pulvereumque fugax hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus ubique sonat:
Atria longa patent: sed nec cœnantibus usquam,
Nec somno locus est. quàm bene non habitas!

De Fabullo. XLIII.

TAm sæpe nostrum decipi Fabullum, quid
Miraris, Aule? semper bonus homo tiro est.

Ad Semproniam, de Rufo. XLIV.

TEmpora Pieriâ solitus redimire coronâ,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hîc situs est, hîc ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio narraris fabula campo,
Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.

Tu melior, quæ deserto raptore redîsti;
Illa virum voluit nec repetita sequi.
Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores:
Absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas;
Iste tibi dominam conciliabit amor.

In avarum. XLV.

NUmmi cùm tibi sint, opesque tantæ,
Quantas civis habet, patérve rarus:
Largiris nihil, incubasque gazæ,
Ut magnus draco, quem canunt poetæ
Custodem Scythici fuisse luci.
Sed causa, ut memoras, & ipse jactas,
Diræ filius est rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudesque quæris,
Illudas quibus, auferasque mentem?
Huic semper vitio pater fuisti.

In Zoilum. XLVI.

CRine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus:
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

In Polycarmum. XLVII.

ÆGrotas uno decies aut sæpius anno;
Nec tibi, sed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: ægrota jam, Polycarme, semel.

Ad Sparsum. XLIII.

CUr sæpe sicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ sordidum petam, quæris?
Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
In urbe locus est pauperi: negant vitam
Ludimagistri manè, nocte pistores,
Ærariorum marculi die toto.
Hinc ociosus sordidam quatit mensam
Neroniana nummularius massa:
Illinc paludis malleator Hispanæ

Tri-

Tritum nitenti fuste verberat saxum.
Nec turba cessat entheata Bellonæ,
Nec fasciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Judæus,
Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
Dicet quot æra verberent manus urbis,
Cùm secta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis;
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in urbe est, vinitorque Romanus:
Nec in Falerno colle major autumnus;
Intraque limen clausus essedo cursus,
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma. tædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

De importunis basiatoribus. XLIX.

QUantum dat tibi Roma basiorum
Post annos modò quindecim reverso!
Te vicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor, inde fullo;
Hinc sutor modò pelle basiatâ,
Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defioculus, & inde lippus.
Jam tanti tibi non fuit redire.

Ad suum natalem. L.

MArtis alumne dies, roseam quo lampada primùm,
Magnaque siderei vidimus ora dei:
Si te rure coli, viridesque pigebit ad aras,
Qui fueras Latiâ cultus in urbe mihi;
Da veniam, servire meis quòd nolo Kalendis,
Et quâ sum genitus, vivere luce volo.

In

In nimis anxiè celebrantem suos natales. LI.

NAtali pallere suo, ne calda Sabello
Desit, & ut liquidum potet Alauda merum;
Turbida sollicito transmittere Cæcuba sacco,
Atque inter mensas ire redire suas;
Excipere hos, illos, & totâ surgere cœnâ
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio est, hæc sponte tuâ perferre patique,
Quæ te si jubeat rex dominusve, neges?

De Ligurra. LII.

VErsus, & breve vividumque carmen
In te ne faciam times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed frustra metuis, cupisque frustra.
In tauros Lybici ruunt leones;
Non sunt papilionibus molesti.
Quæras, censeo, si legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poetam;
Qui carbone rudi, putrique cretâ
Scribit carmina, quæ legunt bibones.
Frons hæc stigmate non meo notanda est.

Ad Saturnum pro Prisco Terentio. LIII.

ANtiqui rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Scissa nec ad Manes, sed sita dives humus;
Lætus ad hæc facilisque veni sollennia Prisci
Gaudia: cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriæ sextâ, pater optime, brumâ
Pacifici Latiâ reddis ab urbe Numæ,
Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quàm non parca manus, largæque nomismata mensæ,
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes!
Utque sit his pretium meritis & gratia major,
Et pater, & frugi sic tua sacra colit.

At

At tu, ſancte, tuo ſic ſemper amere Decembri:
Hos illi jubeas ſæpe redire dies.

Ad Cordubam. LIV.

UNcto Corduba lætior Venafro,
Hiſtriâ nec minùs abſoluta teſtâ,
Albi quæ ſuperas oves Galeſi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo:
Dic veſtro, rogo, ſit pudor poetæ,
Ne gratìs recitet meos libellos.
Ferrem, ſi faceret bonus poeta,
Cui poſſem dare mutuos honores.
Cæcus perdere non poteſt, quod aufert.
Nil eſt deteriùs latrone nudo:
Nil ſecurius eſt malo poeta.

Ad Amœnum. LV.

BIs quinquagenis domus eſt tibi millibus empta,
Vendere quam ſummâ vel breviore cupis.
Arte ſed emptorem vafrâ corrumpis, Amœne,
Et caſa divitiis ambitioſa latet.
Gemmantes primâ fulgent teſtudine lecti,
Et Mauruſiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta ſonas, & ais, non eſſe minoris:
Inſtructam vili vendis, Amœne, domum.

In natalem Maronis. LVI.

MAiæ Mercurium creâſtis Idus.
Auguſtis redit Idibus Diana.
Octobres Maro conſecravit Idus.
Idus ſæpe colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. LVII.

MAtutine cliens, urbis mihi cauſa relictæ,
Atria, ſi ſapias, ambitioſa colas.
Non ſum ego cauſidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, & ſenior, Pieridumque comes.
Ocia me ſomnuſque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, ſi vigilatur & hîc.

Ad

Ad Paullum. LVIII.

SIc tanquam tabulas ſcyphoſque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. LIX.

LIntea ferret Apro vatius cùm vernula nuper,
Et ſupra togulam luſca ſederet anus,
Atque olei ſtillam donaret Opelicus unctor;
Udorum tetricus cenſor & aſper erat:
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet quod modò lotus eques.
A ſene ſed poſtquam patruo venere trecenta;
Sobrius à thermis neſcit abire domum.
O quantum diatreta valent, & quinque comati!
Tunc, cùm pauper erat, non ſitiebat Aper.

Ad Lygdum. LX.

NIl non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

Ad Pannicum. LXI.

JUgera mercatus prope buſta latentis agelli,
Et malè compactæ culmina fulta caſæ,
Deſeris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque, ſed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium, ptiſanamque, fabamq; ſolebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catullum. LXII.

HÆredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, niſi legero, Catulle.

Ad Flaccum. LXIII.

CUm tibi Niliacus portet cryſtalla cataplus,
Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magìs audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera? ſed geminus vilibus uſus ineſt.
Nullum ſollicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimiùm calidis non vitiantur aquis.
Quid? quod ſecuro potat conviva miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus.

Hoc

Hoc quoque nonnihil est, quòd propinabis in istis,
Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

De Agricola. LXIV.

AMphora vigessi, modius datur ære quaterno.
Ebrius & crudus nil habet agricola.

Ad Bithynicum. LXV.

NIl in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et jurare jubes: malo satisfacere.

De Callistrato. LXVI.

NE laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Umbro. LXVII.

BRumæ diebus, feriisque Saturni
Mittebat Umber aliculam mihi pauper.
Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

De Menogene. LXVIII.

EFfugerere è thermis & circa balnea non est
Menogenen, omni tu licèt arte velis.
Captabit tepidum dextrâ lævâque trigonem,
Imputet exceptas ut tibi sæpe pilas.
Colliget, & referet lapsum de pulvere follem:
Et si jam lotus, jam soleatus erit.
Lintea si sumas, nive candidiora loquetur;
Sint licèt infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas disposuisse comas.
Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ,
Frontis & humorem colliget usque tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpessus dicas tædia mille, *veni*.

Ad Polytimum. LXIX.

NOlueram, Polytime, tuos violare capillos:
Sed juvat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modò tonse Pelops, positisque nitebas
Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

De

De Cotta. LXX.

BIs Cotta ſoleas perdidiſſe ſe queſtus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam;
Excogitavit homo ſagax & aſtutus,
Ne facere poſſet tale ſæpius damnum:
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. LXXI.

TOngilianus habet naſum: ſcio, non nego: ſed jam
Nil præter naſum Tongilianus habet.

Ad Charinum. LXXII.

QUòd lanâ caput alligas, Charine,
Non aures tibi, ſed dolent capilli.

De Marone. LXXIII.

PRo ſene, ſed clarè, votum Maro fecit amico,
Cui gravis & fervens hemitritæus erat:
Si Stygias æger non iret miſſus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem,
Ne votum ſolvat, nunc Maro vota facit.

Ad Priſcum. LXXIV.

SÆpe rogare ſoles qualis ſim, Priſce, futurus,
Si fiam locuples, ſimque repentè potens.
Quemquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

In Tuccam. LXXV.

SCribebamus epos: cœpiſti ſcribere: ceſſi,
Æmula ne ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos:
Aptâſti longum tu quoque ſyrma tibi.
Fila lyræ movi doctis exculta camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus ſatyras: Lucilius eſſe laboras.
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus eſſe poteſt? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.

Elige

Elige quid nolis; quis enim pudor omnia velle?
Et ſiquid non vis, Tucca, relinque mihi.

Ad Bætim. LXXVI.

BÆtis oliviferâ crinem redimite coronâ,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis;
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarū
Albula navigerum per freta pandit iter;
Ominibus lætis veſtras Inſtantius oras
Intret, & hic populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod ſit, ſuccedere Macro.
Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

In effrontem. LXXVII.

OS atavi, patrui naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cùm referas priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes?

Ad Mattum. LXXVIII.

QUi negat eſſe domi ſe tunc, cùm limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? dormio, Matte, tibi.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER. XIII.

XENIA.

De libro. I.

NE toga cordylis, ne penula desit olivis,
Aut inopem metuat sordida blatta famem;
Perdite Niliacas, Musæ, mea damna papyros:
Postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fritillus;
Alea nec damnum, nec facit ista lucrum.

In detractorem. II.

NAsutus sis usque licèt, sis denique nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum;
Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipse ego quàm dixi. quid dentem dente juvabit
Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
Ne perdas operam: qui se mirentur, in illos
Virus habe; nos hæc novimus esse nihil.
Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
Nec matutinâ si mihi fronte venis.

Ad lectorem. III.

OMnis in hoc gracili xeniorum turba libello
Constabit nummis quatuor empta tibi.
Quatuor est nimium; poterit constare duobus,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hospitibus pro munere disticha mittas,
Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
Prætereas, si quid non facit ad stomachum.

Thus.

Thus. IV.

SErus ut æthereæ Germanicus imperet aulæ,
Utque diu terris; da pia thura Jovi.

Piper. V.

CErea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cùm tibi ſorte datur, ſi ſapis, adde piper.

Alica. VI.

NOs alicam, mulſum poterit tibi mittere dives:
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

Conchis faba. VII.

SI ſpumet rubrâ conchis tibi pallida teſtâ,
Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

Far. VIII.

IMbue plebeias Cluſinis pultibus ollas,
Ut ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.

Lens. IX.

ACcipe Niliacam, Peluſia munera, lentem:
Vilior eſt alicâ, carior illa fabâ.

Simila. X.

NEc poteris ſimilæ dotes numerare, nec uſus,
Piſtori toties cùm ſit & apta coco.

Ordeum. XI.

MUlio quod non det tacituris, accipe, mulis.
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

Frumentum Libycum. XII.

TErcentum Libyci modios de meſſe coloni
Sume, ſuburbanus ne moriatur ager.

Betæ. XIII.

UT ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quàm ſæpe petet vina piperque cocus!

Lactuca. XIV.

CLaudere quæ cœnas lactuca ſolebat avorum,
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

Ligna acapna. XV.

SI vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam, moneo, ruſtice, ligna feras.

Rapa.

Rapa. XVI.

HÆc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cœlo Romulus esse solet.

Coliculi. XVII.

NE tibi pallentes moveant fastidia caules,
Nitratâ viridis brassica fiat aquâ.

Porri sectivi. XVIII.

FIla Tarentini graviter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clausa dato.

Porri capitati. XIX.

MIttit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niveo virides stipite cerne comas.

Napi. XX.

NOs Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

Asparagi. XXI.

MOllis in æquorea quæ crevit spina Ravenna,
Non erit incultis gratior asparagis.

Uva duracina. XXII.

NOn habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Chia ficus. XXIII.

CHia seni similis Baccho, quem Setia misit,
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.

Cydonia. XXIV.

SI tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur; dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ. XXV.

POma sumus Cybeles: procul hinc discede, viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

Sorba. XXVI.

SOrba sumus, molles nimium durantia ventres:
Aptiùs hæc puero, quàm tibi poma dabis.

Spathalion caryotarum. XXVII.

AUrea porrigitur Jani caryota Kalendis:
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

Coctana. XXVIII.

HÆc tibi quæ tortâ venerunt condita metâ,
Si majora forent coctana, ficus erant.

Pruna Damascena. XXIX.

PRuna peregrinæ carie rugosa senectæ
Sume: solent duri solvere ventris onus.

Caseus Lunensis. XXX.

CAseus Etruscæ signatus imagine Lunæ
Præstabit pueris prandia mille tuis.

Caseus Vestinus. XXXI.

SI sine carne voles jentacula sumere frugi:
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

Caseus Velabrensis. XXXII.

NOn quemcunq; focum, nec fumum caseus omnem,
Sed Velabrensem qui bibit, ipse sapit.

Casei Trebulani. XXXIII.

TRebula nos genuit; commendat gratia duplex,
Sive levi flammâ, sive domamur aquâ.

Lucanica. XXXIV.

FIlia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

Oliva. XXXV.

HÆc quæ Picenis venit subducta trapetis,
Inchoat atque eadem finit oliva dapes.

Mala citrea. XXXVI.

AUt Corcyræi sunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Massyli poma draconis erant.

Colostrum. XXXVII.

SUrripuit pastor quæ nondum stantibus hœdis,
De primo matrum lacte colostra damus.

Hœdi. XXXVIII.

LAscivum pecus, & viridi non utile Baccho
Det poenas: nocuit jam tener ille deo.

Ova. XXXIX.

CAndida si croceos circumfluit unda vitellos,
Hesperius scombri temperet ova liquor.

Por-

Porcellus lactens. XL.

LActe mero pastum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, & Ætolo de sue dives edat.

Apyrina & tuberes. XLI.

NOn tibi de Libycis tuberes & apyrina ramis,
De Nomentanis sed damus arboribus.

Idem. XLII.

LEcta suburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes: quid tibi cum Libycis?

Sumen. XLIII.

ESse putes nondum sumen: sic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei. XLIV.

SI Libycæ nobis volucres, & phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aves.

Persica, Nucipersica. XLV.

VIlia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.

Panes Picentini. XLVI.

PIcentina Ceres niveo sic nectare crescit,
Ut levis acceptâ spongia turget aquâ.

Boleti. XLVII.

ARgentum atq;aurum facile est,lænamq;togamq;
Mittere: boletos mittere difficile est.

Ficedula. XLVIII.

CUm me ficus alat, cùm pascar dulcibus uvis,
Cur potiùs nomen non dedit uva mihi?

Tubera. XLIX.

RUmpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma secunda sumus.

Turdorum corona. L.

TExta rosis fortasse tibi, vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas. LI.

TOta quidem ponatur anas: sed pectore tantum,
Et cervice sapit: cætera redde coco.

Turtur. LII.

DUm pinguis mihi turtur erit; lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.

Perna. LIII.

CÆretana mihi fiet, vel maſſa licebit
De Menapis: lauti de petaſone vorent.

Petaſo. LIV.

MUſteus eſt: propera, caros nec differ amicos:
Nam mihi cum vetulo ſit petaſone nihil.

Colocaſia. LV.

NIliacum ridebis olus, lanaſque ſequaces,
Improba cum morſu fila manuque trahes.

Jecur anſeris. LVI.

ADſpice quàm tumeat magno jecur anſere majus!
Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi?

Glires. LVII.

TOta mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore ſum, quo me nil niſi ſomnus alit.

Cuniculus. LVIII.

GAudet in effoſſis habitare cuniculus antris:
Monſtravit tacitas hoſtibus ille vias.

Atagenæ. LIX.

INter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus atagenarum.

Gallina altilis. LX.

PAſcitur & dulci facilis gallina farinâ,
Paſcitur & tenebris. ingenioſa gula eſt.

Perdix. LXI.

POnitur Auſoniis avis hæc rariſſima menſis:
Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.

Columbini. LXII.

NE violes teneras perjuro dente columbas,
Tradita ſi Cnidiæ ſunt tibi ſacra deæ.

Galbula. LXIII.

GAlbula decipitur calamis & retibus ales,
Turget adhuc viridi cùm rudis uva mero.

Catta.

Catta. LXIV.

PAnnonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas:
Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

Pavo. LXV.

MIraris quoties gemmantes explicat alas;
Et potes hunc sævo tradere, dure, coco?

Phœnicopterus. LXVI.

DAt mihi penna rubens nomen; sed lingua gulosis
Nostra sapit: quid si garrula lingua foret?

Phasianus. LXVII.

ARgivâ primùm sum transportata carinâ:
Antè mihi notum nil, nisi Phasis, erat.

Numidicæ. LXVIII.

ANsere Romano quamvis satur Hannibal esset:
Ipse suas nunquam barbarus edit aves.

Anser. LXIX.

HÆc servavit avis Tarpeii templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.

Grues. LXX.

TUrbabis versus, nec litera tota volabit,
Unam perdideris si Palamedis avem.

Rusticula. LXXI.

RUstica sum, an perdix, quid refert, si sapor idem est?
Carior est perdix: sic sapit illa magìs.

Cycnus. LXXII.

DUlcia defectâ modulatur carmina linguâ
Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyriones. LXXIII.

NOmen habet magni volucris tam parva gigantis:
Et nomen Prasini Porphyrionis habet.

Mullus. LXXIV.

SPirat in advecto, sed jam piger æquore mullus
Languescit: vivum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

QUæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

QUamvìs lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior est tamen patellâ.

Ostrea. LXXVII.

EBria Bajano veni modò concha Lucrino:
Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

COeruleus nos Liris amat, quem sylva Maricæ
Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus. LXXIX.

HIc scarus, æquoreis qui venit obesus ab undis,
Visceribus bonus est, cætera vile sapit.

Coracinus. LXXX.

PRinceps Niliaci raperis, coracine, macelli:
Pellææ prior est gloria nulla gulæ.

Echinus. LXXXI.

ISte licèt digitos testudine pungat acutâ,
Cortice deposito mollis echinus erit.

Murices. LXXXII.

SAnguine de nostro tinctas, ingrate, lacernas
Induis; &, non est hoc satìs, esca sumus.

Gobius. LXXXIII.

IN Venetis sint lauta licèt convivia terris,
Principium cœnæ gobius esse solet.

Lupus. LXXXIV.

LAneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces-cum sale pastus aquas.

Aurata. LXXXV.

NOn omnis laudem pretiumque aurata meretur;
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

Acipensis. LXXXVI.

AD Pallatinas acipensem mittite mensas:
Ambrosias ornent munera rara dapes.

Lepus. LXXXVII.

INter aves turdus, si quis me judice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Aper. LXXXVIII.

QUi Diomedæis metuendus ſetiger agris
Ætola cecidit cuſpide, talis erat.

Damæ. LXXXIX.

DEnte timentur apri : defendunt cornua cervos.
Imbelles damæ quid niſi præda ſumus?

Oryx. XC.

MAtutinarum non ultima præda ferarum
Sævus oryx, conſtat quot mihi morte canum!

Cervus. XCI.

HIc erat ille tuo domitus, Cypariſſe, capiſtro?
An magis iſte tuus, Silvia, cervus erat?

Laliſio. XCII.

CUm tener eſt onager, ſolâque laliſio matre
Paſcitur; hoc infans, ſed breve nomen habet.

Dorcas. XCIII.

DElicium parvo donabis dorcada nato:
Jactatis ſolet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCIV.

PEndentem ſumma capream de rupe videbis:
Caſurum ſperes; decipit illa canes.

Onager. XCV.

PUlcher adeſt onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: jam removete ſinus.

Oleum Venafranum. XCVI.

HOc tibi Campani ſudavit bacca Venafri
Unguentum; quoties ſumis, & iſtud oles.

Garum ſcombrorum. XCVII.

EXſpirantis adhuc ſcombri de ſanguine primo
Accipe fæcoſum, munera cara, garum.

Muria. XCVIII.

ANtipolitani fateor ſum filia thynni:
Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

Mel Atticum. XCIX.

HOc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti
Pallados à ſylvis nobile nectar apis.

Favi Siculi. C.

CUm dederis Siculos mediis de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet esse favos.

Passum. CI.

CNossia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.

Picatum vinum. CII.

HÆc de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites: misit Romulus ipse mihi.

Mulsum. CIII.

ATtica nectareum turbatis mella Falernum:
Misceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIV.

HOc de Cæsareis mitis vindemia cellis
Misit, Iuleo quæ sibi monte placet.

Surrentinum. CV.

SUrrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina suos.

Falernum. CVI.

DE Sinuessanis venerunt Massica prelis.
Condita quo quæris consule? nullus erat.

Setinum. CVII.

PEndula Pomptinus quæ spectat Setia campos,
Exigua vetulos misit ab urbe cados.

Fundanum. CVIII.

HÆc Fundana tulit felix autumnus Opimî:
Expressit mustum consul, & ipse bibit.

Trifolinum. CIX.

NOn sum de primo, fateor, trifolina Lyæo:
Inter vina tamen septima vitis ero.

Cæcubum. CX.

CÆcuba Fundanis generosa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

Signinum. CXI.

POtabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimiùm sistant, sit tibi parca sitis.

Mamer-

Mamertinum. CXII.

AMphora Neſtoreâ tibi Mamertina ſenectâ
Si detur, quodvis nomen habere poteſt.

Tarraconenſe. CXIII.

TArraco, Campano tantùm ceſſura Lyæo,
Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

Nomentanum. CXIV.

NOmentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. CXV.

DE Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis
Malueris, quàm ſi muſta Falerna bibas.

Pelignum. CXVI.

MArſica Peligni mittunt turbata coloni.
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

Acetum. CXVII.

AMphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti:
Eſſet cùm vinum, vilior illa fuit.

Maſſilianum. CXVIII.

CUm tua centenos expugnet ſportula cives,
Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Cæretanum. CXIX.

CÆretana Nepos ponat, Setina putabis:
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

Tarentinum. CXX.

NObilis & lanis, & felix vitibus Aulon
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

Unguentum. CXXI.

UNguentum hæredi nunquam, nec vina relinquas:
Ille habeat nummos, hæc tibi tota dato.

Corona roſea. CXXII.

DAt feſtinatas, Cæſar, tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER XIV.
APOPHORETA.

De libro. I.

SYnthesibus dum gaudet eques, dominusq; senatus,
Dumque decent nostrum pilea sumpta Jovem;
Nec timet ædilem moto spectare fritillo,
Cùm videat gelidos tam propè verna lacus;
Divitis alternas, & pauperis accipe sortes:
Præmia convivæ det sua quisque suo.
Sunt apinæ tricæque, & si quid vilius istis.
Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potiùs madidis, Saturne, diebus,
Quos tibi pro cœlo filius ipse dedit?
Vis scribam Thebas, Trojamque, malasque Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitum est omne duobus opus.

Ad lectorem. II.

LEmmata si quæris cur sint adscripta, docebo:
Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Pugillares citrei. III.

SEcta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. IV.

CÆde juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cerâ cùm datur altus honor.

Pugillares eburnei. V.

LAnguida ne tristes obscurent lumina ceræ,
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

Triplices. VI.

TUnc triplices vestros non vilia dona putabo,
Cùm te venturum scribis, amice, mihi.

Pugillares membranei. VII.

ESse puta ceras, licèt hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties scripta novare voles.

Vitelliani. VIII.

NOndum legerit hos licèt patronus,
Novit quid cupiant Vitelliani.

Iidem. IX.

QUòd minimos cernis, mitti nos credis amico:
Falleris, & nummos ista tabella rogat.

Chartæ majores. X.

NOn sunt munera, quæ putas, amice;
Cùm donat vacuas poeta chartas.

Chartæ epistolares. XI.

SEu leviter noto, seu caro missa sodali,
Omnes ista solet charta vocare *suos*.

Loculi eburnei. XII.

HOs nisi de flava loculos implere moneta
Non decet: argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei. XIII.

SI quid adhuc superest in nostri fæce locelli,
Munus erit: nihil est, ipse locellus erit.

Tali eburnei. XIV.

CUm steterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.

Tessera. XV.

NOn sim talorum numero par tessera, dum sit
Major, quàm talis, alea sæpe mihi.

Turricula. XVI.

QUæ scit compositos manus improba mittere talos,
Si per me misit, nil nisi vota facit.

Tabula lusoria. XVII.

HIc mihi bis seno numeratur tessera puncto:
Calculus hîc gemino discolor hoste petit.

Nuces.

Nuces. XVIII.

ALea parva nuces, & non damnoſa videntur:
Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates.

Theca calamaria. XIX.

SOrtitus thecam calamis armare memento:
Cætera nos dedimus, tu leviora para.

Calculi. XX.

INſidioſorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles & hoſtis erit.

Graphiarium. XXI.

HÆc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro:
Si puero dones,non leve munus erit.

Dentiſcalpium. XXII.

LEntiſcum melius: ſed ſi tibi frondea cuſpis
Defuerit, dentes penna levare poteſt.

Auriſcalpium. XXIII.

SI tibi moroſâ prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea. XXIV.

TEnuia ne madidi violent bombycina crines,
Figat acus tortas ſuſtineatque comas.

Pecten ad calvam. XXV.

QUid faciet nullos hîc inventura capillos
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Sapo. XXVI.

CAuſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos:
Captivis poteris cultior eſſe comis.

Mattiacæ pilæ. XXVII.

SI mutare paras longævos cana capillos:
Accipe Mattiacas (quò tibi calva?) pilas.

Umbella. XXVIII.

ACcipe quæ nimios vincant umbracula ſoles:
Sit licèt & ventus, te tua vela tegent.

Cauſia. XXIX.

IN Pompeiano tectus ſpectabo theatro;
Nam ventus populo vela negare ſolet.

Vena-

Venabula. XXX.

EXcipient apros, exſpectabuntque leones;
Intrabunt urſos, ſit modò firma manus.

Culter venatorius. XXXI.

SI dejecta gemes longo venabula roſtro,
Hîc brevis in grandem cominus ibit aprum.

Parazonium. XXXII.

MIlitiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio. XXXIII.

PUgio, quem curvis ſignat brevis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex enſe. XXXIV.

PAx me certa ducis placidos curvavit in uſus,
Agricolæ nunc ſum, militis antè fui.

Securicula. XXXV.

CUm fieret triſtis ſolvendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonſoria. XXXVI.

TOndendis hæc arma tibi ſunt apta capillis:
Unguibus hæc longis, utilis illa genis.

Scrinium. XXXVII.

COnſtrictos niſi das mihi libellos,
Admittam tineas truceſque blattas.

Faſces calamorum. XXXVIII.

DAt chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliquâ tecta palude tibi.

Candela. XXXIX.

ANcillam tibi ſors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. XL.

ILluſtrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

Cereus. XLI.

HIc tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
Subducta eſt puero namque lucerna tuo.

Cande-

Candelabrum Corinthium. XLII.

NOmina candelæ nobis antiqua dederunt:
Non nôrat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XLIII.

ESse vides lignum: serves nisi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLIV.

HÆc quæ difficili turget paganica plumâ,
Folle minùs laxa est, & minùs arcta pilâ.

Pila trigonalis. XLV.

SI me nobilibus scis expulsare sinistris,
Sum tua: si nescis, rustice, redde pilam.

Follis. XLVI.

ITe procul, juvenes: mitis mihi convenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta. XLVII.

HÆc rapit Antæi velox in pulvere dractes,
Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres. XLVIII.

QUid pereunt stulto fortes haltere lacerti?
Exercet meliùs vinea fossa viros.

Galericulum. XLIX.

NE lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hâc poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles. L.

PErgamus has misit: curvo distringere ferro,
Non tam sæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. LI.

GEstavit modò fronte me juvencus,
Verùm rhinocerota me putabis.

Idem ex rhinocerote. LII.

NUper in Ausonia domini spectatus arena,
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. LIII.

SI quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenerâ garrula sistra manu.

Fla-

Flagellum. LIV.

PRoficies nihil, hoc cædas licèt uſque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Dentifricium. LV.

QUid mecum eſt tibi? me puella ſumat.
Emptos non ſoleo polire dentes.

Myrobalanum. LVI.

QUod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento conſtat, & ex balano.

Aphronitrum. LVII.

RUſticus es? neſcis quid Græco nomine dicar.
Spuma vocor nitri. Græcus es? Ἀφρόνιτρον.

Opobalſama. LVIII.

BAlſama me capiunt, hæc ſunt unguenta virorum.
Delicias Nini vos redolete nurus.

Lomentum. LIX.

GRatum munus erit, fiſſis nec inutile rugis,
Si clara Stephani balnea luce petes.

Laterna cornea. LX.

DUx laterna viæ clauſis feror aurea flammis,
Et tuta eſt gremio parva lucerna meo.

Laterna ex veſica. LXI.

COrnea ſi non ſum, numquid ſum fuſcior? aut me
Veſicam contrà qui venit eſſe putat?

Fiſtula. LXII.

QUid me compactam ceris & arundine rides?
Quæ primùm exſtructa eſt fiſtula, talis erat.

Tibiæ. LXIII.

EBria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, ſæpe monaulon habet.

Soleæ lanatæ. LXIV.

DEfuerit ſi fortè puer, ſoleaſque libebit
Sumere; pro puero pes erit ipſe ſibi.

Mamillare. LXV.

TAurino poteras pectus conſtringere tergo:
Nam pellis mammas non capit iſta tuas.

Muſcaria pavonina. LXVI.

Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muſcas,
Alitis eximiæ cauda ſuperba fuit.

Copta Rhodia. LXVII.

PEccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam, quam tibi miſit, edat.

Porcus. LXVIII.

ISte tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter ſpumantes ilice paſtus apros.

Muſcarium bubulum. LXIX.

SOrdida ſi flavo fuerit tibi pulvere veſtis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

Botulus. LXX.

QUi venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni ſeptem venerat ante dies.

Pſittacus. LXXI.

PSittacus à vobis aliorum nomina diſcam:
Hoc didici per me dicere; Cæſar, ave.

Luſcinia. LXXII.

FLet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

Pica. LXXIII.

PIca loquax certâ dominum te voce ſaluto:
Si me non videas, eſſe negabis avem.

Cavea. LXXIV.

SI tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hîc habitare poteſt.

Narthecium. LXXV.

ARtis ebur medicæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius eſſe ſua.

Flagra. LXXVI.

LUdite, laſcivi, ſed tantùm ludite, ſervi:
Hæc ſignata mihi quinque diebus erunt.

Ferula. LXXVII.

INviſæ nimiùm pueris, gratæque magiſtris,
Clara Prometheo munere ligna ſumus.

Pera.

Pera. LXXVIII.

NE mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane, pera rogat.

Scopa. LXXIX.

IN pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe:
Sed pretium ſcopis nunc analecta dabunt.

Scalptorium. LXXX.

DEfendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Manuale. LXXXI.

NE toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pavoninus. LXXXII.

NOmina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Junonis avis: ſed priùs Argus erat.

Ephippium. LXXXIII.

STragula ſuccincti, venator, ſume veredi:
Nam ſolet à nudo ſurgere ficus equo.

Stibadia. LXXXIV.

ACcipe lunatâ ſcriptum teſtudine ſigma:
Octo capit: veniat, quiſquis amicus erit.

Guſtatorium. LXXXV.

FOemineam nobis cherſon ſi credis ineſſe;
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

Menſa citrea. LXXXVI.

ACcipe felices, Atlantica munera, ſylvas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

Menſa acerna. LXXXVII.

NOn ſum criſpa quidem, nec ſylvæ filia Mauræ:
Sed nôrunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eburnei. LXXXVIII.

GRandia taurorum portant qui corpora, quæris
An Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?

Quincupedal. LXXXIX.

PUncta notis ilex, & acutâ cuſpide clauſa,
Sæpe redemptoris prodere furta ſolet.

Pocula archetypa. XC.

NOn eſt iſta recens, nec noſtri gloria cœli :
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices. XCI.

NOs ſumus audacis plebeia toreumata vitri ;
Noſtra nec ardenti gemma feritur aquâ.

Phiala aurea cœlata. XCII.

QUamvis Callaico rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magìs ; nam Myos iſte labor.

Calices Vatinii. XCIII.

VIlia ſutoris calicem monumenta Vatinî
Accipe; ſed naſus longior ille fuit.

Lances chryſendeta. XCIV.

GRandia ne viola parvo chryſendeta mullo :
Ut minimùm, libras debet habere duas.

Vaſa Aretina. XCV.

ARetina nimis ne ſpernas vaſa, monemus :
Lautus erat Tuſcis Porſena fictilibus.

Baſcauda. XCVI.

BArbara de pictis veni baſcauda Britannis :
Sed me jam mavult dicere Roma ſuam.

Panaca. XCVII.

SI non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potâſti teſtâ Rhætica vina meâ.

Boletaria. XCVIII.

CUm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, (pudet, heu !) ſervio coliculis.

Calices Surrentini. XCIX.

ACcipe non vili calices de pulvere natos :
Sed Surrentinæ læve toreuma rotæ.

Colum nivarium. C.

SEtinos, moneo, noſtrâ nive frange trientes :
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus nivarius. CI.

ATtenuare nives nôrunt & lintea noſtra :
Frigidior colo non ſalit unda tuo.

Urceoli

Urceoli ministratorii. CII.

FRigida non deerit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosâ ludere parce siti.

Urceus fictilis. CIII.

HIc tibi donatur pandâ ruber urceus ansâ:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi. CIV.

NOs Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris
Perfusos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. CV.

QUæ non sollicitus teneat servetque minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati. CVI.

GEmmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adspice quot digitos exuit iste calix.

Ampulla potoria. CVII.

HAc licet in gemma, quæ servat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata sitis.

Crystallina. CVIII.

FRangere dum metuis, frangis crystallina: peccant
Securæ nimium, sollicitæque manus.

Nimbus vitreus. CIX.

AB Jove qui veniet miscenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas; hic tibi vina dabit.

Murrhina. CX.

SI calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Convenit, & melior fit sapor inde mero.

Patella Cumana. CXI.

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam
Municipem misit casta Sibylla suam.

Calices vitrei. CXII.

ADspicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!

Lagena nivaria. CXII.

SPoletina bibis, vel Marsis condita cellis:
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Nives.

Nives. CXIV.

NOn potare nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive, commenta eſt ingenioſa ſitis.

Idem. CXV.

MAſſiliæ fumos miſcere nivalibus undis
Parce, puer, conſtet ne tibi pluris aqua.

Ligula argentea. CXVI.

QUamvis me ligulam dicant equiteſq; patreſque:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochleare ſive ligula. CXVII.

SUm cochleis habilis, ſed nec minùs utilis ovis:
Numquid ſcis potiùs cur cochleare vocer?

Annuli. CXVIII.

ANtè frequens, ſed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes eſt non alienus eques.

Dactyliotheca. CXIX.

SÆpe gravis digitis elabitur annulus unctis:
Tuta meâ fiet ſed tua gemma fide.

Toga. CXX.

ROmanos rerum dominos, gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit aſtra patri.

Idem. CXXI.

SI matutinos facile eſt tibi rumpere ſomnos:
Attritâ veniet ſportula ſæpe togâ.

Endromis. CXXII.

PAuperis eſt munus, ſed non eſt pauperis uſus:
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.

Canuſinæ fuſcæ.

HÆc tibi turbato Canuſina ſimillima mulſo
Munus erit. gaude: non citò fiet anus.

Bardocucullus. CXXIV.

GAllia Santonico veſtit te bardocucullo:
Cercophithecorum penula nuper erat.

Canuſinæ rufæ. CXXV.

ROma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris militibuſque color.

Penula

Penula ſcortea. CXXVI.

INgrediare viam cœlo licèt uſque ſereno,
Ad ſubitas nuſquam ſcortea deſit aquas.

Lacernæ coccineæ. CXXVII.

SI Veneto, Praſinóve faves, quid coccina ſumis?
Ne fias iſtâ transfuga ſorte, vide.

Pileus. CXXVIII.

SI poſſem, totas cuperem miſiſſe lacernas:
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacernæ Bæticæ. CXXXIX.

NOn eſt lana mihi mendax, nec mutor aëno:
Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

Cœnatoria. CXXX.

NEc fora ſunt nobis, nec ſunt vadimonia nota:
Hâc opus eſt pictis accubuiſſe toris.

Lana. CXXXI.

TEmpore brumali non multùm lævia proſunt:
Calfaciunt villi pallia veſtra mei.

Lacernæ albæ. CXXXII.

AMphitheatrales nos commendamur ad uſus,
Cùm tegit algentes alba lacerna togas.

Gauſapa villoſa, vel mantile. CXXXIII.

NObilius villoſa tegant tibi lintea citrum:
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

Cuculli Liburnici. CXXXIV.

IUngere neſcîſti nobis, ô ſtulte, lacernas:
Indueras albas, exue Callaicas.

Udones Cilicii. CXXXV.

NOn hos lana dedit, ſed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere ſinu.

Syntheſis. CXXXVI.

DUm toga per quinas gaudet requieſcere luces,
Hos poteris cultus ſumere jure tuo.

Focale. CXXXVII.

SI recitaturus dedero tibi fortè libellum,
Hoc focale tuas aſſerat auriculas.

Tunicæ

Tunica Patavina. CXXXVIII.

VEllera cùm sumant Patavinæ multa trilices,
Vix pingues tunicas serra secare potest.

Spongia. CXXXIX,

HÆc tibi sorte datur tergendis spongia mensis
Utilis, expresso cùm levis imbre tumet.

Penula gausapina. CXL.

IS mihi candor inest, villorum gratia tanta est,
Ut me vel mediâ sumere messe velis.

Cervical. CXLI.

TInge caput nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cùm coma, pluma tenet.

Lodices. CXLII.

NUdo stragula ne toro paterent,
Junctæ nos tibi venimus sorores.

Cubicularia polymita. CXLIII.

HÆc tibi Memphitis tellus dat munera: victa est
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Zona. CXLIV.

LOnga satìs nunc sum; nimio sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

Gausapa quadrata. CXLV.

LOdices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Helicaonia de regione sumus.

Semicinctium. CXLVI.

DEt tunicam dives, ego te præcingere possum.
Essem si locuples, munus utrumque darem.

Lanæ amethystinæ. CXLVII.

EBria Sidoniæ cùm sim de sanguine conchæ,
Non video quare sobria lana vocer.

Lanæ albæ. CXLVIII.

VElleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Lanæ Phrygiæ. CXLIX.

NOs Lacedæmoniæ pastor donavit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lanæ

Lanæ Pollentinæ. CL.

NOn tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed ſolet & calices hæc dare terra ſuos.

Eadem. CLI.

LAna quidem triſtis, ſed tonſis apta miniſtris,
Quales non primo de grege menſa vocat.

Tomentum Lingonicum. CLII.

OPpreſſæ nimiùm vicina eſt faſcia plumæ?
Vellera Lingonicis accipe raſa ſagis.

Tomentum Circenſe. CLIII.

TOmentum conciſa palus Circenſe vocatur:
Hæc pro Lingonico ſtramina pauper emit.

Plùma. CLIV.

LAſſus Amyclæâ poteris requieſcere plumâ,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fœnum. CLV.

FRaudatâ tumeat frœno tibi culcita plumâ.
Non venit ad duros pallida cura toros.

Tintinnabulum. CLVI.

REdde pilam; ſonat æs thermarum: ludere pergis?
Virgine vis ſolâ lotus abire domum.

Diſcus. CLVII.

SPlendida cùm volitent Spartani pondera diſci,
Eſte procul, pueri: ſit ſemel ille nocens.

Cithara. CLVIII.

REddidit Eurydicen vati: ſed perdidit ipſe,
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

Idem. CLIX.

DE Pompeiano ſæpe eſt ejecta theatro,
Quæ duxit ſylvas, detinuitque feras.

Plectra. CLX.

FErvida ne trito tibi pollice puſtula ſurgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. CLXI.

INducenda rota eſt: das nobis utile munus.
Iſte trochus pueris, at mihi canthus erit.

Idem. CLXII.

GArrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum victoriæ. CLXIII.

HÆc illi sine sorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit. decies adde Falerna, puer.

Sauroctonos Corinthius. CLXIV.

AD te reptanti, puer insidiose, lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. CLXV.

FLectit ab inviso morientia lumina disco
Oebalius, Phoebi culpa dolorque, puer.

Persona Germanica. CLXVI.

SUm figuli lusus rufi persona Batavi.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

Hercules Corinthius. CLXVII.

ELidit geminos infans, nec respicit, angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLXVIII.

SUm fragilis: sed tu, moneo, ne sperne sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerva argentea. CLXIX.

DIc mihi, virgo ferox, cùm sit tibi cassis & hasta,
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigillum Giberii fictile. CLXX.

EBrius hæc fecit terris, puto, monstra Prometheus:
Saturnalitio lusit & ipse luto.

Homeri Batrachomyomachia. CLXXI.

PErlege Mæonio cantatas carmine ranas,
Et frontem nugis solvere disce meis.

Homerus in membranis. CLXXII.

ILias & Priami regnis inimicus Ulysses,
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilii culex. CLXXIII.

ACcipe facundi culicem, studiose, Maronis:
Ne nugis positis *Arma Virumque canas.*

Virgilius in membrana. CLXXIV.

QUàm brevis immensū cepit membrana Maronem!
Ipsius vultus prima tabella gerit.

Cicero in membranis. CLXXV.

SI comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Propertius. CLXXVI.

CYnthia, facundi carmen juvenile Propertî,
Accepit famam, nec minùs ipsa dedit.

Livius in membranis. CLXXVII.

PEllibus exiguis arctatur Livius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Sallustius. CLXXVIII.

HIc erit,ut perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Críspus in historia.

Ovidii Metamorphosis in membranis. CLXXIX.

HÆc tibi multiplici quæ structa est massa tabellâ,
Carmina Nasonis quinque decemque gerit.

Lucanus. CLXXX.

SUnt quidam, qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola, putat.

Catullus. CLXXXI.

TAntum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Virgilio.

Calda & frigida aqua. CLXXXII.

HÆc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicit,
Ipsa suas melius charta natabit aquas.

Mulæ pomiliæ. CLXXXIII.

HIs tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altiùs in terra penè sedere soles.

Catella Gallicana. CLXXXIV.

DElicias parvæ si vis audire catellæ,
Narranti brevis est pagina tota mihi.

Asturco. CLXXXV.

HIc brevis, ad numerū rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus, Astur equus.

Canis vertagus. CLXXXVI.

NOn sibi, sed domino venatur vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Simius. CLXXXVII.

CAllidus emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Cymbala. CLXXXVIII.

ÆRa Celænæos lugentia matris amores
Esuriens Gallus vendere sæpe solet.

Notarius. CLXXXIX.

CUrrant verba licèt, manus est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Concha. CXC.

LÆvis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fiat; inoffensâ curret arundo viâ.

Morio. CXCI.

NOn mendax stupor est, nec fingitur arte dolosâ:
Quisquis plùs justo non sapit, ille sapit.

Caput arietinum. CXCII.

MOllia Phryxei secuisti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit?

Pumilio. CXCIII.

SI solum spectes hominis caput, Hectora credes:
Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma. CXCIV.

HÆc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere rarò,
Parma tibi, scutum pumilionis erat.

Accipiter. CXCV.

PRædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem
Decipit, & captas non sibi mœret aves.

Obsonator. CXCVI.

DIc quotus, & quanti cupias cœnare, nec unum
Addideris verbum: cœna parata tibi est.

Calami aucupatorii. CXCVII.

NOn tantùm calamis, sed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacitâ crescit arundo manu.

Cor

Cor bubulum. CXCVIII.

PAuper caußidicus nullos referentia nummos
Carmina cùm ſcribas, accipe cor quod habes.

Cocus. CXCIX.

NOn ſatis eſt ars ſola coco, ſervire palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru. CC.

PArva tibi curvâ craticula ſudet ofellâ;
Spumeus in longa cuſpide fumet aper.

Piſtor dulciarius. CCI.

MIlle tibi dulces operum manus iſta figuras
Exſtruit: huic uni parca laborat apis.

Jentacula. CCII.

SUrgite, jam vendit pueris jentacula piſtor,
Criſtatæque ſonant undique lucis aves.

M. VAL. MARTIALIS
DE
SPECTACULIS
LIBELLUS.

In amphitheatrum Cæsaris. I.

Barbara Pyramidum sileat miracula Memphis;
Assiduus jactet nec Babylona labor;
Nec Triviæ templo molles laudentur Iones;
Dissimuletque deum cornibus ara frequens;
Aëre nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus immodicis Cares in astra ferant.
Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro:
Unum pro cunctis famâ loquatur opus.

Ad Cæsarem, de publicis ipsius operibus. II.

Hic, ubi sidereus propiùs videt astra colossus,
Et crescunt mediâ pegmata celsa viâ,
Invidiosa feri radiabant atria Regis,
Unaque jam tota stabat in Urbe domus.
Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, stagna Neronis erant.
Hic, ubi miramur velocia munera thermas,
Abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
Ultima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma sibi est; & sunt, te præside, Cæsar,
Deliciæ populi, quæ fuerant Domini.

Ad eundem, de gentium congratulatione. III.

Quæ tam seposita est, quæ gens tam barbara, Cæsar,
Ex qua spectator non sit in urbe tua?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Æmo,
Venit & epoto Sarmata pastus equo:
Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
Et quem supremæ Tethyos unda ferit.
Festinavit Arabs, festinavêre Sabæi,
Et Cilices nimbis hîc maduere suis.

Cri-

Crinibus in nodum tortis venêre Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Æthiopes.
Vox diversa sonat: populorum est vox tamen una,
Cum verus patriæ diceris esse pater.

De expulsis à Cæsare delatoribus. IV.

TUrba gravis paci, placidæque inimica quieti,
Quæ semper miseras sollicitabat opes,
Traducta est Gyaris: nec cepit arena nocentes;
Et delator habet, quod dabat, exsilium.
Exulat Ausonia profugus delator ab urbe:
Impensis vitam principis annumeres.

De naumachia. V.

SI quis ades longis serus spectator ab oris,
Cui lux prima sacri muneris ista fuit:
Ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis: hîc modò terra fuit.
Non credis? spectes, dum laxent æquora Martem,
Parva mora est; dices, hîc modò pontus erat.

De eadem. VI,

AUgusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta navali sollicitare tubâ.
Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras:
Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipse putavit equos.
Dumque parat sævis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis.
Quicquid & in Circo spectatur, & Amphitheatro,
Dives Cæsarea præstitit unda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc nôrint unam secula Naumachiam.

De natatoribus. VII.

LUsit Nereidum docilis chorus æquore toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fuscina dente minax, nexu fuit anchora curvo:
Credidimus remum, credidimusque ratem:

Et gratum nautis sidus fulgere Laconum,
Lataque perspicuo vela tumere sinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit?

De tauro personatum Herculem sursum vehente. VIII.

RAptus abit mediâ quòd ad æthera taurus arenâ;
Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus;
At nunc Alciden taurus in astra tulit.
Cæsaris atque Jovis confer nunc, Roma, juvencos:
Par onus ut tulerint, altiùs iste tulit.

Pœna personati Laureoli. IX

QUaliter in Scythica religatus rupe Prometheus
Assiduam nimio pectore pavit avem:
Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso
Non falsa pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
Inque omni nusquam corpore corpus erat.
Denique supplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini jugulum foderat ense nocens;
Templa vel arcano demens spoliaverat auro,
Subdiderat sævas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

Pœna personati Dædali. X.

DÆdale, Lucano cùm sic lacereris ab urso,
Quàm cuperes pennas nunc habuisse tuas!

Pœna personati Orphei. XI.

QUicquid in Orpheo Rhodope spectâsse theatro
Dicitur; exhibuit, Cæsar, arena tibi.
Repserunt scopuli, mirandaque sylva cucurrit,
Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
Adfuit immixtum pecori genus omne ferarum,
Et supra vatem multa pependit avis.
Ipse sed ingrato jacuit laceratus ab urso:
Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.

Nec

Nec se miretur, Cæsar, longæva vetustas:
Quicquid fama canit, donat arena tibi.

Pugna rhinocerotis & tauri. XII.

PRæstitit exhibitus totâ tibi, Cæsar, arenâ,
Quæ non promisit, prælia rhinoceros.
O quàm terribiles exarsit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

Pugna rhinocerotis & ursi. XIII.

SOllicitant pavidi dum rhinocerota magistri,
Seque diu magnæ colligit ira feræ,
Desperabantur promissi prælia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus antè furor.
Namque gravem gemino cornu sic extulit ursum,
Jactat ut impositas taurus in astra pilas.

Pugna tauri & elephantis. XIV.

QUi modo per totam, flammis stimulatus, arenam
Sustulerat raptas taurus in astra pilas;
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli sic elephanta putat.

Pugna tigridis & leonis. XV.

LAmbere securi dextram consueta magistri
Tigris, ab Hyrcano gloria rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, sylvis dum vixit in altis;
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

De leone qui læserat magistrum. XVI.

LÆserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto persolvit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet esse hominum tali sub Principe mores,
Qui jubet ingenium mitius esse feris?

Dama supplex. XVII.

COncita veloces fugeret cùm dama molossos,
Et varia obliquas necteret arte moras,

Cæſaris ante pedes ſupplex, ſimiliſque roganti
Conſtitit; & prædam non tetigere canes.
Numen habet Cæſar: ſacra eſt vis, ſacra poteſtas;
Credite: mentiri non didicere feræ.

Elephas ſupplex. XVIII.

QUòd pius & ſupplex elephas te, Cæſar, adorat;
Hic modò qui tauro tam metuendus erat;
Non facit hoc juſſus, nulloque docente magiſtro;
Crede mihi, numen ſentit & ille tuum.

Urſus viſco implicitus. XIX.

PRæceps ſanguineâ dum ſe rotat urſus arenâ,
Implicitam viſco perdidit ille fugam.
Splendida jam tecto ceſſent venabula ferro,
Nec volet excuſſâ lancea torta manu.
Deprêndat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De ſue quæ ex vulnere peperit. XX.

INter Cæſareæ diſcrimina ſæva Dianæ
Fixiſſet gravidam cùm levis haſta ſuem,
Exſiliit partus miſeræ de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperiſſe fuit?
Pluribus illa mori voluiſſet ſaucia telis,
Omnibus ut natis triſte pateret iter.
Quis negat eſſe ſatum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera eſt.

De eadem. XXI.

ICta gravi telo, confoſſaque vulnere mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quàm certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuiſſe manum.
Experta eſt numen moriens utriuſque Dianæ?
Quâque ſoluta parens, quâque perempta fera eſt.

De eadem. XXII.

SUs fera jam gravior maturi pignora ventris
Emiſit fœtum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, ſed matre cadente cucurrit.
O quantum eſt ſubitis caſibus ingenium!

De

De Carpophoro venatore. XXIII.

SUmma tuæ, Meleagre, fuit quæ gloria famæ;
Quantula Carpophori portio, fusus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit urso,
Primus in Arctoi qui fuit axe poli:
Stravit & ignotâ spectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuisse manus:
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

De eodem. XXIV.

DOrica quàm certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
Ille tulit geminos facili cervice juvencos;
Illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cùm fugeret, præceps in tela cucurrit.
I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

De eodem. XXV.

SEcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
Jam nullum in monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset,
Huic percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros:
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden,
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est,
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Pugna fœminarum cum bestiis. XXVI.

BElliger invictis quòd Mars tibi sævit in armis,
Non satis est, Cæsar: sævit & ipsa Venus.
Prostratum Nemees in vasta valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Prisca fides taceat: nam post tua munera, Cæsar,
Hæc jam fœmineâ vidimus acta manu.

Gladiatorum paria: Myrinus & Triumphus. XXVII.

DUm peteret pars hæc Myrinum, pars illa Trium-
Promisit pariter Cæsar utrâq; manu. (phum:
Non

Non potuit meliùs litem finire jocosam.
O dulce invicti Principis ingenium!

Priscus & Verus. XXVIII.

CUm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars utriusque diu:
Missio sæpe viris magno clamore petita est.
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
Lex erat, ad digitum positâ concurrere palmâ;
Quod licuit, lances donaque sæpe dedit.
Inventus tamen est finis discriminis æqui.
Pugnavere pares: succubuere pares.
Misit utrique rudes, & palmas Cæsar utrique.
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc, nullo nisi te sub principe, Cæsar:
Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

CEdere majori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

Ad Cæsarem, libelli dedicatio. XXIX.

DA veniam subitis: non displicuisse meretur,
Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

Ad eundem. XXX.

FLavia gens, quantum tibi tertius abstulit hæres!
Penè fuit tanti, non habuisse duos.

FINIS.

ERRATA.

PAg.8 l.6 lege *ne*. l.7 *urbe*. l.27 *dictis*. p.9 l.5 *exires* p.21 l.29 *tabida*. p.37 l.35 *κοινὰ* ult. p.43 l.8 *debilitate*. l.10 *petauri*. p.49 l.15 *tibi*. l.35 *pudor*. p.55 l.28 *cerdo*. p.56 l.12 *pluris*. p.57 l.31 *lævas*. p. 61 l.6 *cultus in auro*. p.63 l.29 *reside*. p.77 l.21. *ſudare*. p.83 l.5 *Maſchlion*. p.101 l.37 *pejerat*. p.112 l.12 *ſemitatus*. p.122 l. 17 *ſordidus*. p.190 l.17 *ſigma*.

An Introduction to the Latin Tongue, for the use of *Westminster* School.

Rudimentum Grammaticæ Latinæ Metricum, in usum NOBILIUM puerulorum in Scholâ REGIA *Westmonasterii.*

Græcæ Grammatices Rudimenta, in usum Scholæ *Westmonasteriensis.*

Nomenclatura brevis, reformata &c. in usum Scholæ *Westmonasteriensis.*

Apollodorus (περὶ Θεῶν Βιβλίον) in usum Scholæ *Westmonasteriensis.*

Græcorum Epigrammatum Florilegium novum, in usum Scholæ *Westmonasteriensis.*

Juvenalis & Persii Satyræ, in usum Scholæ *Westmonasteriensis.*

Dionysii Poemation de Situ Orbis, in usum Scholæ *Etonensis.*

Demosthenis selectæ Orationes.

Q. Curtius. Val. Maximus.

Chr. Helvici Colloquia.

Xenophon de Cyri &c.

Esop Greek. Esop Greek & Latin.

Janua Trilinguis. à Jo. Amos-Comenio. as also in Latin & Greek. & Latin only.

Ger. Jo. Vossi Elementa Rhetorica.

Syntaxis Erasmiana.

Owenii Epigrammata.

Ferrarii Orationes.

Senecæ Tragœdiæ cum notis Farna'